

SOKOL AMERICKÝ

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER JAN. 14TH, 1904, AT THE POST-OFFICE AT CHICAGO, ILL.

ROČNÍK XXXIV.

CHICAGO, ILL., 15. LISTOPADU 1912.

ČÍSLO 10.

Jaroslav Vrchlický:

EN co mi v srdci vře,
mi nikdo neupře.
Já po leččems se vzpínal,
vždy nebyl originál,
však vždy jsem věrně chyt',
tu barvu a tam svit,
tu myšlenku, tam cit,
tu stíny a tam zář,
jak zná to samotář,
jen pouhý odlesk snů,
jen těžký ohlas dnů,
však co mi v srdci vře,
mi nikdo neupře.

V své dílny pustý sál
mrtvolu mistr vzal,
ji natáh' a ji vzpínal,
tak hledal originál!
Já srdec lidské vzal,
své srdec, ples a žal,
je stisk' a slední vzdech
mi podal tisíc ech,
z nichž v tisících jsem čet',
co nevyslovil ret,
leč to, co tvoří svět,
ne odlesk svojích snů,
leč ohlas cizích dnů,
co z těch v mém verši vře,
mi nikdo neupře.

Vše cítím jako ty.
Ó, steré životy!
Nad propastí se chvím,
já s trpícím bdím,
a tím jsem bratrem tvým.
Chei pravdu, pevný bod,
chei živou jiskru z hmot,
chei vidět květ, zřít plod,
chei lásku, ve které
ty tužby veškeré
se setkat musí v sled
přes moře strážní, běd.
Necht' mnohá v cestě kra,
necht' zoufalá to hra,
co cítím, co tu vře,
mi nikdo neupře!

Kdos přede mnou tu byl,
ten maják rozsvítil,
já hlídám jeho žeh,
do koutů šlehám všech,
však s láskou hledím tam
a mátohou mi klam,
a bludičkou mi lest,
neb nad vším láska jest!
A tou že hrud' má vře,
mi nikdo neupře!

REDAKČNÍ ÚVAHY.

Na sta bylo bratří Bulharů a Srbů i dosti Čer-
nohoreců, již spolu s námi dostavili se na slovanskou
Olympiádu sokolskou v Praze. Šli s námi v zápol
bratrský, jako na důkaz, že jsme děti jedné veliké
rodiny slovanské a všichni Sokoly. . . Dnes skoro
všichni z těch bratří drahých, nadšených a upřím-
ných nalezají se na bojišti proti svému největšímu
a odvěkému nepříteli, Turčinu sverepému. Šli do
boje za osvobození bratří svých v Macedonii, sta-
rém Srbsku i sandžaku, za nezadatelná práva svá,
za čest a za pravdu! Mnozí z nich snad ani již ne-
jsou mezi živými a z těch druhých, kdož ví kolik
se z bojiště navrátí. . . Válka v celé hrůze rozpou-
tala se na Balkáně a také Řekové s bratry našimi
Jihoslovany udatně si vedou. Sami ovšem nejsme
pro hromadné ubíjení se lidí, aniž pro jakékoli jiné
ubíjení vzájemné, však v tomto případě ovšem sym-

patie naše platí junákům slovanským, bratřím na-
ším a národům utiskovaným vůbec. Přejeme jim
vítězství již dobytých, jako doufáme, že zápas tento
záhy skončí a dostane se svobody konečně všem
těm, kdož po staletí trpěli pod jařmem tureckým.
Však sympatie naše nesmí se omeziti pouze a jedině
na laciné projevy, alebrž na pomoc účinnou těm,
kdož nikoli vlastní vinou trpí, ranění jsou v boji
těžkém, obětující statky své i krev svou na oltář
otěny a za osvobození její i druhů svých. Dokaž-
me, že ani u nás v té nové vlasti naši nezapomíná-
me, pod dojmy sletovými zvláště, té pravé vzajem-
nosti slovanské, té povinnosti naší, jež velí pomoci
— vydatně pomoci! Nemůžeme jinak, nežli podpo-
rou hmotnou a čím té bude více z kruhů našich so-
kolských, tím lépe. Sbírá se na poďnět Sokolské
Župy Srbské v Chicagu, br. F. J. Štěpina, Ame-

rická Státní banka, 1825-27 Blue Island ave., tamtéž pověřen byl úkolem příspěvky přijímati. Kdo jen trochu můžeš, nezapomeň a pošli sebemenší obnos, vše s díkem bude přijato a řádně kvitováno. Také o náležitě rozdělení jest postaráno. Pokud nás se týče, my ihned vykonali svou povinnost a zavedli sbírku. Tak ale mělo by být všude, kde naši jsou, aby co nejvíce se sehnalo, aby co nejvíce se pomohlo i tehdy, kdy nerovný ten zápas bude snad již dobojován, a třeba i vítězně pro Slovany skončil, zanechá zejících a otevřených ran přec jen množství veliké a na dlouho.

V den kdy vyjde list náš, tedy 15. listopadu, připadá výročí úmrtí Fuegnera, kdežto 9. listopadu výročí pohřbu Tyrsova. Měsíc listopad jest pro nás Čechy věru pozoruhodným a jako bychom měli sobě připomenouti dnů výše zmíněných a pro Sokolstvo zvláště důležitých, na paměť svých zakladatelů, tak na schůzích a před šikem mělo by se vzpomenouti vždy i 8. listopadu 1620 čili bitvy na Bílé Hoře, kde neschopnost vůdců i bídný stav vojska najatého zavinil porážku osudnou — konec samostatnosti české. Dále na den 15. listopadu 1671 připadá úmrtí Jana Amose Komenského, jenž dokončil v Amsterdamu a pohřben jest v Naardenu a téhož dne roku 1883 zemřel Josef Barák, novinář statečný a zasloužilý pracovník národní, redaktor "Národních Listů" v Praze.

Pochybujeme velice, že by jakákoli změna kroje našeho, naší N. J. S., mohla mít vliv na zakládání tak zvaných "katolických Sokolů", aneb lépe řečeno "Orlů". Také nevěříme, že zavedením i kroje českého do našich řad a libovolné stanovení téhož u jednotlivých sborů, prospělo by věci naší, protože lidé, kteří kopírují vše, co jest sokolské — lidé, kteří organisaci naší vezmou vše, ba učí těloeviku z vlastních našich kněh i přispůsobují si hesla naše na své katolické brdo, kterým tedy na Sokolstvu není ničeho posvátného, ba ani to nezna-
božské a volné slovo "Sokol", lidé ti dovedou se i jinak přispůsobiti. V Čechách a na Moravě, kde "Orlíků" jest nejvíce, přispůbobil si kroj sokolský českému docela, jenže zaměnili červenou košili za zelenou. Vůdce "Orlíků" ve vlasti, čili páni páteři, křičí do světa, že Sokolstvem ohroženo jest náboženství a katolické zvláště. Kde jest ohroženo náboženství, tam není prý místa pro katolíky a proto zakládaly se hned spolky třídní, kde by vlastní touha po moci a nadvládě klerikálů uplatnit se dala. Šlo se na to ve jménu kříže a ten změnil se na místo našeho monogramu. Historie našeho modrého kroje jestit' známa. A jako pochybujeme, že nějaké to nápodobení kroje "starým veteránům", vojínům z občanské války a jejich sdružením americkým u nás ublížit může, tak pochybujeme, že by vše naše získala, kdybychom nyní v N. J. S. zavedli český kroj. Tvrdili jsme na místech těchto a ještě dnes pravíme, že kroj Sokola nedělá a na tom zůstáváme. Že by k vůli kroji došlo někdy k želanému spojení veškerého Sokolstva

amerického, totiž všech tří sdružení českých a po případě dělnických jednot pokrokových, silně pochybujeme a to právě na základě zkušeností, jichž v poslední době s tím "spojováním na papíře" měli jsme dost a dost! Po dlouhý čas naše N. J. S. se zdarem plnila svůj úkol a nabývala stále většího rozšíření mezi našinci a různé otrěsy a tříštění sil měly na ni jen nepatrný vliv. Vzrůst náš nemohl se přirozeně zamlouvat straně, jejíž intence snáší se s jakýmkoli pokrokem jako oheň a voda. Proto povstali "Orlíci", museli povstati, protože je klerikálové chtěli na vzdory těm svobodomyslným a svou stafáž i rozšíření vlivu. O záminku k založení nebyla jim nouze ani v Čechách, na Moravě a také ani ne tady, jim nejedná se o prospěch lidu, ale o prospěch vlastních kapes "černých pánů".

Vedle těch mnohých projevů lidu a nadšeného uvítání v Praze i po celém českém venkově, vedle bratrské upřímnosti Sokolů a Sokolek o posledním sletu všeslovanském dostalo se nám nejen četných vyznamenání, plakety Č. O. S. a jiných památek, jichž sobě nanejvýš vážíme, ale i mnohých důkazů zvláštní příchylnosti k té naší N. J. S., již jsme zastupovali. Tak skladatel a přítel náš, našich boreů a sester, známý a vynikající hudebník Em. Englaender v Praze věnoval N. J. S. původní práci svou, velice pěkný "Sokolský pochod" a nejen to i rozepsal ihned pro piano, orchestr a hudbu dechovou. Original nalezá se v rukou našich. Jest práce po stránce odborné cenná a bylo by jen vhodné, aby u nějaké zvláštní, sokolské příležitosti naší jednoty se zahrálo. Podrobnosti rádi zdělíme, ano i necháme opsati, bude-li třeba. Z díla samého vystihneme ihned, že vytrysklo ze srdce dobrého a nadšeného tou prací i tím přičiněním a mnohými obětmi našich družstev na pláni letenské a průkazem práce N. J. S. na staroměstské radnici na výstavě.

Cvičení žactva v Sokolstvu provádí se u nás s výsledky poměrně dosti dobrými a bylo by jistě ještě daleko lépe, kdyby práce tato dosáhla náležitého ocenění hlavně tam, kde nejvíce jest třeba — totiž rodičů žactva obého pohlaví. Někdy jsou i rodiny sokolské, že zapomenou povinnosti své vůči vlastním dětem. Pamatuje si, že v době přítomné skoro všechny jednoty zahájily činnost svou, skoro všude, že otevřeny jsou školy naše tělocvičné. V mládeži jest budoucí, stále deklamujeme! A ačkoliv se všeobecně ví, že člověk jest člověkem dokonalejším, jestli také jeho tělesnost uslechtila dokonale, přece ještě v tom ohledu mnoho schází, mnoho jest předsudků. Veškeré složité poměry hmotné a mysle v novodobé společnosti vyžadují zvýšené výkonnosti, zvýšené zdatnosti ústrojné, — vizme jen ten chvat životní, požadavky na dělníka nynějšího, obchodníka a řemeslníka i v práci různého průmyslu. Již s toho hlediska a pak s hlediska čistě zdravotního, jest nutná nová výchova fysická. Jejím vrcholem jsou snahy eugenické, čili snahy na vypěstování nového, zdatného a dobrého plemene, lepšího člověka. Dobře tu dí prof. Dr. B.

Janatka: "Nepostačí jenom chránit tělesné vlastnosti proti vlivům rozkladným, degeneračním. Jest zapotřebí tvořit vědomé nové kladné hodnoty biologické; vytvořit zdravé, silné, ušlechtilé plémě cestou dědičnosti, předáváním výborných živoucnostních jakostí potomstvu skrze dobrovolné, uvědomělé spojení jednotlivců s vynikajícími tělesnými, myslí a mravními vlastnostmi. To by byla nejlepší cesta vymanění z fyzické bídy, ale nejen to, i k zvýšení jaré síly živoucnostní. Avšak i sociální a hospodářské důsledky takového uvědomělého sloučení bytostí jsou nedozírného dosahu pro budoucnost. Každé snížení výkonnosti, zaviněné chorobou, oslabením, nerozumným a výstředním životem, mstí se hospodářsky." Z toho zde uvedeného a všech těch jiných dokladů ze školy sokolské, nutno jen všude raditi rozumným rodičům, kteří chtějí vychováti děti své zdravé, svěží a mravně ukázněné, tedy lepší pokolení, aby děti svých posílali do tělocvičných škol sokolských. Tam za náležitého dozoru dostane se jim nejlepší průprava ku příštím zápasu životnímu, tam dostane se jim utužení těla i mysle i vypěstují se z nich charakter, nikoliv bázlivci, ramenaři a schoulostivělí panáčci.

Ti, kdož z našich byli se podívali na rodný domek Husův v Husinci v době sletové či posletové shodují se vesměs v tom, že to na místě velkého mučedníka za pravdu vypadá docela jinak, nežli si mysleli a ti potomci českých Husitů již sotva názoru našemu a jiných by vyhověli, jsouce celou šíjí podéhem klerikalismu. A v Čechách, jako u nás jest klerikalismus druhů několika a třeba katolický byl hodně silný, ten pánů od kalicha neméně jest hrubý. Domek Husův náleží České Obci Sokolské a protože starosta téže Dr. Jos. Scheiner minule prohlásil, že majetek ten uhájiti se musí na doby příští a památku, aniž dovolilo by se všelikým církvím anglikánským jeho poškozování cestou do kaple a porušování vlastního rázu, vrhli se naň církevníci, již schovávají se do řas taláru Husova. Nadávali Scheinerovi nepřátel evangelia ti, kdož s učením Kristovým jen kupčeti dovedou a méně pravdy dbají, kdežto katoličtí přítelíčkové Sokolstva pohanou jeho starosty mysleli kdo ví co nevyhodili za trumf ve svatojáclavském čísle "XX. Věku", kde zovou Scheinera "pokřtěným židem". Jiným jest "fajmaurem" a ještě jiným ne dosti svobodomyslným, aby vedl volné šiky sokolské a pokrokové, třeba byl mimo svazek církevní a "typickým měšťákem", jenž příslahuje kapitálu, stojí u žlabu bank, správních rad atd. atd. Pochybujeme však, že si bratr Scheiner proto všechno dá nohu za krk i věříme spíše, že i v tom Husinci udělá pořádek a v domku Husově, ba i v jeho nejbližším okolí nestrpí všelikou tu havěť proradnou, at' již běže jméno boží nadarmo ve znamení kříže, anebo kalicha.

Doporučovali bychom naším bratrům a sestrám, ochotníkům, aby si objednali prostřednictvím našeho V. V. a jednatele téhož také nějaký ten kousek sokolský a zahráli pak na prospěch věci naší. Jsou

některé ty jednoaktovky dobré a hodí se na toto zimní období, zvláště ty, které mají jako "Sokolská láska" a j. za podklad poslední slet sokolský v Praze. Jest celá řada i jiných kousků a veseloher sokolských, jichž provedení přísluší rozhodně našim odborům. Proč se tak až dosud neděje, vysvětliti si nedovedeme.

Americký tisk zabýval se všeslovanským sletem sokolským poměrně lépe, nežli sletem pátým a také ilustrované týdeníky přinesly mnohou ukázkou z práce sokolské na Letné. Také odborné listy znamenaly a nás těší, že přispěla k tomu hlavně Česko-Americká Tisková Kancelář. Rozumí se, že sami jsme se rovněž přičinili, pokud bylo lze, jako vděčíme prof. Millerovi z Olivet koleje v Michigan, konsulovi Brittainovi a jeho paní v Praze a konsulovi Lowrymu v Karlových Varech. Slet ostatně i jinde bohatou odezvou našel. Tak požádání byli jsme za výstavku nejlepších a původních fotografií sletových a jednotlivých výjevů slavnostních v matičce Praze pro místní knihovnu veřejnou, pak státní univerzity, kdež s naším popisem velice pěkně umístěno bylo a budilo jen pozornost všech návštěvníků po několik týdnů.

Nový lék proti souchotinám oznámil nedávno klerikální "Čech" v Praze. Patrně ti páni naučili se hubbuku od amerických vyrabitelů všelikých brečiček, neboť jako tito tvrdí, že na jisto pomohou — nejen od souchotin, ale také i od peněz na obět' oltářní. Jisto jistá jest totiž pravda, že těžce nemocná žena, nemocná krčnými souchotinami, takřka již polomrtvá, ožila a ozdravěla v lurské jeskyni. Doporučujeme vřele všem kněžím a zejména těm, co mají také nějakou tu "zázračnou kapličku" v Chicagu.

Někteří bratři dopisovatelé si myslí, že list náš jest tu pouze a výhradně k tomu, aby přinášel jejich výlevy, zejména takové, kde si pochutnati hodlají na tom či onom nenáviděném činovníku. Jiní zase si myslí, že jsme tu jen proto, abychom jejich cvičení ve psaní uveřejňovali v plném znění a neomezovali v tom ohledu nikterak jejich "osobní svobodu". A ještě jiní jsou toho náhledu, že popis jejich zábavy a nějaké trdlovačky jest daleko důležitější, nežli dojmy sletové a obrazy jejich výborů záhavných cenější, nežli ony z pláně letenské a podobně.

Zušlecht'ující vliv náboženství se zase jednou šikovně ukázal v Belfastu v Irsku, kde srazily se při kopané dvě strany ze staletého náboženského záští, střídaly na sebe z revolverů, takže 58 lidí odvezeno bylo do nemocnice, 5 těžce zraněných. Ale jaké konečně fraky, když tomu pánu bohu bylo jedno, jestli na tisíce jmenem jeho lidí se pobilo v křížáckých taženích, proč by jej takováto "kopaná" rozčilovala. Naše dějiny povídají, jak zušlecht'ovala náboženství v Čechách a povídají písmem krvavým.

Však dnešní život v Čechách i na Moravě rovněž mnohé doklady podává. Tak byly zemské volby a klerikální štvání — tedy pro náboženství — dosáhlo takového stupně zběsilosti, že tu a tam došlo nejen ku krveprolití, ale výjevům přímo hnusným. A tak denně tam jako zde v té nové vlasti naší, v té veliké a svobodné republice, lze sehnati řadu příšerných dokladů, že náboženství jakékoliv, jak se mu dnes rozumí a jak se dnes hlásá, rozvášňuje lidi, naplňuje je zlobou, sesurovuje je, otupuje a štvá tu i onde. A jestli dokázalo se o volbách zemských v Čechách a na Moravě, zde o volbách presidentských nebylo jináče, neboť jak páni páteři, tak i kazatelové různých denominací vždy napřed se dotazovali, zdali ten či onen kandidát chodí do kostela a jakého. Jinde politikáři usilují o zavedení bible do škol veřej-

ných a ještě jinde církevní majetek vlivem politických šplhavic daně neplatí a tomu se pak říká, že „jsme si tu všichni rovni“ dle znění ústavy.

V minulém čísle poukázali jsme na to, že bude nutno přejít konečně od pouhého mluvení, od pouhých přednášek, co a jak by býti mělo ve stycích se starou vlastí naší ku vlastní práci a skoro současně došly zprávy z Čech, že i tam se uznává a Nár. Rada Česká zreorganisována býti musí, jestli vyhověti má potřebám jejich i našim a druhých Čechů v zahraničí. Náhledy, jež jsme u věci této pronesli, souhlasí s oněmi v Praze na schůzi Rady pronesenými a proto tím více nás těší a jakmile reorganisace provedena bude a nastoupeny cesty skutečné práce soustavné, jsme jisti, že výsledky záhy se dostaví.

Jos. Čermák:

NAŠE ÚČAST PŘI VI. SLETU.

(Dokončení.)

V neděli ráno, před zahájením průvodu, byla obloha zachmuřena — nad Prahou shromažďovaly se husté mraky, z nichž chvílemi spustil se drobný dešť, což ale skvělému holdu Sokolstva Praze ani dosti málo nevadilo. Bylot' totiž oznámeno, že průvod odbýván bude za počasí jakéhokoliv, a proto tisícové účastníků scházeli se na vykázaná stanoviště a žádnému z nás ani nenapadlo před deštěm jen na chvíli vyhledávati úkrytu. Když ale pohlédli jsme v ta hustá, hrozivá mračna, nad hlavami našimi se vznášející, zmocňovaly se každého obavy o evičení odpolední. „Jak bude?“ tato otázka šla od úst k ústům a každý z nás choval přání, aby ty spousty vod, nad Prahou visící, spadly na nás raději nyní, tak aby zachráněno bylo nedělní odpoledne pro evičení, — neboť po sobotním úspěchu každý přímo hořel nedočkavostí, aby ještě jednou mohl býti svědkem těch přímo nádherných výjevů na evičišti letenském.

Ale nežli průvod byl ukončen, mraky se rozprchly a slunce opět rozlilo svoji jasnou záři po krásné Praze a celém okolí.

Když dorazil jsem na Letnou, nebylo na obrovských tribunách jediného místa prázdného — a nové a nové proudy lidí valily se sem přes veškeré ujišťování neunavných výborů, že žádných lístků více není k dostání. I prostorný ochoz byl téměř přeplněn a já divil se, jakého požitku z celého evičení mohou mít ti tisícové, plníci ochoz, když pouze těm, kteří byli tak šťastni, že mohli zaujmouti místa v prvních řadách, dopřáno jest kochati se pohledem na evičiště. Leč lid v nadšení svém byl spokojen, mohl-li jen projíti bránou. Slyšel jsem u brány zvolati jednoho muže, iemuž bylo výborem vysvětlováno, že vše jest přeplněno a z ochozu on, žena a děti že nebudou ničeho viděti: „To je jedno.“ odvětil dobrý ten člověk, „chej mítí aspoň to uspokojení, že jsem tam byl.“ Ó, ty lide český, pro vše krásné tak vznětlivý — proč souzeno ti jest věsti tak

krutý zápas o každý kus svého práva ve svém vlastním domově?!

Kdybychom nebyli docílili jiného úspěchu, nežli toho, že pohledem na tu oddanost a lásku k věci sokolské rozdmýchán byl v nitru každého z nás nový plamen nadšení, nová chuť k práci, že při pohledu tom veškeré pocity trpkosti, jaké v nitru našem stále hromaditi musí nevděčná práce na poli česko-americké veřejnosti, kde každá dobrá snaha jest sesměšňována, kde neúspěch veřejného pracovníka vyvolává radost i u těch, o jichž dobro bylo usilováno, kde úspěch, přinášející čest celku, vyvolává jen škodolibou zášť — opakuji, že kdybychom nebyli docílili jiného úspěchu, nežli toho, že ta trpkost v nitru našem, za dlouhá leta nashromážděná, zmizela, jako na širém Atlantu zmizela často tísnivá mlha před zářnými paprsky slunce — mohli bychom býti s posláním svým spokojeni. Já viděl plamen nadšení v oku všech Čecho-Američanů, slyšel jsem četné sliby, pronášené ústy starých kozáků sokolských — všichni, když napili se u toho zázračného pramene, jako by byli nabyli nových sil, nové chuti k práci, nové vytrvalosti!

Jedno však měli bychom si přece vštípit v paměť a sice, že jednou z hlavních podmínek zdaru věci sokolské jest, jak jeden časopis napsal, když „v nepřehledných šicích vedle oddanosti k myšlence žije i úcta a dojemná příchyllost k vůdcům...“ A tu prosím snažně, aby tato moje slova nebyla vykládána tak, jako bych chtěl zde přimlouvati se za takovou úctu a příchyllost k těm, jež si česko-americké Sokolstvo dobrovolně v čelo postavilo, jaké byli jsme svědky v Sokolstvu českém. K tomu jest třeba více citu, více opravdové lásky k tomu, co ti vůdcové reprezentují. Ale nemohou-li předáci v Sokolstvu česko-americkém, at' už zauímají vůdčí místo v jednotlivých jednotách, župách nebo v celém sdružení, nemohou-li očekávati tu příchyllost a lásku, jaké jsme byli svědky tam v té kolébce Sokol-

stva českého, měli by mít aspoň právo očekávat, že ušetření budou před jedem záští, před nízkým utrhačstvím a bezdůvodným zlehčováním. Vedou-li boj za věc sokolskou, věc nám všem společnou a jak rádi říkáme, nám všem tak drahou, mají neb vlastně měli by mít aspoň tolik práva očekávat, že nebudou jim zasazovány z úkrytu rány v samých řadách. Učinil jsem malou odehýlku ve svém líčení — ale umínil jsem si líčiti své dojmy a zkušenosti v Praze zažité tak, abychom v nich našli též dosti látky k vážnému přemýšlení o tom, co také rozmachu věci sokolské v zemi této jest na překážku.

Cvičení hostí.

Na programu hostí byli opět Francouzi, kteří cvičili na hrazdě a bradlech. Prováděli cvičení vrcholová se vzácnou jistotou a elegancí — ale strážlivého pozorovatele by ukázky jejich eviků pro tělesnou výchovu nenadehly. Cvičení Francouzů budí dojem, jaký vyvolávají v nás gymnasti v cirku — jest v cvičení jejich mnoho dělaného, mnoho nepřirozeného, do směšnosti zabíhajícího, až odpuzujícího.

Sbor cvičitelského sboru z Petrohradu (vedený br. Erbenem) provedl cvičení prostná, v nichž k platnosti přivedeny byly prvky z ruských tanců. Sestavy ladné a při originální hudbě ruské vyjímalo se cvičení velmi pěkně. Je vidět, že též na Rusi s chutí sáhnou pro látku i pro mužská cvičení k prvkům tanečním — a nikdo neodvážil by se říci, že cvičení nebylo vydatné.

Jelikož nedělní program cvičební byl mnohem obsáhlejší sobotního, byli jsme nuceni cvičení své zkrátit a Sokolky přecvičily cvičení "tennisová" a Sokolové nástup a box. O tomto našem vystoupení nedělním napsaly "Nár. Listy" následující:

"Američané, ženy a mužové, předvedli opět výrazné svoje eviky. Ženy, počtem osm, cvičily opět s raketami, podávající ve svých výkonech výtečnou kombinaci prvků hry lawn-tennisové. Křepkost jejich v poklusu, jímž prováděny všechny rozestavy, upoutala opět všeobecný podiv. Křepkostí tou překvapilo také osm amerických junáků, kteří provedli cvičení kombinované z pohybů při startu na běh, pak při vrhu disku a koule a konečně předvedli také cvičení boxerská s překvapující jistotou, svižností a rázností, kterou jsme již včera obdivovali."

Po našem vystoupení provedly opět ženy svoje prostná, která v neděli položena byla před prostná mužů. Rejovitý nástup a rozstup proveden byl bez nejmenšího pochybení. Nadšení, jaké cvičení žen v lidu vyvolalo, stupňováno bylo po každém oddílu a když ženy odcházely, byly provázeny přímo bouřlivým voláním slávy, máváním klobouků, šátků i slunečníků. Zdálo se mi, že nedělní úspěch byl ještě mohutnější sobotního, k čemuž hlavně přispělo nadšení, do jakého lid přiveden byl již zdařilým vystoupením v den předcházející. Dnes až k hořejšímu nadšení uvedený lid nezdravil ženy s takovým nadšením jen pro jejich zdařilé cvičení — ale zdravil je též co šířitelky české slávy, zdravil je co

těleso, které tak velkou hřivnou přispělo k zdanu svátku Sokolstva českého!

I prostná mužů provedena byla v neděli dokonaleji. Kdybych chtěl rozepisovati se o dojmech, jaké ve mně vyvolala prostná, když v neděli zřel jsem je po třetí, musil bych opakovati asi totéž, co napsal jsem v čísle minulém o cvičení sobotním. Proto raději cituji dojmy, které líčí odborný zpravodaj "Nár. Listů" slovy následujícími:

"Po rozstupu, dokud paže zůstaly upaženy, vznikl obraz ne nepodobný rozestřené nad evičištěm síti. Jak rána hromu zarachotilo připažení. Vlastní prostná cvičení při dramaticky úsečné hudbě Pospíšilově působila nikoli jako divadlo třikrát viděné, nýbrž zaujala znovu svou barvitostí, která byla příjemně méně ostrým světlem a nepřítomností prachu, uchvátla rušným dějem, jenž jimi jest symbolisován, podmanila přesností a rozechvěla překypující a vytryskující silou. Hra barev v úboru a vleti, tmavé v obličejích a na vnějších plochách paží, světlé na vnitřních plochách jejich, střídání tu prudké, tu v pozvolných přechodech světla a stínů, to vše podmalováno a sesilováno hudebním doprovodem, zalilo hrud' nadšením a zakotvilo pevně v duši. Neznáme nic podobného tomuto pocitu dokonale radosti, který zajisté všichni diváci prožívají, ale nezažili jsme také mohutnějšího výbuchu nadšení a pochvaly nad orkán, jenž hučel a burácel nad evičištěm mezi živými hradbami jeho."

Trvalo to dlouhou chvíli, nežli vzpamatovali jsme se z toho dojmu, jaký zanechala v nitru každého prostná cvičení. Rozsáhlé evičiště plní se již ženskými odbory různých Žup — my však upíráme stále zraky své k branám, kde zmizely nám poslední řady žen — kde ztratily se zrakům našim poslední řady Sokolů. Připadali jsme si jako rozjaření diváci v divadle, kteří nejsou spokojeni tím jediným uchvatným výjevem, který před jejich zrakoma sklesnuvší opona zastřela, tleskáme, voláme, jako bychom chtěli ty obrazy vyvolati zpět a v tom opojení bezmála ani nepozorujeme, že v aréně před námi vynořila se náhle celá řada krásných obrazů nových.

Podati správný odborný posudek o cvičeních těchto, jest naprosto nemožno. Cvičiště poskytuje tak pestrý obraz, že nevíš, kam zraky obrátiti dříve — a sotva že jedno cvičení svojí zvláštností pozornost tvoji zaujme, již opět vábí oko tvé cvičení jiné — takže celkové sestavení, základní myšlenku jednotlivých cvičení postřehnouti nelze. Bylo mi přímo líto některých těch pěkných cvičení, že zapadnou zase v zapomenutí a pořadatelsvo sletu v budoucnosti prokázalo by znamenité služby jak četným evičitelům, kteří v ukázkových cvičeních vyhledávají nové myšlenky, tak i odborným zpravodajům, kdyby aspoň pozoruhodnější ukázková cvičení vydalo ještě před sletem zvlášť tiskem, k čemuž by každý tvůrce cvičení mohl připojit svůj rozbor. Odborníci měli by příležitost eviky předem si prozkoumati, evičitelé by sledovati mohli způsob provádění cvičení, o které by se zvlášť inte-

resovali a předešlo by se pak zbytečným dotazům, kde a jak ty neb ony eviky "jsou k dostání." Jeden slet by postačil, aby odborné kruhy měly pěknou sbírku ukázkových cvičení, která pak byla by vydatnou pomůckou náčelníkům a cvičitelům při vystoupeních župních. Viděl jsem cvičení švihadly, cvičení šátečky, kroužky, kůžely a všude jevila se snaha podati ukázkou cvičení nového. Velmi pěknou ukázkou bylo společné cvičení ruských mužů a žen. Muži cvičili dlouhými tyčemi, ženy cvičení skupinová (autorem opět br. Erben). Cviky mužů nevykazovaly sice žádné původní novinky, ale sestavy — provedení — to vše prozrazovalo odborníka. Ve cvičení tomto znázorněn býti měl jaksi rozdíl tělesné výchovy žen — kde u cvičení mužů vynikala síla, ženy ladnými skupinami ty ukázky síly doplňovaly obrazy jemnosti, krásy. — Z příčin, jež naznačil jsem shora, nelze podati o cvičení posudek podrobnější a nucen jsem shrnouti jej jen v projevení dojmu, jaký na mne cvičení to učinilo: Velmi pěknou a nad jiné originální novinkou bylo cvičení kládami (br. A. Očenášek), s kterým, jakmile jsem shledal, že vydáno bylo tiskem, umínil jsem si bratry americké seznámiti. Cvičení jest velmi důmyslně sestaveno a za průvodu Pospíšilovy hudby provedeno bylo, pokud jsem ze vzdáleného místa sledovati mohl, se vzácnou přesností. Cvičení toto ukázalo cvičitelům, jak lze při veřejném vystoupení prováděti cvičení na kladinách a sloučiti je zároveň s cvičením kladinami, jak podati ukázkou cvičení, kde vydatná práce svalová sloučena jest s ladností a kde cvičenci podávají i ukázkou své duchapřítomnosti, kterou též ve škole sokolské pěstujeme!

U jednoho cvičení však jest mi možno zdržeti se poněkud déle; br. Erben vede před hlavní tribunu družstvo dívek ruských, aby podaly ukázkou cvičení na nářadí. Za nářadí zvolena vysoká bradla a cvičeno s vysokého pružného můstku.

Přiznám se, že tak vzorně provedené eviky na nářadí ženami jsem posud neviděl. Cviky obtížné, o jakých nám v Americe v odborech ženských ani zdáti se nesmí, prováděny byly s jistotou a elegancí až překvapující. Náskokem s můstku do visu — v zákmihu vzepření do vzporu neb vzepření vzklopno — různé přešvihy — to vše prováděno bylo s takovou lehkostí a jistotou, že ty dívky ruské mohly by sloužiti za vzor i mnohým Sokolům.

Obdivovati jsem musil ten výevik, v duchu projevovati jsem musil obdiv i cvičiteli jejích br. Erbenovi, jsa si vědom, že výsledků takových docíliti lze jen přesnou methodickou výchovou (nebot' na rychlo "nadřené" evik prozradí se vždy sám). Opakují ještě jednou: obdivoval jsem ten výevik ruských dívek — ale nadehnouti jsem se pro cvičení jejích nemohl. Při tom obdivu, s jakým pohlížel jsem na eviky toho dívčího družstva, jaký pocitoval jsem vůči cvičiteli — nemohl jsem pro tuto ukázkou cvičení nadehnouti se ani jako Sokol — ani jako těloevikář.

Jako Sokol vítám a sleduji s radostí na veřejnosti ukázky cvičení takových, která myšlenice sokolské razí cestu do všech vrstev lidu, — která získají myšlenice sokolské nové a nové stoupence, která nepřátele naše — a máme jich posud dosti! — odzbrojují a o naší výchovné práci k vážnému přemýšlení nutí; vítám s radostí eviky, které prolamují hráz, dělící od řad sokolských ty kruhy, které posud nevidí v naší práci nic jiného, nežli sport, nežli "kotrmleování" (výraz náš tak zvanou "inteligenci" často s velkou zálibou opakovaný), která v našich vystoupeních nevidí nic jiného, nežli touhu podati ukázky těloevického umění na nářadí. Lámat předsudky, činiti si z nepřátel přátele, nadšené stoupence, propagátory, probouzeti v diváku touhu, aby vstoupiti mohl též do našich řad, to má býti hlavním účelem vystoupení sokolských. Vreholová cvičení mužů na nářadí až posud oddalovala nás od veřejnosti, a ukázkami vreholových cvičení žen na nářadí, po mém náhledu, nepřispějeme valně k odstranění předsudku proti naší práci, v různých kruzích ještě zakořeněného. Proto nebyl jsem s to pro cvičení to nadehnouti se jako Sokol. Poukazuji opět a opět na výchovu žen v Americe: pokud americké ženy viděly jen ukázky cvičení nářadových, zůstávaly vůči tělesné výchově netečnými. Pěstovaly vášnivě v době letní tennis, golf, ale v zimě oddávaly se tělesné nečinnosti. Všechno hlásání, kázání, psaní o nevyhnutelnosti tělesných cvičení pro ženy nalezalo ohlasu — až teprv když nastoupen byl jiný směr, když vyšlo se ženám vstříci eviky odpovídající více jich přirozenosti, hráz předsudku byla rázem provalena a dnes americké ženy, vdané, svobodné, staré i mladé, chudé i zámožné, plní těloevičny, jako v žádné jiné zemi. Až přesvědčí mne někdo, že ukázkami vreholových cvičení na nářadí všechny vrstvy žen a dívek pro tělesnou výchovu nadehneme, že pěstěním "umění nářadového" razíme cestu myšlenice sokolské do vrstev všech, pak s jakým obdivem jsem na eviky ty pohlížel, s takovým nadšením budu je též při veřejném vystoupení sokolském vždy vítat. Tolik chtěl jsem o ukázkách cvičení ruských dívek na vysokých bradlech říci co Sokol — příležitostně rozepíši se o cvičeníh podobných jako těloevikář.

Mnoho pěkných a zajímavých novinek předvedly nám společná cvičení mužů dle Žup. Cvičeno bylo společně na 12 koních, prováděny skupiny na žebříkách, viděl jsem cvičení puškami, meči a štíty, cvičení tyčemi, kopími. Viděl jsem pěkné sestavy ze školy zápasnické, které byl bych rád bedlivěji sledoval — ale bylo to při té pestrosti, při tom ruchu, na cvičišti panujícím, naprosto nemožno. Všude jevila se touha podati ukázkou "něčeho nového" a že touha tato často svede až do krajnosti, jest zcela přirozeno. Jakou pěknou školou bylo by to pro tvůrce různých těch cvičení, pro ty četné náčelníky a budoucí učitele, kdyby odborná komise mohla tiskem vydané eviky bedlivě prozkoumati a upozorniti na různá ta pochybení, jichž

se autoři někde dopustili. Často i vyškolený odborník pochybí a nepostřehne chybu svoji, pokud mu na ni jiný nepoukáže. Vzhled nádherné stavby často ruší i třeba ozdobný hranol, není-li okolí v harmonickém souladu s tím ozdobným hranolem — a na taková pochybení při tvorbě ukázkových cvičení upozorniti lze jenom, když můžeme sami celé cvičení důkladně prozkoumati a nejen pak chybu vytknouti, ale i naznačiti, jakým způsobem bylo by lze se ji vyvarovati.

Cvičení nedělní zakončeno bylo pořadovým cvičením jízdy sokolské. Mimo rejů a metání na koni neosedlaném předvedla jízda sokolská cvičení pořadová na celé prostore cvičiště. 92 jezdců s vůdcem v čele vjelo po čtyřech do arény a provádělo všechna pořadová cvičení. Šikování, poklus útokem, zatačky, seřadování, obraty a jízda v oddílech prováděny s přesností a rychlostí překvapující, sloužící ke cti zúčastněným Župám. Pořadová cvičení jízdy sokolské byla zakončením nedělního odpoledne.

Poslední den na Letné.

V pondělí ráno zahájeny byly závody v cvičeníh mimořádných, jichž účastnili se též někteří naši borci. Před lety navrhoval jsem, aby závody naše rozděleny byly na závody náhradové a závody atletické — že bychom tím ušetřili značně času, ale mezi námi návrh ten nenašel porozumění. Na Letné byl jsem svědkem, že v Čechách již krok ten učinili a seznal jsem zároveň, jak výhodným rozdělení takové jest. A kdyby při závodu pondělním známkování vedeno bylo dle způsobu v Americe obvyklého, nejen že by byl dopoledne ukončen, ale ještě týž den po závodu mohl znám být i výsledek. Řekněme, že v každém závodu bude odměněno prvních deset přeborníků. Tož ten, který docílil nejvyššího výsledku, obdrží 10 bodů, druhý 9, třetí 8 atd., až desátý obdrží 1 bod. Po skončených závodech body každého závodníka jsou sečteny a těch deset, kteří obdrží nejvyšší počet všech bodů, jsou prohlášeni závodů těchto přeborníky hlavními. Byl jsem nejednou svědkem závodů studentů universitních, kde účastníků bylo bezmála tisíc — a ceny byly vítězům odevzdány ještě v týž večer, nežli se závodníci do svých domovů rozešli. — Na závodisti viděl jsem pěkné skoky, ano tu a tam jednotlivci někteří podali ukázkou krásného běhu — o celku však musím říci, že eviky tyto nebyly v řadách sokolských až posud dostatečně pěstovány. Vinu patrně nese do jisté míry ta okolnost, že pro eviky atletické nedostává se letních cvičišť. Nedostatkem tím trpíme i my v zemi rozsáhlých hřišť — neb co platné jest hřiště člověku pracujícímu, který oddati se může cvičení jen v době večerní, kdy venkovská hřiště jsou většinou zavřena? — Jakých výsledků docílili naši borci, o tom podána byla zpráva v čísle zářiovém.

Pondělní odpoledne postrádalo záře sluneční, ve které barvy velikolepého obrazu teprve náležitě zaplanou, ale valná většina programu prošla

ještě za sucha. Pršetí počalo právě po prostných cvičeníh žen. Byla už obava, že Marathon bude znemožněn. Byl ale přece proveden.

Rej zahájilo družstvo 16 žen ladným cvičením s obroučky. Pěkným přechodem ku prostným svazovým byla prostná cvičení Srbů, provedená 425 muži při vlastní jejich hudbě. Prostná cvičení provedlo už jenom 4800 mužů. Nástup, stížený ol-tářem na cvičišti zařízeným už pro Marathon, byl tentokrát proveden přesněji než v neděli, cvičení sama podržela přesnost dvakrát osvědčenou.

Francouzští gymnasté počtem 48 provedli cvičení na osmerých kruzích, která odměněna byla živou pochvalou. Prostná cvičení žen měla přes všední den 3000 účastnic, které znovu vzbudily upřímný a radostný obdiv přesností a půvabem, které se snoubí v jejich cvičení. Zajímavým číslm byly následující bulharské národní tance, které tančilo 25 žen a 25 mužů v krojích.

Marathon.

“Mohutným zakončením třídenní Olympiády sokolské,” píše “Nár. Listy” “byl hold, který Sokolstvo vzdalo Marathonem řecké kalokagathii, řecké touze po kráse a zdraví těla i duše a který vzdalo Sokolstvo také duchu Tyršovu, jenž k helenismu obracel tak usilovně svůj zřetel. Na prostorách cvičiště při přeplněných tribunách vykrouzen byl opět výsek z života attického lidu a attických reků, výsek tak výrazný a mohutný a tak věrně předvedený hereci-ochotníky, že dojem jeho nikdy nezmizí z duše toho statisíce lidí, kteří včera naplnili tribuny i ochoz, ba sestry Sokolky i část uvnitř cvičiště. Nebudeme čtenáři znovu podrobně líčiti průběh Marathonu. Bylo zamračeno, dešť na spadnutí, přšlo dokonce ke konci dosti silně, bylo chladno, a to všechno nesvědčí projevům řeckého těla a řeckého ducha. Po námahách, kterým účinkující členstvo bylo vystaveno v minulých dnech, byl pondělní výkon — při počasí tak chladném — přímo nad síly lidské. Marathon přes všechny tyto nepříznivé podmínky vnější působil v některých bodech ještě mohutněji než minule. Zejména však jásot nad zprávou vítězství, který bezděky sesílilo publikum jižní tribuny, působil vzrušujícím dojmem.”

* * *

Tak skončily šesté Olympiády českého Sokolstva r. 1912! Šťastní ti, kdo mohli být svědky nádherných těch výjevů — a ještě šťastnější ti, kdož pracovati mohou na dále na poli sokolském v takovém ovzduší, v jakém nám všem dopřáno bylo pobýti jen krátkou dobu. Tam, kde stisk pravice opravdu hřeje — tam, kde tisíce nadšených duší jen čeká na povel, na pokyn, aby chápalo se práce, kde všichni prodechnuti jsou jedinou společnou myšlenkou, kde nemá místa dětinská žehravost, malicherná žárlivost, kde i vzniklé spory a nedorozumění vyrovnávány jsou mužně, důstojně, bez hořkostí, záští, nedůstojného hněvu — tam obětovati se pro věc sokolskou jest rozkoší! Kéž i my

Sokolové česko-američtí jednou dospějeme k té metě, bychom totéž mohli říci o sobě! S tím vroucím přáním v srdci rozhlížel jsem se v pondělí večer po sletišti — po těch místech, kde zažil jsem sice mnohou těžkou chvíli, ale kde skvělý triumf věci sokolské trpké pocity rázem zaplašil a já opouštěl Letnou št'asten, nadšen, plný chutě k nové práci, pln nové touhy, slabou hřivnou přispívati k novému rozmachu myšlenky sokolské v cizině!

* * *

Kdybych byl pověřivým, řekl bych, že ve chvíli sestavení sletového družstva Sokolek amerických sudičky určily, aby každé vystoupení družstva toho předcházela roztrpčenost vedoucího, která zmizela teprv, až když trpělivost jeho vyzkoušena byla k stupni nejvyššímu. Když zdálo se vždy, že nezdár vystoupení je neodvratný, kdy zdálo se, že nemožno jest vůbec cvičení se zdarem provést, v poslední chvíli vždy jako zázrakem obrátilo se vše k dobrému. První tuhou zkoušku trpělivosti prodělal jsem při sestavování družstva, druhou před vystoupením v New Yorku, třetí před prvním vystoupením na sletišti, čtvrtou před vystoupením v Pražském Sokole před zvláště pozvanými hosty a pátou a poslední (byl už také na tu poslední nejvyšší čas!) před vystoupením na Žofíně při oslavě 4. července. (Pro jejich zvláštnost vylíčení těchto zkušeností podám ve zvláštním článku v některém budoucím čísle.)

Navštívil v úterý ráno sletovou kancelář, byl jsem překvapen pozdravem: "No, tak ty tvoje Sokolky uvidíme dnes hezky z blízka v Pražském Sokole!" A já všem byl den před tím oznámil, že "mají volno" až do 4. července, kdy projektována byla slavnost Američanů na Žofíně a kde na výslovnou žádost amerického konsula obě. Brittaina měly Sokolky podat ukázky svých cvičení. Ukázány mi byly denní listy, kde bylo oznámeno naše vystoupení a mně nezbývalo, nežli po Praze Sokolky sháněti. Ale kde? Na štěstí některé z nich v týž den kancelář navštívily a s jich pomocí a za pomoci některých ochotných bratří podařilo se nám vyhledati a uvědomiti jich šest! Cvičení oznámeno bylo na šestou hodinu — ale někteří hostitelé Sokolek našich zavinili, že program protáhl se až do hodiny pozdní, neboť vodili Sokolky po Praze a na jejich připomínání, že mají být v 6 hodin v Pražském Sokole, bylo jim dáno za odpověď: "at' čekají." Leč jaké chvíle tím připraveny byly evi-čitel, na to patrně nevzpomněli. Konečně přec šest Sokolek se dostavilo a tak přecvičeny byly jen dva tance (mazurka a valčík, neboť polka svými přeměnami vyžadovala plný počet evi-čících) a evi-čení "Tennisová", která v poslední chvíli, před samým vystoupením změnití jsem musil tak, aby mohla provedena býti šesti evi-čenkami. Mimo našich sester vystoupily též Rusky, které evi-čily kůžely; pak tytéž sestavy provedly sněhovými koulemi a evi-čeno též na vysokých bradlech. Sokolky pražské podaly ukázky evi-čení na koni a evi-čení prostných. Obecenstvo bylo evi-čením nadšeno a

odměňovalo evi-čící hlučnými projevy pochvaly. Denní časopisy o vystoupení Američanek druhý den psaly: "...V sestavách evi-čebních žen amerických jest mnoho opodstatnění, je rys a barva prostředí a mnoho pravdy. Cvičení Američanek vyvolává představu opravdového tance; vidíme, že ženy po-cit'ují jeho rozkoš a žijí jej. Jejich tance se nám líbily. Byly vskutku tak divoké a vášnivé, jako býti chtěly a z nich Amerika přímo vanula..." Mezi evi-čením odevzdán byl dru. Scheinerovi dar Nár. Jed. Sokolské České Obei a sice "Moderní běžci Marathonští". Dr. Scheiner opět odevzdal evi-čitel, Sokolek a vůdci družstva Nár. Jed. Sokolské krásnou Úprkovu sochu "Slovanského šohaje". Hosté na to zavedeni byli do dolejších místností Sokola, kde připravena byla ženským odborem malá hostina. Chvíle, v památné budově této strávené, náleží mezi nejkrásnější vzpomínky našeho společného pobytu v Čechách. Po odbyté hostině provedl nás dr. Scheiner bytem a pracovnou nezapomenutelného dra. Tyrše, načež celá společnost odebrala se do zahrady Choděrovy, kde v příjemné zábavě stráven byl zbytek večera a bezmála i zbytek noci.

* * *

Dne 4. července shromáždili se všichni Čecho-Američané na Žofíně, aby oslavili zde památku prohlášení neodvislosti. Na výslovnou žádost amerického konsula Mr. Brittaina chicagské Sokolky měly podati i zde ukázky svých evi-čení, a kde jaký americký turista meškal v dnech těch poblíže Prahy, byl manžely Brittainovými k slavnosti pozván. Dostavil se i prof. Monroe, spisovatel českých dějin, prof. Miller, konsul z Karlových Varů a mnoho jiných amerických hostů, jichž jména vymizela mi z paměti. Slavnost pořádali bratři Szalatny, Papěž a Veselský a na obětavost a ochotu, s jakou jmenovaní bratři o zdar slavnosti pečovali, každý Čecho-Američan ještě dnes mile vzpomíná. Odpoledne stráveno bylo na ostrově, kde, žel, někteří našinci nedali si ujíti příležitost ukázati, jak se den takový oslavovati — nemá. Lekati nic netušící hosty nenadálými výstřely, v tom libují si i v Americe dnes již jenom nerozumní výrostkové — a rozumnější Čecho-Američané těžce nesli, že ukázka takové "oslavý" podána byla i v Praze. S potěšením ale zaznamenávám, že to bylo to jediné, co pěknou a důstojnou slavnost poněkud rušilo. Po osmé hodině otevřen byl hostím prostorný, krásný sál žofínský a v několika minutách naplněn byl tak, že nezůstalo jediné místo neobsazeno. Americký konsul obě. Brittain promluvil k přítomným delší řečí, v níž zmínil se o význa-mu červencové oslavý. Pisatel odpověděl obě. Brittainovi anglicky a br. Kysela z Clevelandu oslovil shromáždění jazykem českým. Delší a pěknou řeč měl též dr. Miller z Olivet College, načež k Čecho-Američanům promluvil dr. Scheiner. Pisatel zde odevzdal dru. Scheinerovi prapor, věnovaný výpravě Sokolkami chicagskými a když byly Sokolky naše přecvičily své tance a "Tennis", byla

slavnost ukončena. Bylo zajímavé při cvičení pozorovati americké dámy, na podium sedící, jaké pohnutí vyvolaly u nich zvuky amerických písní, jimiž byla cvičení tenisová provázena! Po cvičení byly Sokolky předmětem nadšených ovací, zasypány byly květinami — a po tomto slavnostním dnu jsem jim oznámil, že „práce jejich jest skončena“ a tudíž že družstvo jest rozpuštěno. Byli jsme sice ještě zváni zajeti s ruskými hosty do Plzně a pak do Kutné Hory — ale po krátké poradě usneseno bylo výletů do jmenovaných měst se nesúčastniti. „Chcete-li, pojedeme,“ tak bylo mi odpovědí na můj dotaz, „jsme ochotny uposlechnouti Vás ve všem, jak činily jsme až posud — ačkoliv...“ Věděl jsem, co za tím „ačkoliv“ se skrývá; věděl jsem dobře, že děje se v nitru jejich a proto vzdal jsem všem díky za pilnou, vytrvalou práci a po skončené slavnosti jsem se se Sokolkami rozloučil.

* * *

Mezi nejpříjemnější chvíle, jaké jsem v Praze v dnech sletových zažil a na které zvláště milérád vzpomínám, byly chvíle strávené v Karlínském Sokole, kde na žádost ženské technické komise cvičili jsme několik hodin prvkům tělocvičných tanců, při čemž podány byly sestrám příklady, jak prvky ty nacvičovati a pozvolna pak skládati je v sestavy. Známé odbornice sestry Roudná, Čechovská a Malá, nedbajíce únavy posletové, nedbajíce úmorného vedra, svolaly v Praze meškající cvičitelky k cvičebním hodinám a byl jsem překvapen, s jakou chutí bylo za panujících okolností cvičeno. Ani já nepocit'oval únavy — neb stoje před řadou cvičenek, octl jsem se ve svém živlu; v tělocvičně před cvičenkami neb cvičenci, zkoušejícími nové a nové eviky, cítím se mnohem šťastnějším, nežli mám-li vystoupiti již s dílem hotovým jen pro pobavení diváků. Cvičebních hodin byli přítomni i četní odborníci pražští a jevíli o cvičení nemalý zájem. Byl zde br. Klenka, c. k. inspektor tělocviku pro království české, br. Očenášek, br. Pittl, br. Šnepp (z Ruska), br. Svojsík a jiní a jiní. Cvičenky jevíly pro eviky taneční nemalou spůsobilost a proto mohlo býti pokračováno dosti rychle. Metoda ovšem nemohla býti taková, jakou bych se byl řídil, kdyby bylo možno věnovati cvičení několik týdnů, ale přes to, jelikož cvičení účastnily se většinou vyškolené odbornice, nebylo třeba trávit čas dlouhým vysvětlováním a objasňováním — neb cvičenky snadno samy postřehly, jakou cestu voliti, by v krátké době docíleno bylo žádaného úspěchu. Procvičeny byly prvky tanců „šotyšových“, z nichž pak tvořeny byly sestavy. Tímtež způsobem probrány byly eviky mazurkové, valčíkové a polkové a zápal, s jakým bylo cvičeno, ukazoval nejlépe, jak cvičební hodiny stávají se poutavými cvičenkám, je-li v nich jedna čtvrt hodina věnována těmto cvičením, která tak jsou ženám blízkými. V cvičení účastnily byla přestávka, jelikož slibem byl jsem vázán navštívit v určitý den své rodiště (Starý Kolín) a cvičenky toužily též po

oddechu v krásném českém venkově. Když svolány byly k cvičení podruhé (krátce před mým odjezdem), očekával jsem, že sejde se jich pouze asi šest neb osm — a proto byl jsem nemálo překvapen, když dostavil se bezmála opět plný počet! Tak jen pokračujte, sestry milé — ale nezanedbávejte pro eviky tyto nářadí. Naši snahou není tanečními eviky nahrazovati cvičení nářad'ové — v tom není nám ještě dobře rozuměno. Jako nevěřím ve výstřední pěstění eviků tanečních, kde zanedbává se vše jiné, tak nevěřím jen v cvičení nářad'ové, při kterém zanedbávány jsou opět eviky, jimiž u žen pěstujeme ladnost, krásu, eleganci. Žena pěstující pouze silácké eviky na nářadí, stává se těžkopádnou, pozbývá vše to, co ženu krásnou činí; výchovou takovou chtěli bychom vychovati takové ženy, jakými je příroda sama míti nechce. Zdá se mi, když pozoruji děvčata z veřejných hřišť, nepěstující nic jiného nežli nářadí, že s nich setřen jest všechno pel ženskosti. Vykázati v ženském tělocviku nářadí jistě hranice a vřaditi do rozvrhu cvičebního eviky esthetické, jimiž působíme na vytrvalost, (to jest, co u amerických Sokolek bylo i nejpřednějšími odborníky obdivováno), eviky, jimiž cvičíme lehkou chůzi, uhlazenost pohybu, jimiž hodiny cvičební činíme poutavými a jimiž působíme nejen na tělo, ale i na ducha — to bude velice důležitý krok v řešení otázky tělocviku ženského a já věřím, že otázku tu rozřešíte tak, aby z práce Vaší vyplynul prospěch celému národu. Nesmí tužiti se jen nepatrný zlomek žen... a proto vytkněte ženské výchově tělesné takovou dráhu, po které za Vámi s nadšením půjdou české ženy všeho stavu, všeho povolání. Na zdar!

* * *

Kdybych byl měl tušení, jaký mylný názor v Čechách panuje o tělesné výchově žen v Americe, byl bych se Sokolkami podal ukázky cvičení na nářadí, abych tamní kruhy přesvědčil, že ty Sokolky, které budily obdiv eviky tanečními, jsou právě tak obratny a vytrvaly na nářadí — že přiměřené eviky na nářadí jsou s to provésti s touž elegancí, s jakou prováděly své eviky taneční a eviky tenisové, ano že v cvičení na nářadí, pokud jsou to eviky ženě přiměřené, nezadají si v ničem se sestrami zemí ostatních. Ta „střední cesta“, o jaké v Čechách pronášeny byly hlasy, sledována jest právě námi a doporučována jest v „Sokole Americkém“ stále a stále. Přiměřené cvičení na nářadí k získání síly a odvahy — eviky esthetické k získání elegance, uhlazenosti, osvojení si pěkné chůze, k vypěstění vytrvalosti, kterou se „nářad'ový“ cvičenec z pravidla nehonosí, to jest cesta, kterou zastáváme a stále doporučujeme — a dobře slovům našim rozumějí ti, kdo nám rozuměti chtějí. „Směr americký“ neznamena taneční eviky pouze — ač jsou zde školy, kde se jen tyto eviky pěstují — „směr americký“, jaký stále zastáváme, volá po všestrannosti; žádám, aby žena zůstala ženou i v tělocvičně a nesnažila se ve výchově tělesné nápodobovati muže. To jest nepřírozené —

a co jest nepřírozené, není vývoji prospěšné, není krásné! Tak jak odsuzují jednostrannost, pěstujeme-li jen cvičení na náradí, tak odsuzují jednostrannost, hovíci jen cvikům tanečním. Sloučení těchto cvičení a vytvoření tak ideální soustavy tělocviku ženského — dále, aby tento směr zahájen byl v Čechách a aby ostatní národové v naší rodině zemi nuceni byli hledati ten pravý vzor tělesné výchovy žen — to bylo, jest a bude mým přáním nejvřelejším.

* * *

Při tom obrovském úspěchu práce sokolské, jaké jsme byli svědky, jedno jsem těžce postrádal a se mnou zajisté i mnoho jiných. Jaká to škoda, když sejde se za tak dlouhou dobu tolik odborníků, s tolika různými názory, hájících tolik různých směrů, že slet nezakončil kongresem cvičitelů, v němž otázky, které v tělesné výchově mládeže a hlavně žen vystupují s takovým důrazem do popředí, byly by náležitě projednávány. Vidí-li nezkušený cvičitel jen ukázky různých cvičení, vidí-li ukázky různých těch směrů, není s to sám rozhodnouti se pro ten neb onen směr — a přilne k té neb oné straně dle vkusu, dle záliby a důležité otázky zůstávají na dále pro celek nerozřešeny, neboť nestává tělesa, které by bylo celku směřodátným. Kdyby vyslechnuty byly v shromáždění cvičitelů důvody zastanců těch různých směrů, a kdyby přítomní lékaři podali opět své názory o důvodech odborníků tělocvičných, bylo by záhy jasno a četní cvičitelé ze sjezdu takového odnesli by si více důležitých poznatků, více potřebných vědomostí, nežli často odnesou si z nákladného kursu. Důležité otázky, které nová pokročilá doba stále vyvolává do popředí, nesmí bít ponechávány k rozhodování vkusu, zálibě, náklonnosti jednotlivců. Nový směr narazí na odmítavost, beroucí vznik často jen v neznalosti cvičebního materiálu — v oba- vě, že cvičitel neb cvičitelka na nové dráze oetli by se v prostředí jim až posud cizím, a nechtíce k tomu veřejně se přiznati, zaujmou stanovisko odmítavé a stanovisko své pak snaží se obhájití jednostranně, aniž by druhému poskytnuta byla příležitost námítky jejich vyvrátit. Tím povstávají zmatky, výchově tělesné dáván jest různý směr dle záliby, vkusu, schopnosti, spůsobilosti jednotlivců — celek pak nemá ustáleného směru žádného. Namítne se, že slet vyžaduje mnoho času a že pak každý spěje domů za svým povoláním. Ale kde jedná se o tak důležitou věc, jakou jest tělesná výchova lidu, tam nesmíme se pozastavovati nad obětmi — a kdyby i slavnosti sletové byly o několik dní zkráceny, neb kdyby sjezdu obětovány byly před sletem dny, které se stráví řadou slavností, věřím pevně, že vzešel by tím celku prospěch veliký; každý, jehož péči tělesná výchova lidu jest svěřena, odcházet by ze sjezdu sletového s poznatky pro svoji činnost důležitými, poznatky necenitelnými a čeští odborníci pozvolna blížili by se k jednomu a témuž směru, vzájemným bratrským přesvědčováním se blížili by se k společné metě,

kdežto dnes jsme posud rozptýleni, sledující každý to, co sami za nejlepší uznáváme. Snad při budoucím sletu bude na tak důležitou věc pamatováno.

* * *

Slavnostní dny skončeny — a já nyní teprv počal jsem prohlížeti si Prahu takovou, jak jsem si ji vždy viděti přál: zbavenou roucha slavnostního. Navštěvujeme společně vzácné historické památky, kocháme se až dojemně krásnými pohledy na Prahu s Hradčan — navštěvujeme divadla — nač dříve se nám času nedostávalo — a poslední den pobytu v Praze věnovali jsme společně Olšanům. Zastavujeme se u hrobů českých velikánů, až posléze staneme u místa nám Sokolům nejdražšího — u hrobů velikánů sokolských. Celá naše družina stojí zde dlouhou — dlouhou chvíli — a nikdo z nás slova nepromluvil. “Zdaliž pak byli byste spokojeni,” táži se v duchu, “zdaliž pak byl by Jsi spokojen dnes Ty, jenž stále volal Jsi na šiky sokolské: za mnou — jen výš a výš — až k dokonalosti...!” Na konec každý z nás zvedl si s chladného rovu na památku malý lístek a tiše jsme odcházeli.

* * *

Poslední dny našeho pobytu na české půdě strávili jsme na venkově — tom krásném, ideálním českém venkově! Není účelem těchto řádků líčiti naše cesty — líčiti všechny ty krásy, pro něž, jak se zdá, čeští lidé nemají smyslu a musí hledati přírodní krásy v zemích cizích — přiznám se pouze, že ty české kraje působily na nás dojmy tak mocnými, že všichni roztruchlili jsme se, když vzpomněli jsme, že den odjezdu se blíží. A ten se konečně dostavil. Bratrský stisk ruky — objetí — a už unášení jsme v cizí kraj — abychom se sem více nevrátili? Nikoliv — ty city, které nás k té drahé půdě poutají, jsou příliš mocny, že překonají všechny překážky — že dají nám zapomenouti všechny oběti! S tímto přesvědčením letíme českým krajem a při pohledu na ty hory, lesy, na tiše plynoucí Vltavu, při pohledu na ty kolem se míhající poslední rozkošné obrázky staré domoviny, rty moje tiše opakují slova velikého básníka našeho:

“O vlasti krásy nevýslovné,
at’ jevíte se kdekoliv,
at’ v pyšném hradu, v chatce skrovné,
jste českým srdcím nový div!”

O spějte rychlým letem kolem
před zrakem, který touhou vzplál,
tu hvozdů šerem a tam polem,
tu žírnou plání, tesy skal,
ta píseň, jež z vás zvoní sladká,
vždy stará vlast’ je, drahá matka!”

Nám jest stále žvanění o národnosti a vlastenectví už překonaným stanoviskem. Jan Neruda.

Bud’ vždy střídmy, činný, cudný; střež se zlosti.
Pythagoras.

NA POSVÁTNÉM MÍSTĚ . . .

Když vykonali jsme přípravné práce předstetové, když výstavku N. J. S. uvedli jsme do pořádku odebrali jsme se v Praze na jedno místo kam putovati by měl každý Čech z Ameriky, každá Češka . . . Šli jsme totiž na místa, jež z dob minulých znali jsme pod jménem "u Halánků", šli jsme tam kde ještě do nedávna byl veliký přítel Američanů a hlavně toho našeho Sokolstva Vojta Náprstek, kde vévodila paní maminka Náprstková i Pepička Křížková, kterou po ní zvolil si Náprstek, aby pomohala mu v práci na poučení lidu, na povzbuzení jeho i na prospěch těch, kdož z české jsoouce krve žili buď v zahraničí, aneb v nových vlastech na Rusi a hlavně v té "české Americe". Na kolik byl nám Čechoameričanům Vojta Náprstek netřeba tu zvláště připomínati, však tolik připomenouti dlužno, že ze všech těch návštěvníků do set jdoucích jen několik Čechoameričanů, jen několik Sokolů uznalo toho potřebu, ba co povinnost, podívati se také do Náprstkova musea. A přec co tu sneseno jest zajímavého, na kolik poučného právě z té naší Ameriky, z té naší činnosti, z těch našich začátků v nové této vlasti, ba jsou tu mnohé doklady a památky, jež marně kde jinde by jsi hledal. A vše to sneseno bylo s mravenčí pílí a uspořádáno tak, že musels jen se obdivovati a žasnouti nad přičiněním a snahami jednoho jediného člověka, jehož odkaz provádí se až do nynějška všemi těmi, kdož chápou důležitost poznatků ciziny, kdož vědí co pro národ malý značí čerpání posily a povzbuzení i z jiných kruhů, co značí poznání vlastní své síly a vlastních nedostatků. Náprstek v cizině vystihl co lidu našemu třeba, poznal a chtěl to co poznal předvésti mu názorně a tak, aby měl vždy příležitost studovati, poučovati se a čerpati ze zkušenosti jiných. Z toho důvodu založeno bylo jeho museum . . .

Museum by tu bylo, ba staré budovy "u Halánků" zmizeti mají co nejdříve, aby ustoupily budovám novým, rozsáhlým a moderním, tak aby bylo místa co nejvíce pro mnohé ještě sbírky, pro mnohý materiál, jenž čeká na náležitě uspořádání a roztrídění. A v tom materialu jest tolik sokolského, tolik z výstavky Č. O. S. a i materiálu našeho amerického, že mělo by nás jen zajímati, jako potěšiti, že **snad právě tu dojde ku stálé výstavě sokolské, museu sokolskému.** Tak aspoň se vyjednává. Jenže hned tu zaráží, že poměrně nejméně navštěvují tato místa, jako jiná musea pražská, zemské, městské, průmyslové a národopisné atd. právě lidé pražští, leda snad když cizince provází. Ku podivu, stěžují si na mnohé co je tísní, že nepřítel je rdousí, spravedlnosti, že dovolávají se nemohou, poněvač prý kdosi v oblacích usoudil, že Rakousko musí zůstatí německým a když mají příležitost utužiti se a posíliti poznáním, poučením i vzděláním lidovým a přičiněním vlastním nadprávi zlomiti, zlobu udusiti, právo si vymoci pokrokem, jednoduše spokojí se bédováním, aneb hubováním.

Před lety byly tu mnohé sbírky, které byly jen tak nahromaděny bez ladu a skladu, ba byly tu

předměty, jež Náprstek snesl jen z osobní libůstky a podobně, kdežto jiné sbírky byly ceny nezměrné. Podle toho se nyní upravuje a povstává tak jedno oddělení lepší druhého, protože soustavně se nejen pořádá, ale i náležitě doplňuje, pokud prostředky stačí a milodary dochází. Br. Kottner, jenž nad prací tou bdí a svědomitě se stará v době sletové nás v museum prováděl a kde co třeba vysvětlil. Tak prošli jsme Japonskem, Čínou, Střední Asii, Indií a rozumí se, že zastavili se hlavně tam kde jsou sbírky americké a ze Spojených Států vůbec. Tu znovu jsme obdivovali sbírku nástrojů amerických, pomůcek národopisných, obrazů a ukázek práce indianské a p. a v zápětí již byli jsme u památek českých z Ameriky: časopisů, fotografií, modelů, vzorků práce atd. A jest množství nemalé a mnohé vzácné velice. Platí zejména o sbírce Vrázově, pak některých jiných jednotlivců, ze všech možných států Unie, jakož i o sbírce česko-amerických listů a jednotlivých knížek našich jakž vyšly u skrovnickém počtu svém a prostinké úpravě začátečníků. Jsou tu památky na Jonáše, Čapka, Zdrůbka, Rosického, Boreckého a jiné, jakož i vše ze života našeho sokolského, zvláště pokud se týče naší N. J. S. a úsudků i cizího tisku. Některých velkých listů jsou tu celé ročníky. Také sbírky Dr. Hrdličky najdete vedle oněch Dr. Čurdy, Dr. Durdíka, Dr. Holuba, Lindauera, Kořenského, Machulky, Staňka, Stejskala, Storeha, Urbánka a konečně koutek náš věnovaný na podnět naší Národní Jednoty Sokolské nezapomenutelnému "starému Sokolu v zajetí" velikému našemu svobodomyslníkovi Ladimíru Klácelovi . . .

Povídalo se nám, že prý učinili jsme největší chybu, že pozůstalost po Klácelovi poslali jsme sem na tato místa posvátná, do musea Náprstkova, jakž bylo výslovným přáním toho staříckého písmáka volného. A dnes se tomu jen těšíme, že se tak zásluhou našich lidí, Sokolů, stalo vůbec. Ještě dnes bylo by se toulalo světem, bylo pohozeno, aneb tlelo někde v koutě, jestli nebylo by docela zničeno, kdežto zde Klácel má své význačné místo! Veškeré památky jsou srovnány, knihovna jeho opatřena a kdo studovati chce činnost tohoto našeho filosofa má tu rozhodně nejlepší k tomu příležitost. Knihy jeho se domů nepůjčují a rukopisy jeho bedlivě se střeží, aby jen něčeho ku ztracení nepřišlo a ku zkáze. K tomu připojili jsme letos za pobytu našeho v Praze několik vzácných fotografií, celou práci naší o Klácelovi, jakž ze sebraného své doby materiálu jsme pořídili a tak ten náš Klácel má tu pomník jeden z nejlepších, vedle toho krásného pomníku Náprstkova, urny s jeho popelem a ženy jeho. K uctění památky jeho rovněž odevzdali jsme co sebrali jsme o činnosti Náprstkově v Americe, snažice se přispěti, aby doplnilo se mnohé co snad seházelo a doma neznalo aneb znáti nechtělo.

Museum Náprstkovo čítá 14 síní a z těch mnohé jsou přímo přeplněny skvosty různými, ba i na chodbách najdete předměty někdy dosti zajímavé, ba i tu starou a pověstnou velrybu a jiné, jež

SOKOL AMERICKÝ

ČASOPIS NÁRODNÍ JEDNOTY SOKOLSKÉ VE SPOJ. STÁTECH.

Published monthly by the NATIONAL PRINTING & PUB. CO., 2146-50 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

Official Paper of the United Bohemian Gymnastic Associations.

Vychází 15. každého měsíce v Chicago, Illinois.

Pořadatel:

DR. J. RUDIŠ-JIČÍNSKÝ, CEDAR RAPIDS, IOWA.
JOSEF ČERMÁK, 1641 Millard Avenue, CHICAGO, ILL.
Tel. Lawndale 1974.

Editors:

Všechny dopisy a práce pro "Sokola Amerického" budíž zasílány hlavněmu pořadateli za list zodpovědnému:

Dr. J. RUDIŠ-JIČÍNSKÝ, Cedar Rapids, Ia.

SUBSCRIPTION - - - - - 75c per year
Předplatné 75 centů ročně - - - - - Do Čech \$1.00

Kdo z Evropy zasílá předplatné meziměsíční poštovní poukázkou, sdělí tak rovněž i výpravčímu listu našeho, aneb jednatele V. V. Předplatné, jakož i odevzdání do listu příjímá jednatele Výkonného Výboru N. J. S., aneb ustanovení jednatele sdělí.

JAN ČERNÝ, 431 E. 71st St. New York City, jednatele Výkonného Výboru.

Redakce zodpovídá pouze za své vlastní práce. Příspěvky a dopisy do listu, články, ilustrace, návrhy k tématu a jiné musí býti v rukou hlavního pořadatele do 1. dne měsíce, v němž mají být uveřejněny a to ještě s výhradou, že práce pilnější a důležitější vždy mají přednost. Krokopy se nevrací a neschovávají déle nežli od čísla k číslu.

Přestěhování oznámí výpravčímu každý přesídlivší se bratr sám, a sice možno-li do posledního toho kterého měsíce, s podotknutím, ku které jednotě náleží. Nové, odstoupilé a vyloučené členy oznamuje tajemník aneb účetní jednot výpravčímu každý měsíc.

Tiskárna a výpravčí listu:

Národní Tiskárna, 2146-50 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

31

dokazují jaký byl postup vlastní práce sběratelské již za prof. Studničky. Nynější ředitel br. Kottner, krajan náš, vyprávěl nám jak se muselo pozvolna pracovati, rozlišovati a pořádati, jen aby celkový obraz nikterak netrpěl přeplněním a kusostí. Postup výroby a sestavy různých nástrojů, přístrojů a pomůcek technických, odborných a řemeslnických i výrobních jest znázorněn znamenitě a jako pomůcka pro mládež řemeslnickou výborně se hodí, protože může vésti k vlastnímu rozumování a posuzování i vynalezavosti. Týká se hlavně granátových šperků, knihařství, výroby bot, knoflíků, koralů, hřebenů, brejlů, řemenářství, zámečnictví atd.

V oddělení "práce našich matek" vidíte všechnu tu píli, všechnu bedlivost a přímo obrovskou trpělivost ženy české, matky české, jakž dovedla u krbu domácího pracovati. K tomuto oddělení dala podnět sama paní Náprstková a to v době národopisné výstavy a co tu sneseno jest pokladů, co krás a co v těchto krásách jest původnosti a svéráznosti. V době jubilejní výstavy sehnala táž šlechtná žena mnohý kus, který dnes budí obdiv a ceny jest nesmírné. Takové věci sbírala nejráději, kdežto Náprstek zase těšil se vždy, že scházeli se tu u něho všichni ti, kdož práhli po poznání jiných světů a ti, pro něž tam "za tou velkou vodou", v té české Americe pomáhal klásti první základy té pravé a ryzé svobodomyšlnosti. Jemu každý muž, muž v pravém toho slova smyslu imponoval a to naše Sokolství miloval proto, že chce vychovati muže v každém ohledu řádné, nadšené, se šíjí vzpřímenou, uvědo-

mělé, volné, kteří národu svému byli by pevnou oporou v jeho postupu a zápasu za právo. Náprstek snažil se zahladiti stopy pobělohorské výchovy lidu svého, jež nadělala z nás tiché černožluté beránky klerikálních kudrlinek plné a ducha otrockého i poníženého! A tak jako volně, čili necírkevně žil, tak na rozdíl od mnohých jiných velikánů českých necírkevně zemřel i necírkevně popel jeho byl uhován. Náprstka, zásadního a upřímného, americkým duchem prodechnutého muže praktického církve do svého ovčince márně lákala a také ani po smrti nezatáhla. V tom Náprstek vynikl nad svou dobu, prostředím a poměry, ba vynikl více, nežli v poslední době zesnulí mnozí jiní vynikající čeští lidé a nejlepší čeští básníci. Ze všech za živa z nich církve dělala pohany a neznabohy a po smrti se jich těl chopila. Ovšem trochu práva k tomu měla! Nebylit' jako ten náš Náprstek! Jest kletbou velkých českých lidí, divně žijí, volně v nejširším toho slova smyslu, ale církve umírají, v církvi zůstávají, i když nevěří, církve je s pompou pochovává a vítězně zdůrazňuje na ně své právo. Že zemřeli změkčutím mozku, zkornatěním tepen a podobně co klerikálům na tom. Jejich jest vítězství k němuž na sta a sta pokrokářů pak chtě nechtě dělají musí stafáž, aby se neřeklo. Jak jinak bylo s Náprstkem a o co tudíž to jeho museum i s posvátnými urnami jest pro nás důležitějším a významnějším... A oddělení jeho ženy, kde na sta jest čepečků a holubinek vybraných a ladně uspořádaných, kde typické jsou kusy, skvosty blatských plen a fěrtochů, vyšivek přerozmanitých, krojů a p. dokazuje jen jakž i ona s manželem svým cítiti dovedla a vkus její vkusem jeho na volnosti jen získával, co zatím mysl její a touhy tímže směrem se nesly jako dobrého muže jejího. Jak byla mimo to nadšena pro přátele svého národa veliké republiky francouzské dokazuje jedna vitrina, jež obsahuje vyšívání vesty, různé vzory francouzské, kabáty a kroje osmnáctého století. Jsou to skvosty umění, vyšívání a krejčovského.

Pak již tu jest síň Zeyerova, nový odkaz, dle vůle dárcovy jako jeden celek ponechaná. A přehlednete-li si tyto památky napadne vám ihned, že i my z Ameriky mohli bychom mít takových a podobných koutků poměrně více a nikoliv jen jedinký Klácelův! Trochu více sběratelské činnosti, trochu více pochopení pro naše památky by neškodilo, zvláště povážíme-li co ze života našich průkopníků, těch prvních českých lidí zajímavého se již ztratilo, pohodilo a zničilo, protože u nás dosud se o nějakém tom vlastním museu jen mluvilo.

Zajímavým jest i odkaz rady Pikharta, sbírka předmětů průmyslových, jimž za motiv formy, aneb ozdoby sloužila rýha. Jsou tu nádoby z bronzu, drobotiny z majoliky, porcelánu, skla, kostí staršího i nového původu atd.

Náprstek znal, že mysl dětská obrací se vždy předem k tomu, co přináší dítěti radost ničím nezkalenou a dle toho pořádal své sbírky, aby děti našly v museu názorné poučení o přemnohém, o čem jim ve škole se přednáší a vykládá. V síních ex-

tického národopisu poznají jak vypadají ve skutečnosti černoši a rudoši, jak žijí a co vše robí. V síních různých jiných zemí mohou tříbiti si vkus na výroběch uměleckého průmyslu a poznati různé stylisování tvarů slovanských i jiných, ba i dalekého Východu. Jsou tu ovšem i různé výrobky dle látky a materiálu rozdužené, sklo, porculán, majolika, železo, kost', perlet', dřevo i papír a ty všechny vykazují různé zvláštnosti a vzory ku kreslení vhodné i jinak poučné ve svém provedení a p. Studie předmětů znázorňujících život a práci kmenů na nízkém stupni, aneb nejnižším stupni vývoje, z nitra Afriky, Austrálie a jižní Ameriky, jakož i z krajín polárních jest neméně usnadněna a našinec, jenž zná veliká musea naše vládní a p. podiví se práci jednotlivce, jako v úctě hluboké skloní šij pod urnami manželů Náprstkových, připomínaje sobě občanských eností tvůrce všeho toho kolem a lásky jeho veliké k hvězdnatému praporu naší nové vlasti.

Staré výstupky, přístřešky, pavlače a oblouky s nápisy Náprstkova hesla: "Co krev pojí, moře nerozdvojí", staré ty budovy "U Halánků" co nevidět budou sbourány a ustoupí stavbě nové a moderní budovy, jakž odkazu Náprstkova pamětliví strážcové se přičiňují. Jak již řečeno bude tu i museum sokolské. A víte jaká nám tudíž nastává nová povinnost? Jednoduše zřizovati archivy spolkové, zachovat, sbírat a shromažďovati veškerý památný materiál sokolský, zapisovat a pořádat zajímavý a cenný, každý doklad práce, postupu a činnosti naší vůbec v každé jednotě, každém odboru i sboru Sokolek. Na výstavě Č. O. S. jednota naše dokázala v Praze co za celou řadu let se i u nás vykonalo a nyní bude na nás směrem tím pracovati dále a přičiňovati se, sbíratí usilovně!

TĚLOCVIK NA VEŘEJNÝCH ŠKOLÁCH.

U nás honosíme se, že tělocvik již si cestu prorazil a přec ještě tolik jest míst a tolik měst ve Spojených Státech, kde na veřejné škole stokrát raději by měli páni školní radové bibli, nežli tělocvik, tisíckrát raději nějaké to náboženství, nežli utužení těla i mysle mládeže. Jest sice pravda, že jsou opět města, kde pro zvýšení tělesné výchovy mládeže hodně se koná a že v poslední době v tom ohledu značný pokrok se jeví, jenže postup vlastní poměrně jest ještě pomalý a soustavná práce v tom ohledu hodně ještě pokulhává. Amerika honosí se svými athlety, honosí se mnohými institucemi vzdělatelnými a na vítězství a ceny o nějaké té Olympiádě mezinárodní jest celá posedlá. Jízda na kole, tenis, jiné hry, plavání a různé zápasy i hry míčové vedle jednostranné atletiky, závodů všelikých a p. jsou ovšem věci vesměs známé, často prováděné i podnikané mnohdy, abychem tak řekli "ve velkém", však ale tu jsou výsadou jen několika vždy jedinců, kdežto širší vrstvy lidu zůstávaly nedotčeny a důležitost tělesných cvičení soustavných teprve od nedávna lépe se chápe. Ústavy, kde vychovávají se a napravují různé živly pokleslé také

již chápou se tělocvik pro své chovance a výsledky jsou po stránce mravní i tělesné, čili normální dosti slibné. Také vojenské školy a akademie tělocvik učinily si povinným předmětem a dnes již sotva najdete lékaře, který by některých cvičení vhodných v tom či onom případě svého klienta neodporučoval pro poruchy těla, aneb neduhy funkcionální různých ústrojí a hlavně i utužení čivů a uklidnění mysle. Ve větších městech vidíte obchodníky, pracovníky v různých oborech v úřadovnách a lidé profesionální, ženy a muže, mladé i staré jakž spěchají po práci své do tělocvičen, aneb zkouší doma na sobě všeliké ty "domácí soustavy tělocvičné" za účelem osvěžení, utužení těla svého i mysle zbystření, čili aby nahradili a vyplnili mezery povstalé jednostrannou prací a zaměstnáním, jež nezůstávají bez zkázonosných vlivů na těla jejich i rozrušují nervy tím více, čím "větší zdá se býti honba jejich za dollarem!" Jiní chtějí získati v tělocvičně nové síly k nové práci i považují správně prováděné eviky tělesné za rozhodně nutné pro každého jedince, na udržení jeho zdraví a jeho výkonnosti pracovní v tom zápase o bytí. Mnohá učiliště mají zvláštní hodiny pro tělocvik a odbor ten výchovný vedou síly co nejlepší, co zatím tělocvičny jejich zařízeny jsou přímo skvostně a dle všech požadavků moderních. Na universitách průprava do všelikých těch "teamů" kolejních děje-se také již více méně cestou tělocvičny, třeba atletika ještě hodně dominovala. Kdežto u nás v práci sokolské staráme se a pečujeme hlavně o výchovu všestrannou začínající hlavně mládeží obého pohlaví. Všude, kde naše jednoty jsou, aneb se zakládají, staráme se ihned ze všech sil o zařízení tělocvičných škol. Činíme tak nezištně a vlastním nákladem všude, kde jen se trochu dá. Tak postaráno jest namnoze o mládež naši, však o mládež druhou měla by se rozhodně starati škola veřejná. Proto těší nás a jako průkopníky tohoto druhu výchovy i v zemi této musí nás jen zajímati, že i v tom ohledu se v době přítomné pokračuje. A není tak jen u nás, ale i po velkém rozmachu Sokolstva v Čechách, po sletu posledním, jednot sokolských přibývá, učitelstvo se o tělocvik zvláště zajímá a dotyčné kruhy školní ze Sokolstva a jeho zasloužených úspěchů berou si jen příklad, tak jako pozoruhodné jsou mnohé celkem nové, odborné úvahy o potřebě tělocvik na školách vůbec.

Podobně vyzněl i článek nedávno otištěný z pera br. dr. Eugena Kunze, kde správně uvedl, že nikdy tak nevystupovala do popředí otázka výchovy mládeže, jako právě v letech posledních. A právem. "Nebot" minulost nie jiného pro život neznamená, nežli čerpání toho, čeho s prospěchem příště užiti hodláme; tak přítomnost každým okamžikem mění se v minulost. Jen tedy budoucností žijeme. Nikoli jaci jsme, rozhodne o nás, ale jakou budeme míti mládež. Proto vše, co v kterémkoli oboru lidského konání podnikáme, musí začítí nejdoleji — u mládeže. A národ čím menší, čím v obtížnějším postavení, jako náš národ český, tím více napínati musí sil svých, aby nic ze své mládeže neztrácel. Různé škodlivé vlivy v letech, kdy dítě navštěvuje školu, půso-

bí zhoubně na duši jeho, ježto co v té době se zkazí, nenapraví již nikdo, naproti tomu co však dobrého v této době v něm vzklíčí — kvete po celý život.

Mysl dětská obrací se vždy předem k tomu, co přináší dítěti radost ničím nezkalenou. A že těloevik, zejména hrami oživený, působí na dítě radostně, jest dnes zjevem nepopíratelným. Dnes uznán jest těloevik za nutný i ve školách a všude tam, kde poměry tomu dovolují, zařizovány jsou při školách těloevičny. V mnohých ovšem městech nenalezáme těloevičných síní a tak setkáváme se se zjevem dnes úplně vžitým, že jednoty sokolské obstarávají samy tělesnou výchovu mládeže školní. Chybou jest ovšem, že ne veškerá mládež účastní se těloeviku v budovách sokolských, nýbrž že jenom nepatrná část oceňuje dobrodiní těloeviku. Namítne se snad, že hoši a děvčata dosti se proběhnou a si i zaskotačí, takže potřeba těloeviku hraje tu jenom úlohu podřízenou. Než námitka ta jest v podstatě nesprávnou. Účinky těloeviku jsou tak blahodárné na tělo a dnes již tak všeobecně známy, že nemíním se o nich blížeji zmíniti; tolik ale uvádím, že každý stav a zaměstnání přináší sebou nějaké tělesné stísnění, následkem dlouhotrvající jednostranné práce v nucených polohách. Tím tělo trpí a slábne a nevyvinuje se. Pravidelným a soustavným těloevikem vyrovnávají se tyto závady, zejména u mládeže velmi rychle a snadno. Ne tak však v letech pozdějších, kdy kostra ztuhne a vzrůst přestane. Svěžest, obratnost a síla jsou jen dalšími důsledky těloeviku v každém věku.

Nesprávné ovšem jest, když těloevik posuzuje se výlučně jenom z té stránky, jaké účinky jeví na tělo. A nesmíme přece zapomínati, že těloevik v duchu sokolském řízený má ještě další stejně vlivný účinek na duši a zvláště duši mladou, jaká jest duše dítěte.

Mládež v těloevičně jsouc zaměstnána zapomíná na různá pokušení, bude se učiti kázni, místo pochybných rozkoší pocítí rozkoš z přibývajících síly a odvahy."

Tato veliká rozmanitost a různost v provádění a úkolech tělesných cvičení zcela přirozeně má za následek i různé požadavky a různé náhledy, různé idealy, jež získávají se pouze soustavou a prostředky zvláště určenými ku různým cílům. Jest pak ovšem zcela pochopitelné, že snahy, které na myslí má lékař v tomto ohledu, nemohou se rovnati oněm athleta někde z koleje a úkoly, směry, cíle a snahy i soustavy vojenské školy nehodí se pro vysíleného nějakého toho obchodníka, čili člověka, jenž cvičiti hodlá pouze za svým osvěžením. A zase bylo by nesmyslným, kdybychom uplatňovali chtěli své zásady ve cvičení mládeže tak jako v těloeviku dospělých čili cvičili stále a jedno a to samé vždy a pro všechny bez rozdílu věku, uschopnění a p.

Hlavním požadavkem a nejdůležitějším ve výchově tělesné mládeže, jakž Dr. Hartung správně dovozuje, jest, aby těloevik zaujímal v rozvrhu učebním místo patřičné. Naše výchovné snahy ještě do značné míry podléhají vlivům starodávných nesmyslů a náhledům podivným o tak zvaném vzdě-

lání — vždy se totiž mluvilo jen o vzdělání mysle, kdežto tělo náleželo d'áblu a bylo dosti dobré jen ku trýznění, mučení a bičování, jako hříšná schránka duše prý nesmrtelné a p. Učení hierarchie v tom ohledu konalo ve středověku zvláště pravé divy a dnes ti "černí páni" zrovna tak doporučují těloevik jako my Sokolové a pořizují proti nám své "Orly" aneb "katolické Sokoly". A tak jako u katolíků tak i jiných věrců poznenáhlu tělo se emancipuje a staví se v požadavcích svých výchovných těsně vedle volné mysle!

Moderní věda naučila nás, že člověk jest ústrojnou jednotkou a že vzájemná příbuznost a odvislost stává mezi myslí i tělem. Rovněž jest pravdou, že činnost mysle nezůstává bez vlivu na tělo lidské, jako tělesná činnost vyvolává podobné výsledky v mysli. A jest teprve nedávno co vychovatelé věnovali zvýšenou pozornost tomuto vzájemnému se doplňování činnosti tělesné i mysle a dle toho soustavy své a theorie pozměniti museli. Pro nás ovšem zajímavé, že byli hlavně již naši staří učitelové a vychovatelé jako Komenský a jiní a v době novější naši zakladatelové, již dávno před jinými dokazovali.

Na všech školách a v tom shodují se všichni odborníci, kde těloeviku vykázano bylo nikoliv místo poslední, kde věnovala se mu hned za začátku zvýšená pozornost a zkoušky odbyly se nikoliv jen ledabylo, ukázala se jeho vlastní cena a blahodárné výsledky dostavily se záhy. Stačí tu uvést, co prál kdys vychovatel a učitel jeden z nejlepších v Americe, plukovník Parker: "Vědecky snad nikdy úplně nebude známo, jak obrovský vliv má tělo a veškerá jeho ústrojí, každý nerv a každý sval, žíla a tepna na mozek a následkem toho na vzdělání. A tu čím více poznávám dobrou práci tělesné výchovy na školách, tím spíše věřím ve výsledky; čím více studuji psychologii, hlavně fyziologickou, tím více duvěruji v účinnost těloeviku."

Samí jsouc o tom přesvědčeni a v Sokolství majíce toho doklady nejlepší uznáváme potřebu i nezměrnou cenu těloeviku v moderní výchově vůbec, ba tvrdíme že tělesná výchova se svými vlivy na utužení mysle, těla a mravní výchovu těšiti by se měla téže pozornosti jako výchova mysle pouze. Jakmile se tak stane a snahy tyto dojdou pochopení pak teprve můžeme se těšiti, že vykonali jsme povinnosti své zadost vůči dítěti, pak můžeme tvrditi, že postarali jsme se o silnější a dobře vypěstované lidstvo, že octli jsme se u mety pravé civilizace a to takové, jakouž honositi se mohla v dávných dobách Hellada, ta Hellada, jež Tyrši našemu byla vzorem.

Abychom tohoto ideálu docílili jest nutno především povznést tělesnou výchovu z jejího ústraní jako léčebnou a výdatnou pomůcku, jako odbor opravný hříchů a chyb, jichž dopustili jsme se nesmyslnými ohledy společenskými a soustavami učebními a spůsoby našeho žití i vynesli ji na zdravý základ pravého odboru, pravé výchovy!

A tu opět souhlasíme s Dr. Hartungem, že těloevičná soustava výchovná na veřejných školách zakládati se musí na zákonech fyziologických, psycho-

logických a pedagogických, aby se docílilo žádoucích výsledků to jest:

1. Zdraví, čímž vyrozumívá se náležitá činnost všech ústrojí těla.

2. Ladnosti a čilosti, v což zahrnujeme správné držení těla a takové opanování a kontrola soustavy nervové a svalové, aby vykonati jsme mohli pohyby trupu a končetin za nejmenšího vyvolání energie a doby časové.

3. Síly, kterouž evičíme a zkoušíme mohutnost těla až na takový stupeň, aby nevzniklo nebezpečí pro zdraví a ústrojí.

4. Cvičení smyslů, hlavně ovšem vidu, sluchu a hmatu, tak, aby se zabezpečilo množství největší a míra pochopení i správného rozumování, posudku a úsudku, jakž závisí tyto od citové vnímavosti.

5. Takových psychologických úkazů, jež jsou přímým výsledkem náležitého utužování a cviku hybné soustavy čivní, zahrnující všechny vyšší vzněty jakž nutné jsou k vypěstování vůle a charakteru, a jež zračí se nejlépe v dobrovolné kázni, přesnosti, podřízení se pravidlům a pořádku, vytrvalosti, odvaze, spolehání na sebe sama a vlastní opanování se.

Pravidla na nichž taková a podobná soustava by byla zbudována, musí býti ovšem jakž již řečeno v souhlasu s požadavky fyziologie, psychologie a vychovatelství čili pedagogie. Fyziologie musí sloužiti nám způsobem kladným i záporným. Učí nás povšechně o dobrých výsledcích tělesného evičení na pohyb, oběh krevní a dýchání i umožňuje nám vybírat si náležitou práci a přiměřenou fyzickému stavu žactva našeho, nesmí však býti jediné a pouhou výhradní základnou správné evičební soustavy, protože dosud ještě nikdo nerozřešil zcela otázku specifické hodnoty a vlivu jistých pohybů na určité svaly, nervy, kosti, tepny, srdce a plíce. A protože nám tohoto úplného a naprosto určitého roztrídění dosud schází úvahy tělovědné a fyziologické musí zůstatí prozatím rázu povšechného. Jsou však nanejvýš důležité se stanoviska záporného, protože učí nás, abychom vystříhali se všech cviků, jež by byly vlivu škodlivého a nehodily se žactvu vůbec.

To dokazuje, že pokud se týče soustav evičebních, tento zvláštní odbor školní práce musí podřídití se týmž pravidlům a zásadám, jakž řídí se dle nich jiné předměty učební našeho rozvrhu, to jest musí tu být logické a soustavné roztrídění podle různých stupňů tělesného vývoje žactva. Pokračování vlastní pak záviseti bude co možná nejvíce od zákonů vzrůstu a evičení se zařídí podle druhého obvyčejného školního roztrídění to jest pro zahrádky dětské čili školky, třídy primární, grammární a konečně vyšší školy, pokud totiž jiného roztrídění prozatím není.

Dítka měly by pravidelně evičiti od prvního roku školního života svého až do roku posledního! Cvičení ta ovšem by se stupňovala, různila a na vydatnosti přibírala dle potřeby a schopnosti evičenců. V primárních třídách následovala by soustavně zvýšená práce ze školky, zahrádky. A tu z pravidla jednalo by se o jisté spůsoby hry a lehounká prostná,

vedle všeho toho co by povzbuzovalo vzrůst a čilost. Od roku k roku by tu přibývalo potom na různosti a obtížnosti; evičení hbitosti následovati by měla ona vytrvalosti, síly a mohutnosti, jež ve vyšší škole vyvrcholiti by mohla v různé práci náhradové a sportu lehčím. Tělocvičné hry však měly by pěstovány býti v každém věku a pro veškeré žactvo.

Třídy tělocvičné měly by se dělití spíše na základě fyzickém, nežli intelektuálním. Za stávajících poměrů musí evičiti najednou celé oddíly, celá družstva, však ale ani zde nesmíme zapomenouti potřeb a požadavků žáků a žaček, jedineců; učiniti ale jedince středem celé soustavy, jakž začasť lékaři hlavně v léčebném tělocviku doporučují, se zřetele pouštějící výchovnou část' práce naší, bylo by chybou, povážíme-li, že v některých velkých městech tisíce a více žáků denně proevičiti se musí. Taková soustava výeviku jedineců hodí se k domácímu evičení, aneb někde na universitu, kde jen menší počet jedineců se začasť připravuje ku zvláštnostem a specialitám athletickým a konečně tam, kde nutnost toho žádá, aby poruchy tělesné dítek se vyrovnaly a stav jejich jinak zlepšil, však do velkých měst jako Chicago, New York, Cleveland, St. Louis, Milwaukee, Omaha a p. by se nehodilo. Jako není potřeby učiti každého jedince žáka a žačku zvláště čtení, hláskování a počtům, tak jest i s výchovnou částí tělocvičnou na škole, kde již soudružnosti a zápolu rovněž jisté místo náleží. Jako předpokládáme jistou průměrnou schopnost mysle v každé třídě, každém gradu a podle toho pořizujeme rozvrh základním předmětům vyučovacím, tak jest i s prací tělocvičnou a vývinem i utužováním jednotlivých tříd vůbec, bez jakéhokoli poškození jedince.

Jestli jest možné a není nikterak na závadu přílišnou jiné práci školní může roztrídění žactva toho kterého gradu, té které třídy státi se v další ještě oddíly, to jest žactvo lepších schopností fyzických zařadí se do jednoho oddílu, druhé do druhého a ti nejslabší do třetího. Nejlepší jest však, abychom byli co nejvíce spravedlivými k jedinecům a při tom zachovali družnost co nejvíce evičících, celých oddílů, když tělocvik jednoduše oddělíme docela od světlice školní a postavíme jej na stupeň jaký mu právem náleží, to jest do tělocvičny, kde obmezíme evičení tříd těch kterých světlice na evičení společná, prostná a taková, jež všemu žactvu sloužiti mají za osvěžení po přetížení mysle v následek jiných předmětů učebních, podle té či oné osnovy zavedených.

A to vede nás k dalšímu úkolu tělocviku na školách našich, který jest rázu podružného však v poslání svém vychovatelském; jest to jeho moc zdravotní a léčebná. A jako takový obnovuje mysle i těla rovnováhu žactva i čelí znamenitě vlivům přepracování duševního a jiným chybám, jež dostavují se s životem školním i jiným společností celé, jako napomáhá k utužení a posile slabých a špatně vyvinutých žáků i napravuje mnohou tělesnou poruchu a zkřiveninu.

Leonard a jiní odborníci v tom se shodují, že smutným úkazem právě tato okolnost a že od tělocvičné práce školní ještě dnes tolik požadovati se musí, však nieméně zůstává důležitým pro výchovu toho našeho budoucna, dokud naše výchovné metody nejsou a nebudou v souladu s náležitými, zdravými fyziologickými a zdravotními požadavky. Však vše to zmizí tou dobou kdy postaráno bude o zlepšení zdravotních opatření v obci, společnosti a na školách veřejných a v domovech všech vůbec, kdy zdokonalí se pravidla a zásady vyučování; kdy méně bude hodin školního vyučování, žádných domácích úkolů, méně žactva v jedné třídě, náležité upravení stolků a sedadel, dosti tepla, světla a provětrávání, lepší uspořádání vlastního školního pořadu se zvýšenou pozorností na hygienu pohlavní, náležitou výživu, lékařskou prohlídku a dohled na dívky školní, jakož i péče o takové žactvo, jež fysicky a v uschopnění mysle méně pokračuje.

Píšeme řádky tyto na základě zpráv odborníků, lékařů cvičitelů, učitelů, jakož na základě vlastních zkušeností v tom našem Sokolství a tu musíme vyvednouti hlavně, že povšechná znalost i znalost osobní hygieny měla by být v rozvrhu učebním každé školy, však vyučovati by se mělo důležitěmu tomuto předmětu zvláště a mimo odbor tělocvičný. Cvičitel, učitel nemůže zaujímatí místo lékařského dohlázele zdravotního, leda by byl náležitě připraven pro oba obory a zaměstnán byl pouze na jedné škole. Zvláštní eviky povahy opravné předeepsány býti mají pro žactvo, jež nalezá se pod průměrnou úroveň fysického vývinu jejich třídy, aneb gradu, jakož i pro ty, kteří trpí nějakými nedostatky a poruchami tělesnými, zkřiveninami aneb špatnými zvyky v držení těla a p. Toto zvláštní vyučování dítí se má za dozoru schopného lékaře a mimo hodiny školní, pravidelně. Léčba vlastní vážnějších případů ovšem nikterak nespadá do cvičení školního i musí se prováděti doma.

Vyučování tělocviku v mnohém ohledu jest obtížnější nežli kterýkoli předmět jiný, zvláště jednali se o výcvik většího množství žactva. A tu na schopnostech učitele hodně záleží. Jestli jest tím pravým mužem, od přírody nadaným všemi těmi dobrými vlastnostmi vychovatele a mistrem svého umění, jestli zná vznešenost svého úkolu a povolání i jeví snahu, aby prospěl věci vlastní i svých svěřenců, jako celku — pak dobré výsledky následovati musí práci jeho i bude poměrně snadnou věcí, aby docílenými výsledky přesvědčil veřejnost a vychovatele zvláště o nezměrné ceně a důležitosti soustavného tělocviku. Nestačí, aby důležitěmu tomuto předmětu učili pouzí tělocvikáři, vojenští instruktoři, aneb cirkusoví a podobní pěstitelé vrcholových eviků, athleti kolejni, již pracovali by pouze podle jistých suchých pravidel a šablony.

Byly doby, kdy každý, jenž v atletice vynikl domníval se již býti spůsobilým vyučovati tělocviku, aniž by uznával další studie a náležité přípravy. Jedině tak mohly povstati celé řady všelikých profesorů, řiditelů a samozvaných učitelů, kteří k povolání

tomu se hodili asi tak jako mnohý ten hmbukář a šarlatán lékařský za profesora na koleji. Jejich tak zvané soustavy a ohlášky pak dle toho vypadají a veřejnost lépe neznajíc snadno dá se oklamat. Takových "učitelů" jest dost na některých školách, zvláště malých měst, kdežto v New Yorku, Chicagu a jinde opět celá řada jest sil svědomitých a nadaných a nás jen těší, že mezi nimi i mnohý našinec, Sokol vyniká. Škola sokolská, zkušenosti v téže a na našich kurzech, jakož i zkušenosti životní, vedle dalšího se vzdělání v těch kterých oborech vychovatelských a tělocvičných zvláště a v tělocvičnách našich vůbec, pokud vlastního vedení se týče, přispěly tu ovšem nemálo, kdežto jiní snažili se poznati základy této práce výchovné na školách normálních a studiem u odborníků osvědčených. Tělocvik, jestli učí se mu dobře přispívá k vývoji vůle, dobrého chování a k vypěstění mravního charakteru, však ten kdo učiti hodlá musí býti sám dobře vyvíčeným mistrem, jenž zná povinnosti své i druhé vše co věděti třeba z jiných oborů v tomto jeho povolání. Musí znáti zákony týkající se fyziologie tělocviku, vznik a důsledky pohybu po stránce mechanické, anthropometrii, hygienu, rozpoznání fysické a zcela přirozeně theorii i zásady na nichž spočívá celá soustava tělocvičná, kteréž byl se svědomitě oddal. Jestli má znalosti tělovědné a z některých oborů lékařských tím lépe, však tím není nikterak řečeno, že by lékař byl vždy dobrým učitelem tělocviku. Však ani celá zásoba theoretických poznatků a nadšení ještě nedělá dobrého učitele! Dobrý učitel musí ovládati předmět svůj a též prakticky doložiti a ukázati, když potřeba toho káže. Tu theorie s prací nejvíce se střídá a dobrá síla musí mít zkušenosti z tělocvičny do té míry, aby znala prvky jednotlivých eviků a dovedla posouditi co se v té či oné sestavě pro toho žáka, aneb žačku hodí a co by spíše uškoditi mohlo. Jeho vlastní vývin tělesný, vedle nadání mysle jaré a čilé padá tu neméně na váhu. Musí býti typem pravé mužnosti a zosobněním všeho toho co hlásá. Jakékoli poruchy tělesné jsou tu ovšem vyloučeny a chování jeho, držení těla a ovládání téhož i mysle bud' tež naprosto přiměřené vlastnímu jeho úkolu!

Až dosud mluvili jsme stále jen o žactvu. A tu zdůrazniti třeba, že míníme žactvo obého pohlaví, mládeže veškeré. Jestli jedná se o budoucno a výchovu žáků v muže celé, tož i podle našich pravidel v Sokole jednati se musí i o celou ženu, silnou a utuženou, rovnocennou vedle statečného muže, člověka. Doklady o tom, jak působí výchova tělesná na mládež školní viděli jsme v památné dny šestého sletu v Praze a zároveň vypožorovali jsme pokud tu pracoval učitel a jak činila se žena, učitelka, Sokolka. Dobře si připomenouti tudíž co praví sestra Heringová: "Že cvičení tělesná jsou nutná právě tak ženám, budoucím matkám a vychovatelkám, jako mužům, uznávali již staří Spart'ané. Jich ženy a dívky cvičily se právě tak jako muži v běhu a skoku, ano i ve vrhu oštěpem a toušem i v zápase; a nebylo krásnějších žen a zároveň vzdělanějších —

bylot' dívkám vzdělání tak přístupno jako hochům — nad ženy spartánské. Také nikde jinde netěšily se ženy takové vážnosti jako právě ve Spartě. — Čím blíže však k době moderní, tím hůře bylo se ženou po stránce zdravotní. Svoboda jejího pohybu čím dále tím více omezována, žena odsuzována k věčnému sezení při ručních pracích. Později, když žena doháněna byla bojem existenčním trávití celé dny v otravném vzduchu továren, u šicích strojů aneb v různých kancelářích co písařka, teprve nebylo lépe. — V době novější nastal obrat, seznáno, že jen ten národ jest zdravým a života schopným, jehož ženy jsou zdravé a silné, jehožto matky dovedou vychovati své děti hygienicky správně, v duhu volném, svobodném. Prostředkem k dosažení toho jest bez odporu účelný tělocvik. — A jestli tomu tak, kde jinde začít se má, nežli právě ve škole? Ve škole a pro oboje pohlaví mládeže! Možné však, že někdo namítne a což v Sokole, což naše soustava osvědčená a naše práce, neutrpí snad, pakli všude zaveden bude tělocvik do škol veřejných? Pochybujeme a pak nebude ještě tak hned všude a výchova sokolská jde speciálně za výchovou veškerého lidu a podle toho musí být i postup náš. Stali jsme se průkopníky práce tělocvičné ve vlasti a také v zemi této spolu s Turnéry německými na mnoha místech pronikli a tak zůstatí má i v budoucnu na budoucna toho prospěch.

Na školách mnohých, kde tělocvik však zaveden byl dříve se tak, že cvičí se ve třídě, mezi stoly a sedadly; jinde opět na chodbě a jen v méně případech v tělocvičnách k cíli tomu zařízených. Cvičení v lavicích a ve třídě neprospívá nikterak, ba zvíří jen prach a na utužení žactva mnoho vlivu máti nemůže, zejména když o soustavě nějaké tu mnohdy nemůže býti ani řeči. Činnost tělocvičná vyžaduje volnost pohybu, dosti prostoru, vzduchu, světla a různého nářadí. Z toho důvodu každá škola má míti nejen tělocvičnu řádně upravenou a zařízenou, ale i hřiště a místo, kde v letě cvičiti lze a za pohody příznivé. Jak často a jak dlouho se cvičiti má, na kolik hodin tělocvik v rozvrhu učebním se zajistiti musí, to řídí se dle potřeby žactva a ovšem hlavně dle docílených výsledků odborníky a učiteli, cvičitelé i cvičitelkami. Průměrně stačí cvičení tři až čtyř hodin týdně, podle místních poměrů a požadavků. V některých školách větších měst cvičí se denně půl hodiny až hodinu a výsledky docílené jsou jen znamenité, zejména tam kde cvičení se zahajuje na konec práce dopolední aneb odpolední. Tolik považovali jsme za povinnost svou zdělit o tomto důležitém předmětu, tak aby naši všichni věc znali a kde třeba o rozšíření tělesné výchovy pečující, stárali se o to, aby tělocvik na veřejné školy i jejich se dostal, aneb kde již jest v rozvrhu učebním, doznal náležitého pochopení všech vrstev lidu.

Ani nepatrný zjev nemá nikdy ujíti naší pozornosti. Právě z nahodilých pozorování dospělo lidstvo ke stěžejným objevům.

SOKOLOVÉ A TURNÉŘI.

V pražských listech čteme: "Ku podivu! Cizozemské, přátelské časopisy dávno již zmklly ve svém horování pro české Sokolstvo a jen tu a tam uveřejňují krátké vzpomínky, za to však listy našich nepřátel, v první řadě německých turnérů z říše i z Rakouska, stále a stále plní svoje sloupce referáty kritickými i úvahovými. Jakoby za nehty jim lezlo!

Nemohou se vymaniti z přediva údivu a úžasu, jimiž naplnila je sletová slavnost pražská a jež vyjadřují dlouhými a podrobnými úvahami o vlastní organizaci, její síle a práci.

Z úvah takových překvapil všeobecně úvodní článek J. Potschky uveřejněný v posledním čísle vídeňského "Deutsch-oester. Turnzeitungu". Překvapil proto, že uvažuje se v něm o poměru turnérů a Sokolů, tedy o věci, o níž nikomu se v Sokolstvu dosud ani — nesnilo.

My Sokolové žili a žijeme svým vlastním životem, své-mocným a samostatným, nestarajíce se o nikoho, nejméně pak o turnéry. Po leta se nám vysmívali, tupili nás, pohrdali námi. Nestarali jsme se o ně. Pochybovali o naší tělocvičné zdatnosti a mravní opravdovosti a my byli jim jen "radikálními kohouty v úboru abruzských lupičů". Ne-vyvraceli jsme jich tvrzení. Nevěřili naší závodní schop-nosti a podeceňovali i české vítězství v Turíně. Smáli jsme se jim.

Ještě počátkem letošního roku napsal vážený kritik ně-meckého turnérstva, že němečtí turnéři s ohledem na ra-kouské Němce nemohou se účastniti závodů mezinárodních, poněvadž by musili vejíti v zápas s nenáviděnými Čechy. Ostatně ničemu by se prý při závodu takovém nenaučili! Oni, bohorovni Němci!

Tedy říšský liberál, konservativec a klerikál, podrobo-val se bez protestu radikálnímu a nacionálnímu Němci z Rakouska. Jen z povinnosti nutil se k nenávisti proti Čechovi.

A pojednou takový obrat! Troubení na ústup. A povel nedává ani liberál ani konservativec, nýbrž — nacionální radikál z Brna a antisemita z Vídně.

Volá v úvodním článku: "Turnéři, turnéři, pomýšlejte na budoucnost! 25.000 Sokolů (snad 43.000) v Praze! Turnéři, uvažte: na zavalení národního vůdce v okamžiku stojí tu, připraven ku práci, celý armádní sbor národně uvědomě-lých nadšených mužů, vedle 6000 žen a dívek, jichž nad-šení stupňuje se až k hysterii (?). Každý český špaček píská již se střechy o "velkém slovanském království pod svrchovaností Čechů na severu a Srbů na jihu! Ba ještě před nedávnem vyjádřil se prý jistý mladý Sokol ke svému kamarádovi: Zemře-li dnes císař, pak zejtra to začne!! Čeští vůdové dovedou prý pro tyto národní ideje svůj lid zfanatisovat a dojde-li dnes nebo zítra k něčemu (bože, to jsou strachy), mají okamžitě k dispozici celý armádní sbor."

Takový jest úvod. Musil býti hodně "šťavnatý" a překořenělý, aby čtenáři tím klidněji snesli a strávili, co následuje. Češi — světe slyš — dokázali prý, že něco umějí, ba svoji jednotností mohou býti dokonce příkladem Něm-cům! Až nápadným je prý velký počet účastníků sletu pražského, jich "řádná a svědomitá" práce turnéřská, jich jednotný oděv, počet Sokolek a účast všeho lidu. My, píše německý nacionalista, jen pláčeme a naříkáme, kdežto Češi se organizují a pracují. Sami jsme vinni. Bagatelisujeme tělesná cvičení, tuto poesii těla a hledáme vinu ve sportu. Nebude nám nic jiného (!), nežli ohlédnouti se též po svém okolí. Zejména ke svým sousedům (ahá!). Čechy učinila jich vítězství velkými! Proto změříme své síly s ostatními národy světa (ještě na jaře nechtěli se měřiti),

změříme své síly a mnohému, velmi mnohému se přiučíme, vůdcové naši i cvičenci!"

Rozkošné přiznání!! Ještě před 7 měsíci nebylo národa, u něhož by se mohli Němci něčemu přiučiti, a dnes pojednou takový obrat, způsobený největším jich odpůrcem, českým Sokolem. Také úspěch sletu, třeba negativní.

Touha po závodu s ostatními národy číší ostatně v každé řádce dlouhé německé zповědi. Dokonce prý by to nemusilo býti ani při hrách olympijských! Tedy jinde! Kde? Patrně nikde jinde — a zde vězí jádro celé věci — nežli v mezinárodním svazu evropských sdružení těloevičných, v němž vůdčí roli vedle Chorvatů, Slovínů, Belgů a Maďarů hrají Francouzi, Češi a Italové. Němci musili by přistoupiti ke Svazu, z něhož se sami vyloučili a žádati za přijetí. Tedy kapitulovati a ouverturou k této kapitulaci jest snad právě citovaný článek.

Ale, jak krvavý osud stíhá tu olympské bohy germánské! Celému světu zakázali zápasy a závody s českými sportovními združeními, nutíce je k vyhladovění, a nyní jsou prvými, kdož pocítí u nás následky takového osamocení a to právě v oboru, kde mají staletou zkušenost a milionové řady členstva! V tělocviku nechali se Jahnovci překonati českými "trpaslíky", jejich rozmach má jen dodatí novou vzpruhu a pomoci očistit vše turnerskou, kterou svým politikařením tak hrubě poskvřnili.

Věříme, že dnešní situace jejich jest nepříjemnou, ale nevěříme, že ji zlepší nové naparování, kterým končí tato, prozatím theoretická kapitulace, a jež vyvrcholilo v závěrečnou větu:

"Turněři, přemýšlejte! Časy jsou vážné. Ještě jsme my, Němci, pány světa!" Na zdar!

VÝSLEDKY OLYMPIÁDY VE ŠTOKHOLMĚ.

(V závorkách uvedeny jsou výkony ze VI. sletu dle zpráv br. Erbeny.)

Skoky. (Všecky konají se bez můstku.) Do dálky s místa: 1. Řek Tsielitiras 3.37 m, 2. Američan Platt 3.36 m, 3. Američan Adams 3.28 m. (Sedláček, Frenštát 3.15) Do dálky s rozběhem: 1. Američan Guttersson 7.60 (světový rekord), 2. Kanad'an 7.21, 3. Švéd Aberg 7.18. (Bělopolský, Petrohrad 5.57.) Trojskok. Všichni tři Švédové: 1. Linabloom 14.76 m, 2. Aberg 14.52, 3. Abmöff 14.17. (Rosenbaum, Chrušim 12.25) Do výšky s místa: 1. Platt, Amerika 1.63, 2. Adams, Amerika 1.60, 3. Řek Tsielitiras 1.55. (Galančevič, Kijev 1.45.) Do výšky s rozběhem: 1. Američan Richards 1.93, 2. Němec Liesche 1.91, Američan Horine, jenž utvořil světový rekord, zůstal jako 3. skokem 1.89. (Štajf, Rokycany 1.55.) Do výšky o tyči: Všichni tři vítězové Američané: Babcock 3.95 m. Wright a Murphy skočili po 3.85. (Jirsák, Rokycany 3.20.)

Běhy. Na 100 m: 1. Craig 10.4-5 vt., 2. Meyer, 3. Lippincott, všichni Američané. (100 y, t. j. 91.45 m., Buzek, Kolín 10.2-5.) Na 110 m s překážkami. Těž všichni tři Američané: 1. Kelly 15.1-10 vt., 2. Wendell 15.2-10, Hawkins 15.3-10. Na 200 m: 1. Craig 21.7-10 vt., 2. Lippincott, 3. Angličan Applegarth. Na 400 m: 1. Američan Reidpath 48.1-5, 2. nejobávanější Němec Braun 48.3-10, 3. Američan Lindberg 48.2-5 vt. Na 800 m: 1. Meredith 1 m. 51.9-10 vt. (světový rekord), 2. Shepard, 3. Davenport, všichni Američané. Na 1500 m: 1. Angličan Jackson 3 m. 56.3-5 vt., 2. Američan Kiviat, 3. Američan Taber. Na 5000 m: 1. Fin Kolehmainen za 14 m. 36.3-5 vt. (světový rekord), 2. Francouz Bouin 14 m. 36.4-5 vt., Angličan Hutson 15 m. 36.3-5 vt. Nejkrásnější závod olympiády. Na 8000 m (přespolní běh): 1. Fin Kolehmainen 45 m. 11.2-5 vt., 2. Onderson, Švédsko 45 m. 44.4-5 vt., 3. Eke, Švédsko 46 m. 37.3-5 vt.

Na 10,000 m: 1. Fin Kolehmainen za 31 m. 20.4-5 vt., 2. Američan Indián Tevamina za 32 m. 6.3-5 vt., 3. Fin Stenroos 32 m. 2.4-5 vt.

Marathonský běh: 1. MacArthur, Jižní Afrika, 2 hod. 36 min. 54.4-5 vt., 2. Gitsham, Jižní Afrika, 2 hod. 37 min. 52 vt., 3. Američan Strobino 2 hod. 39 min. 42.2-5 vt.

Rozstavný běh na 400 m vyhrála Anglie za 42.2-5 vt., 2. Švédové. Rozstavný běh na 1600 m končil vítězstvím Ameriky (Lindberg, Scheppard, Reidpath a Meredith), II. Francie, III. Anglie. Běh mužstva na 3000 m zvítězila Amerika (Barna, Taber, Kiviat, Bonhay, Scott), II. místo zaujalo mužstvo švédské, III. Anglie.

Chůze. Na 10,000 m.: 1. Kanad'an Goulding za 46 min. 28.2-5 vt., 2. Angličan Webb, 3. Vlach Altimani.

Vrh oštěpem: 1. Švéd Lemming 60.64 m (světový rekord), 2. Fin Saaristo 58.66 m, 3. Maďar Kovacz 55.50 m. (Souček, Vinohrady 43.65.) Vrh oštěpem pravou i levou rukou: 1. Saaristo 61+48.42=109.42, 2. Siikanionni, 3. Peltonen, všichni tři Finové. Vrh koulí: 1. Donald 15.34 m., 2. Roose 15.25, 3. Whitney 13.93. Vrh koulí pravou i levou rukou: 1. Američan Roose 15.23+12.47=27.70, 2. Američan Donald 15.08+21.45=27.53, 3. Fin Niklander 14.71+12.43=27.14.

Vrh kladivem: 1. Grath 54.13, 2. Childs 48.17, oba Američané, 3. Švéd Ohlson 46.50.

Házení diskem: 1. Fin Taipale 45.21 m, 2. Američan Byrd 43.32, 3. Kanad'an Duncan 42.28. (Andrýsek, Praha 39.30.) Vrh diskem pravou i levou rukou: 1. Taipale 44.68+38.18=82.86, 2. Niklander 40.28+37.60=77.96, 3. Magnusen 40.58+36.78=77.37, všichni tři Finové. Výkony obdivuhodné.

Antický pětiboj: 1. Američan Thorpe (skok do dálky 7.01 m, oštěp 46.71, touš 35.56, běhy 200 m 22.9-10 vt., a 1500 m 4 min. 44.4-5 vt., 2. Bie, Norvéžsko, 3. Američan Donahue.

Antický desítiboj. 1. Thorpe (běhy 100 m 11.1-5 vt., 400 m 52.1-5 vt., 1500 m 4 min. 40.1-10 vt., 110 m s překážkami 15.3-5 vt., skok do dálky 6.79 m, sko kdo výšky 1.87 m, o tyči 3.25 m, vrh koulí 12.89 m, toušem 36.98 m, oštěpem 45.70 m). Nejkrásnější vítězství olympiády. 2. Wiesbauder, 3. Lornberger, oba Švédové. — Moderní pětiboj (střelba, plavání, šerm, jízda koňmo a běh). Prvních 5 míst obsadili Švédové: 1. Lilljehäck, 2. Asbrink, 3. De Laval. (Ruský favorit, jež ruské listy před olympiádou nazývali divem světa, zůstal mezi posledními.)

Vodní sporty. Plavání. 100 m. 1. Američan Kahanomoku za 1 min. 3.2-5 vt., 2. Healy (Australie) 1 min. 4.3-5 vt., 3. Američan Hussag 1 minutu 5.3-5 vteřiny. (Činčera, Kolín 1 min. 10.1-5 vt.) 1500 m. 1. Hodgson (Kanada) za 22 min. 2. Angličan Hatfield 22 min. 39 vt. 3. Hardwek (Australie) 23 min. 15.2-5 vt. Od 400 m nahoru vítězem všecky rekordy překonány. 200 m na prsou. Všichni tři Němci. 1. Bathe za 3 min. 1.4-5 vt. 2. Lützov 3 min 5 vt. 3. Malisch 3 min. 8 vt. 400 m na prsou. 1. Němec Bathe 6 min 29 vt. 2. Švéd Henning 6 min. 35.3-5 vt. 3. Angličan Sourtman 6 min. 36 vt. 100 m na znak. 1. Američan Hebner 1 min. 21 vt. 2. Němec Fahr 1 min. 22.4-5 vt. 3. Němec Kellner 1 min. 24 vt. 100 m dámský závod. 1. Durack (Australie) 1 min. 22.1-5 vt. 2. Wylie (Australie) 1 min. 25.2-5 vt. 3. Angličanka Fletscher 1 min. 27 vt. Ve skocích s prkna zvítězili Němci. 1. Günter. 2. Lubert. 3. Behrenz. Ve skocích s prkna pro dámy. Prvé a druhé místo zaujmulý Švédky: Johanson a Regnell. 3. Angličanka White. Veslařství. Jednoveslovky. 1. Angličan Kinnear 1 min. 47.3-10 vt. 2. Wejrman (Belgie). Čtyřky. 1. Německo 6 min. 59.2-5 vt. 2. Anglie. Čtyřky plátované. 1. Dánsko. 2. Švédsko. Osmičky. Obě prvá mužstva z Anglie.

Tennis. Dvouchra. 1. Winslow—Kitson, oba z Jižní Afriky. 3. Němce Kreutzer. Čtyřhra. 1. Winslow—Kitson. 2. Pipes—Zborzil (Rakousko). 3. Francouzi. Meny—Ganet. Dámská dvouchra. 1. Brognedis (Francie). 2. Körring (Německo). Bjurdstedt (Norsko).

Kopaná. 1. Anglie. 2. Dánsko. 3. Hollandsko. Cenu pro útěchu vyhráli Maďaři.

Cyklistika. Kolem jezera Mallärského 324 km. 1. Lewis (Jižní Afrika) 10 hod. 42 min. 39 vt. 2. Angličan Grubb 10 hod. 51 min. 24 vt. 3. Američan Schutte 10 hod. 52 min. 38 vt. V témže závodě závod mužstev (součet prvních čtyř téže národnosti) zvítězilo Švédsko za úhrnný čas 44 hod. 6 min. 7 vt. 2. Anglie. 3. Amerika.

Čítají první cenu za 3, druhou za 2 a třetí za 1 bod, dostáváme v zápasech národů tento výsledek:

Dr. Jos. Scheiner:

SOKOLSTVO.

(Zvláštní otisk z díla "Slovanstvo, obraz jeho minulosti a přítomnosti.")—(Dokončení.)

Tak v Polsku založena byla první jednotka tělocvičná r. 1867 návodem Jana Dobrzaňského ve Lvově. Jednota nebyla dlouho s to náležitě se uplatnit, ač jí byl Fr. Hochmannem, z Prahy dožádaným, dán dobrý základ cvičební. Teprve r. 1877 přičiněním A. Durského začíná tu čilejší život, zejména po vyslání 3 cvičitelů k obeznámení se s českým tělocvikem do Prahy r. 1881—než i po té věc zůstává dlouho ještě širším vrstvám cizí a neznámou. R. 1884 podniká Sokolstvo české ve velkém počtu zájezd do Krakova, prvou to výpravu za české hranice a rázem upoutává po-

VŠESOKOLSKÝ SLET V PRAZE.

Závod o přebor.—Soudcové a borec.—Br. Jindra Vaniček počítá body.

	prvních	druhých	třetích	bodů
Švédsko	24	23	15	134
Amerika	25	17	20	129
Anglie	10	15	16	76
Finsko	9	7	7	48
Německo	5	13	6	47
Francie	6	4	3	29
Uhry	3	3	3	18
Dánsko	1	5	4	17
Jižní Afrika	4	2	0	16
Italie	3	1	2	13
Austrálie	2	2	3	13
Kanada	3	2	0	13
Belgie	2	1	3	11
Norvéžsko	1	2	3	10
Rakousko	0	2	2	6
Rusko	0	2	1	5
Řecko	1	0	1	4
Hollandsko	0	0	3	3

zornost všeobecnou polského lidu na sokolské zřízení. Téhož roku ihned založeno 18, roku následovního dalších 15 jednot v Haliči a tím dán podklad pro rychlý rozmach idey v celé zemi. R. 1892 došlo na zřízení společného svazu "Związku polskich gimnastycznych Towarzystw sokolich w Austrii" a téhož roku pořádán ve Lvově s velkým úspěchem první slet polský, jenž získal věci celý národ dosud stále opodál vyčkávající. Slety další, a sice r. 1894 ve Lvově, r. 1896 v Krakově, r. 1903 ve Lvově a r. 1910 v Krakově uspořádané, byly již projevy pravidelně stoupajícího ruchu a doklady rozvětvené činnosti, stále další a další kraje polské zabírající.

I zde zejména působením jmenovaného již J. Dobrzaňského, Tad. Żuliňského, Ted. Romanowicze, A. Dziędzielewicze a j. posvěceno působení Sokolstva již od prvního počátku vysokému cíli národní výchovy. (Viz Dr. Dziędzielewicze Trzydziestolecie polskiego towarz. gymnast. Sokol we Lwowie. 1895.) "Z národních půdy jsme vyrostli a národními byli živěni krměmi, a toliko na tomto národním podkladě

můžeme skutečně pracovat a promyšleně se rozvíjet. Máme nad sebou pána, jemuž sloužíme a tím jest národ — máme nad sebou paní, které posloucháme a to jest naše rodná otčina. A víme, že tomu panstvu svému nejlépe, nejpravdivěji sloužiti budeme, budeme-li v sobě pěstovat ony ctnosti, kterých nám zapotřebí a které nejlépe pěstovati můžeme v mezích své činnosti jako spolky tělocvičné. Třeba jest nám kázně, ne té nevolnické, která ve strachu a bezradnosti zrozena, toliko ničemnost může ploditi, ale té, která věrně vykonává to, co je cílem společné a svobodné vůle." (Romanowicz.)

Tak jako v Čechách, tak i v Polsce se věc zvolna upravovala dle potřeby národní, až se stala tuhým článkem národního ústrojí. I zde došlo časem na organisaci v okresech, na utvoření ústředního sboru technického, na péči o dorost a zejména o žactvo, jež vzhledem na volnější správu zemskou ochotně Sokolstvu svěřeno. Po příkladu Haliče počato se zakládáním sokolských spolků v Poznaňsku. Zde setkala se věc s velkým protivenstvím vlády i německého občanstva, jednoty staly se tu terčem nejohrožnějšího podezřívání a pronásledování, činnost jich stíhána jako velezrada — než síla myšlenky zdolala všechny ty útoky a vítězně razí si cestu v před.

Podle sčítání v r. 1910 provedeného bylo v Haliči v 7 župách 218 jednot s 24.688 členy. Cvičilo 5146 členů, 1433 učňů, 1020 žákyň. Vlastních tělocvičen mělo 51 jednot. Úředním orgánem "Przewodnik gimnast. Sokol" ve Lvově vycházející. V Poznaňsku bylo roku 1909 v 12 župách 164 jednot s 7668 členy. Cvičilo 3211 členů. Úředním orgánem dvoutýdenník "Sokol", red. K. Rzepeckim v Poznani. Mimo to vychází v Krakově "Przegląd sokoli".

Také v třetí části rozdělené Polsky, pod panstvím ruským žijící, došlo r. 1908 k mnohoslibnému, žel že brzy zmařenému pokusu o sokolskou organisaci, když náhle zavál i sem svobodnější duch vyvolávající naději v nový život. Přes noc téměř zřízeny ve Varšavě a četných městech spolky sokolské, do nichž všechna mládež o překot se hrnula, když tu znovu přikvapivší bouře smetla opět z povrchu všechny výhonky sotva vypučené a pohřbila je znovu pod železným příkrovem s ostatními svobodami. Doufejmež, že ne více již na dlouho. V Americe čítá Sokolstvo polské 120 jednot ve 4 župách s 3028 členy, jež jsou sdruženy ve svazu v Chicagu sídlícím a vydávajícím svůj list "Sokol polský". Mimo to jest tu Svaz Volného Sokolstva se sídlem v New Yorku.

Mezi Malorusy v Haliči vzbuzen svého času rovněž ruch sokolský, ve Lvově a několika městech jiných založeny dle vzoru českého spolky sokolské, které však zmítány politickými událostmi a jen živořily. Od r. 1900 rovněž více z popudů politických počato se zakládáním a organisováním selských spolků tělocvično-hasičských, jež nesou název Síce a sdruženy jsou počtem as 650 v společném Svazu.

Na Jihu Slovanském byli to první Slovinci, kteří převzali a na půdu svoji zanesli semě učení Tyršova. R. 1863 založen tu "Južni Sokol" v Lublani, jenž r. 1867 byl rozpuštěn, ale v r. 1868 znovu k životu přiveden. Stísněné poměry politické nedovolovaly dlouho věci náležitě se rozvíjeti, teprve v letech osmdesátých, kdy z Čech zaznívala nová mužná hesla, i mezi Slovinci počíná čilejší ruch, který čím dále, tím více roste při vážném a opravdovém pojmání účelu jeho. V r. 1905 založen tu společný svaz "Slovenska sokolska Zveza", jenž dnes čítá 64 jednot, v Krajině, Štyrsku, Korutanech, Gorici a Istrii, s 6400 členy, z nichž 1700 evičí, vedle 740 členů dorostu řemeslného, 1270 žáků, 345 žen a 480 žákyň. Svazový orgán "Slovenski Sokol" red. Dr. V. Mur-nikem vychází v Lublani.

V Chorvatsku založena byla první jednotka r. 1874 v Záhřebu zásluhou řed. Torbara. Cvičení tu vedl zprvu B. Singer, po němž povolán z Čech Fr. Hochmann, před tím již ve

Lvově působivší, jenž dal snaze té pevný základ a směr dle vzoru českého. V r. 1882 účastní se poselstvo jednoty této s Dr. Fonem v čele na prvním sletu sokolském v Praze a odnáší si odtud mocný dojem, jež hledí přenést do své domoviny. Lehká, snadno zápalná povaha jihoslovanská sice rychle se rozplaměňuje pro věc, ale těžko se vpravuje v jednotvárnou na pohled a kázní upjatou práci. Dlouho, dlouho nelze tu zjednotiti sokolskému úkolu náležitého pochopení, jednoty ty vyrůstají náhle, aby rychle zapadly, až teprve v devadesátých letech lze znamenati vážnou a opravdovou snahu. Opětne zájezdy k sletům českým budí stále větší a větší zájem, jednoty rostou, práce se organisuje a v r. 1904 tvoří se svaz "Hrvatski sokolski Savez", který uvádí sokolské řady v pravé koleje a vede je ruku v ruce s ostatními slovanskými svazy po vytčené dráze. Ve Svazu tom sdruženo je dnes ve 14 župách 103 jednot, v Chorvatsku, Slavonii a Dalmácii s asi 14.000 členy. Vedle toho zřízena i v Bosně a Hercegovině z jednot tamnějších župa čítající kol 12 jednot chorvatských. Spolkový orgán "Hrvatski Sokol" rediguje Dr. F. Bučar v Záhřebu. V r. 1906 pořádán tu sjezd všesokolský za účasti 1270 Sokolů chorvatských a četných hostů slovanských. Jak Chorvaté tak i Slovinci založili v poslední době i v Americe své jednoty sokolské, pracující horlivě na záchranu svého lidu za oceán vystěhovalého.

I mezi Srby zalétla idea Sokolská a zachytila tu své kořeny a to zejména v Slavonii i Bosně a Hercegovině, kdež příklad Chorvatů byl mocnou pobídkou k následování. V r. 1907 zřízena, první župa srémská "Frušskogorska" se sídlem v Karlovcí, která v r. 1900 čítala již 16 jednot vedle 14 jednot dosud nesdružených, s 1150 členy a 460 evičenci. V čele ruchu stojí Dr. Laza Popović, jenž vydává měsíčník "Sokol Srpski". V r. 1910 sdružily se i srbské jednoty v Bosně a Hercegovině v samostatnou župu. V království Srbském zakládány rovněž dle příkladu Bělehradu (1882) záhy jednoty sokolské, jež do nedávna vykazovaly nepatrnou činnost majíce zápasiti s těžkými poměry a zejména též s druhou organisací, jež pod jménem "Dušan Silný" zakládala tu spolky sportovní a atletické. Po urputných zápasech došlo konečně r. 1910 k sloučení obou organisací ve společném Svazu pod předsednictvím horlivého přítele evičení tělesných malife Št. Todoroviće, se sídlem v Bělehradě, který počal právě vydávati svůj list "Sokolski Glasnik". V Americe mají několik jednot Župy srbské.

Slovákům úpíci pod těžkým jhem maďarské zlovůle nedopřáno do nedávna volně dýchat, nedopřáno jim také družiti se ve spolky sokolské. Každý sebe menší pokus potlačen tu již v zárodku, ačkoliv ve svojí mládeži Maďaři všemi prostředky snaží se vzbuditi smysl pro zdravou výchovu tělesnou. Za to v Americe, za mořem, kde je Slovák na svobodě, založil si po všech místech své jednoty sokolské, které jsou dnes sdruženy ve "Slovenskou jednotu ve Spoj. Státech v Americe" počtem 180, se sídlem v New Yorku. Společným orgánem jest "Slovenský Sokol" red. M. Gettingem v New Yorku.

Mladé Bulharsko záhy již po svém osvobození věnovalo výchově své mládeže velkou pozornost. Vzdáleno příliš rachu slovanského a čerpajíc své vzdělání ponejvíce z pramenů západoevropských i na poli tělesné výchovy hledalo vzory své ve Švýcarsku a Francii a přizvalo také celou řadu švýcarských učitelů tělocviku na své školy. V Sofii založen i "Sokol", ale zůstal nepochopen. Mladá generace puze na touhou po mužném výeviku počíná od r. 1894 zakládati tělocvičné spolky pod jménem "Junak", které za pomoci zmíněných švýcarských učitelů zdatně si vedou a r. 1898 sestoupily se ve Svaz "Sajuz na balgarskite gimnast. družestva "Junak", který čítá dnes as 48 spolků s 6000 členy, z nichž polovina evičí. Dorost mužský i ženský doplňuje jich řady a čítá as 3000 hochů a 1200 děvčat. Mimo to evičí 260 členek.

Svaz sídlí nyní v Sofii a vydává list "Zdrave i sila". V r. 1907 navštívili "Junáci" v četném počtu slet všesokolský v Praze, od kteréhož okamžiku přiblížili se k tělesu sokolskému, s nímž co nevidět splynou. V červenci r. 1910 konal se v Sofii sjezd junácko-sokolský, který zajisté splnutí to uspíší.

Nejdéle ze slovanských zemí zůstalo Rusko vzdáleno sokolskému ruchu. Všeobecné poměry nedovolovaly tu zřizování ruských spolků tělocvičných a pro vše také nebylo ani při dosavadní výchově náležitěho pochopení. Za to německé spolky turnéřské na Rusi ve všech čelných městech zakládány jako články promyšleného postupu Německa na Východ. Z Čech děly se občas pokusy ku získání půdy pro ideu sokolskou, ale dlouho bezúspěšně. V letech osmdesátých povolání na Kavkaz první učitelé tělocviku z řad sokolských a osvědčivše se ve svém úřadě dali podnět k dalšímu získání jich na střední ústavy ruské, tak že od r. 1900 možno sledovati stálý příliv jich a s nimi ovšem i poznání účelu a cíle

a provedení jednotností v celé práci a jejím postupu. Stejná zařízení, táž organisace, táž soustava, shodné názvosloví a povely stále více a více utužovaly svazek ten, až došlo k velkolepým zájezdům a vzájemným hromadným návštěvám, které přivodily těsné semknutí všech řad slovanského Sokolstva. Od prvního zájezdu do Polska vypravilo se Sokolstvo české v četných houfích r. 1888 do Lublaně, r. 1892 do Lvova, r. 1896 do Krakova, r. 1903 do Lvova, r. 1904 do Lublaně, r. 1906 do Záhřebu a na Černou Horu, r. 1911 do Lublaně — nehlédě na menší poselstva — a vítalo navzájem o svých sletech všechna slovanská sdružení na své rodné půdě. Tyto vzájemné styky měly v zápětí úzké sblížení pracovníků, vzájemné poznání a přilnutí k sobě, jež vedlo k pevnému splnutí ve Svazu Slovanského Sokolstva, který založen r. 1908 spojuje veškeré Sokolstvo české, slovinské, chorvatské, bulharské, polské i srbské a za nedlouho pojme do svého objetí i ostatní šiky slovanského Sokolstva. Tím umožní se v značné míře další sjednocení veškeré práce,

Závod o přebor o sletu v Praze. — Skok o tyči.

sokolského. Na podnět jich činí Čechové ve větších městech usedlí jako v Petrohradě, v Kyjevě, Moskvě a Tiflisu pokusy o zřízení jednot sokolských, které konečně se daří, ač s odpíráním názvu "Sokol", ale v r. 1907 i tato závorá odstraněna. "Sokol" obrací zvolna na se pozornost veřejnosti ruské, když pak na přípravném sjezdu slovanském v Praze r. 1908 delegáti ruští seznamují se s českým zřízením sokolským, otvírá se věci na Rusi volné pole. Sokolům svěruje se tělesná výchova na školách i ve vojště, ruská mládež jimi odchovaná počíná po celé Rusi zakládati jednoty a hlásí se radostně do šiků sokolských. V Petrohradě přistoupeno i k zřízení Svazu sokolského, který zahájil již mnohoslibně činnost svojí. Dnes čítá se na Rusi as 60 sokolských jednot, četné jiné budou brzy následovati.

Tak zabrala věc sokolská postupně všechny Slovanské národy a stala se společnou jim institucí.

Jednotné zásady a snahy, společné tužby a cíle je ovládající sblížily je v duševní svaz, který i na venek projeven

kteřá dnes již ve společném vystupování, společné literatuře, nauce i postupu vyučování vykazuje zjevných úspěchů. Možno právem říci, že si Sokolstvo slovanské dnes již utvořilo zvláštní svůj život prostoupený vědomím společného zájmu, prodechnutý vzájemnou přátelskou, bratrskou oddaností, upravený stejnoměrně společnými názory a řády, doplňující se navzájem v mohutnou, silnou obec slovanskou, vykonávající vážný vliv na ostatní stránky společného života a práce slovanské, na poli národohospodářském, kulturním i jině.

Úkol Sokolstva ve Slovanstvu jest úkolem čistě kulturním, prostým všech politických záměrů a zájmů stranických. Ono určeno jest k tomu, aby, postavivši se na odpor všemu, co podtíná a dusí zdravý tělesný vývoj rasy slovanské, pečovalo o utužení jejího charakteristického rázu plemenného pěstěním a zdokonalováním fysických předností jejích, povznesením zdravoti a zdatnosti, stálým osvěžováním a vzpružováním tělesné podstaty lidu a uspůsobováním jeho

k dokonalému mravnímu žití. Ono má zkypriti a zúrodniti zanedbané lány půdy slovanské a podnítiti vzrůst a vývoj organicckých složek národů především v účelné životosprávě, svrchované zdatnosti tělesné se dopínající. Z této pak v rozumném postupu přýštiti musí mravní obrození, ono duševní junáctví, jež jest význačným typem ušlechtilé povahy slovanské — žel že vlastní slabostí a okolnostmi vnějšími potlačovaným.

Sokolstvu tak nadechází úkol nad jiné významný a důležitý, úkol průkopníka sblížení národů slovanských na společné, vzájemné práci kulturní a to na nejširším podkladu lidovém u fysické podstaty lidu počínajícím. Vyhledáváním společných známek a přirozených vlastností, stejnou úpravou práce vychovávací, společnými institucemi, stálými styky a vztahy a na konec těsným spětím Sokolstvo svádí v jediný tábor a sceluje kmeny slovanské staletími rozptýlené.

Tak předchází ono všemu lidu slovanskému na dráze sebepoznání a dohodnutí příkladem, odklízí soustavně protivy, neshody a staleté sváry, sváděje rozvaděné a pracující nadšeně a neústupně pro uvolnění všech. V táboře jeho schází se zvolna uvědomělá mládež slovanská ve vzájemném porozumění a razí cestu ostatnímu lidu k pochopení společných interesů pokrevenskou páskou posvěcených.

Průkopem, jež Sokolstvo učinilo v hradby netečnosti, předsudků a neznalosti vzájemné, prochází již nyní legie dalších pracovníků, dráha se uvolňuje, národy slovanské se scházejí, poznávají se, duše i srdce se sblíží — Slovanstvo vstává a sbírá své síly k novému životu, k novému vzletu. Sokol, slovanský Sokol nechat' mu letí v čele k vysoké metě osvěty a svobody. Na zdar!

DOPISY.

Z BULHARSKA.

Přes Sofii, 19. října 1912.

(Náš překlad.)

Vřelé díky za vzpomínku bratři drazí. Také my, kteří byli s Vámi v drahé Vaší zlaté Praze po svém návratu do naší milé domoviny vzpomínali junáků sokolských a divotvorné jejich práce o sletu slovanském. Již tehdy všichni z nás jsme vytušili co slet takový znamená, jako dnes již solidarita veškerého lidu slovanského divy činí. Včera ráno král náš přečetl manifest válečný ve Staré Zagoře, jakž katedralu naši asi znáš a lid po 25 letech jeho vlády jen s nadšením uvítal zprávu, že sáhne se ku zbraním, aby osvobodili jsme za Rylou a Rodopem pokrevní bratry, jichž tolik jest pode jhem tureckým a pomohli usušiti slze balkánských Slovanů, druhů, kteří svou svobodu a klidný život sami si dobytí nemohli, vystaveni jsouce stálému útisku a trýznění bédnému. Bratři Srbové jsou s námi a junáci černohorští na Podgorici již puškám svým promluví dali vítězně. Také Řekové za jedno s námi jdou a u Podovy Srbové rovněž boje zahájili a k jich armádě i Albánci se připojili. Nediv se tudíž, že z Doubnice jsem již psáti nemohl, protože náš pluk již na cestě byl za hranice. Postoupili jsme po obsazení území Kourtkaie až k Mustafa Paši a jako Černohorci u Bjelopolje, Berana, Tuze a druhých pohraničních tvrzí postupujeme za krvavých řeží stále v před. Očekáváme tuhou práci, práci, protože nepřítel si vede dosti statečně a na počet jest silný. My půjdeme přes Drinopol ku Cařihradu, jako Řekové namířeno mají na Soluň, Černohorci na Skader a Srbové na Novi Pazar, sandžak, Monastir a celé Staré Srbsko. Naše dílo jest spravedlivé a na prospěch bratří našich a tu nedivte se, že jsme každý z těch, kdož v Praze byli s Vámi, spěchal ku svým praporům. Od

vítězství práce sokolské pospíchali jsme z náručí bratrského národa českého k vítězstvím spravedlivé věci naší . . .

Ve Vás bratři Američané našli jsme přátele upřímné, dobrodince laskavé, Sokoly, bratry. A ta válka, ta příšera rozestřela již všechny své hrůzy na tom našem poloostrově balkánském. Nezapomeňtež nás a až docházeti budou Vás zprávy o četných bojích, srážkách, o mrtvých a raněných a o tom všem, při čemž srdce bratra chví se úzkostí, jen aby šťastně končilo, vzpomeňtež prosím i nás všech, již o sletu byli s Vámi. Dnes ještě na živu, aby zítra z nás již jeden každý život svůj obětoval. Vlast volá, volá do boje za práva svatá naše i druhých pobratimů, za čest, za pravdu! Jdeme statečně a k uším naším ještě doléhá to vřelé, bratrské a upřímné Na zdar! Živili! a Napreji! z ulic překrásné Vaší Prahy. Snad se již nevrátíme. Proto však píšu Vám a vypožiji si pozdrav všem a dík za dobrotivé přátelství Vaše, za než projevují hlubokou úctu svou i druhů.

Na zdar!

Jiří Bobev.

Minneapolis, Minn., 23. října.

Spali jsme skoro tři měsíce a teď' jakoby jsme se probudili. Jelikož jsme neměly žádného stálého dopisovatele do našeho "Sokola Amerického" tak se chápu příležitosti, abych vám oznámil o naší činnosti. Cvičení jest u nás v plném proudu. Bratr Karel Kolářik ze St. Paul se uchopil práce a cvičí dvakrát týdně. V pondělí cvičí naše Sokolky a v pátek nás Sokoly. Přeu našemu Karlíku mnoho zdaru a přál bych si, aby naše cvičební hodiny byly co nejvíce navštěvovány poněvač se to lépe cvičí, když jest hojná návštěva. Též se musím pochlubit, že uvedena v činnost i četa "veteránů", tak že cvičí teď' dvě družstva. Nevím co si mám myslit o našich měsíčních schůzích, ty nejsou navštěvovány tak jak by měly být. Bratři a sestry nebud'te tak neteční a přijďte do schůze a ukažte nám, že patříte mezi nás Sokolky a nekoukejte na to, že ta česká národnost u nás tak rozháraná, vždyť' není vina naše! Přechmatu, kterého se dopustí jeden aneb dva by neměla odnést celá skupina! Zábava "Vinobraní" odbývaná 13. října byla hojně navštívena a každý se dobře pobavil. Díky zábavnímu výboru, dobře se činili a soudcové měli plné ruce práce, poněvač "stráž" konala svou povinnost. Též si zde zakládáme malou knihovničku společně s řádem Český Lev čís. 10. Z. Č. B. J., tak kdo jest milovník četby, at' se přihlásí u našeho knihovníka Josefa Šefla, ten již mu nějakou tu knihu zapůjčí. Tak do práce, at' mám hoši příště co psáti.

Na zdar!

Voj. Fencl.

Caldwell, Tex., 24. října.

Jdu se zase jednou podívati na vás bratři do tábora "modrých" a nesu vám pěkné pozdravení od druhů tady u nás na Jihu. Prvý Sokol texaský v Ennisu chce zůstat v čele té čeledi opeřené a postavil si vlastní chalupu, aby byl konečně doma. A tuto chalupu odevzdal 19. října svému účelu způsobem důstojným, v Texasu ještě nebývalým, k čemuž i mne si pozvali.

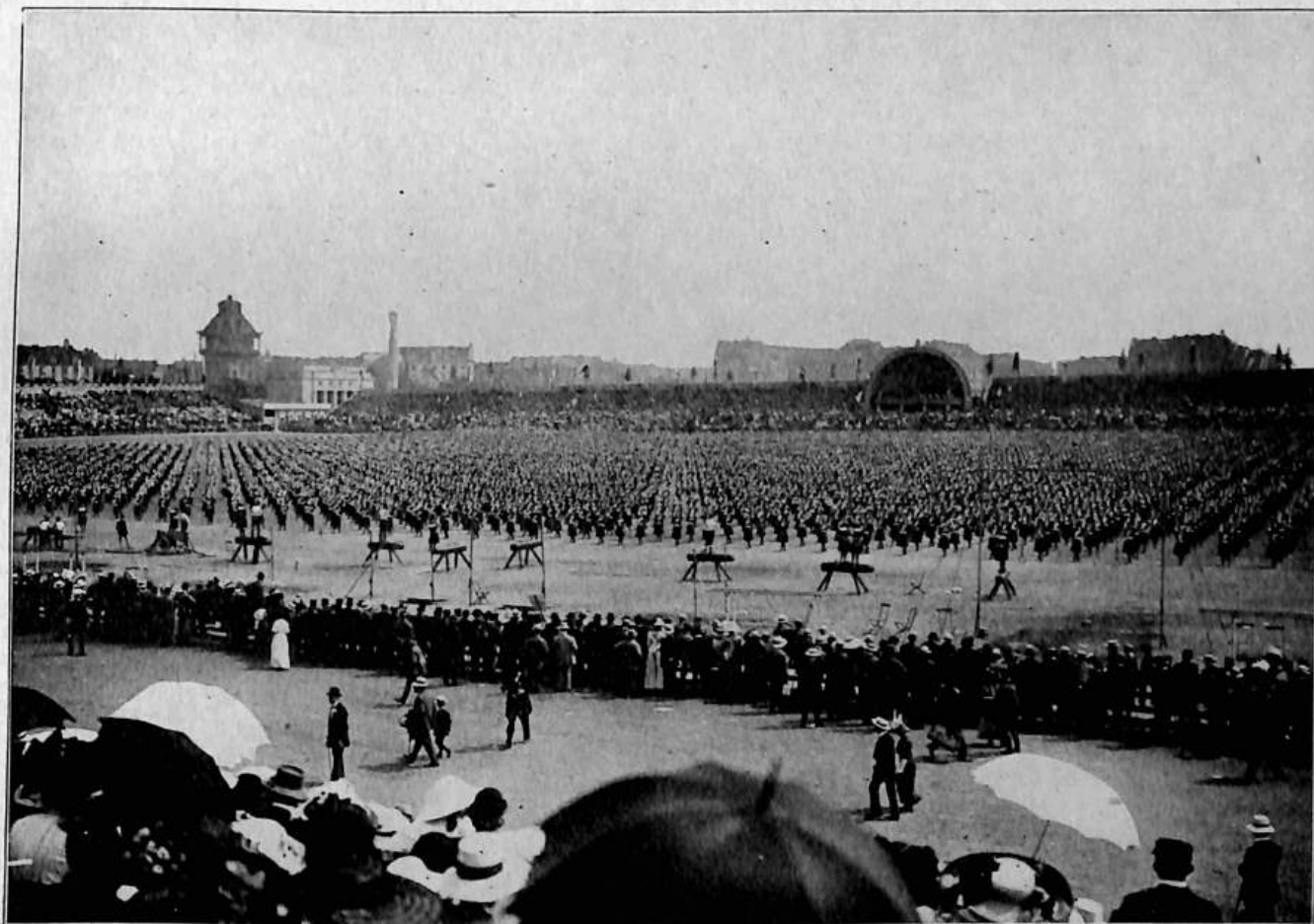
U nás v Texasu jest ještě o to spor, co jsou za "ptáky" ti Sokolové. Máme tu také noviny a ty by rády udělaly ze Sokolů jen takové "ptáky" co skáčí a nepletou se pánu bohu do řemesla a poněvač Nár. Jed. Sokolská se mu do toho plete, byla prohlášena za nesokolskou. A aby se to bezbožné plemeno sokolské ještě více tady nešířilo, zakládají se tu "svatí Sokolové". Takový svatý, římskokatolický Sokol je také v blízkém sousedství enniského Sokola Karel Havlíček, ale ti hoši se ani toho nezalekli a postavili si vlastní budovu.

Co to dá práce, co strádání v městech, kde tisícové krajanů žijí, než se může přikročiti ku'zbudování Sokolovny a

zde se toho pustí 40 lidí. Necht' si však nikdo nemyslí, že ti enniští Sokolci si postavili chalupu, jak jsem to z počátku nazval, vždyť je to přímo palác. Na mírně vlnité prerii zcela o samotě tu stojí budova 86 stop dlouhá, 50 široká v průčelí s četnými velikými okny, tak že vypadá jako chrám. Uvnitř plechové, hojně ozdobené stropy, pěkné hladké podlahy a vkusně okrášlené stěny dodávají budově teprve ráz nádhernosti. Sokolovna enniská se vyrovná oné, v níž odbývány byly sjezdy Z. Č. B. J. a Jednoty Svobodomyslných v Omaze, ač nestála ani třetinu co tato. \$3000 bylo vynaloženo na Sokolovnu enniskou, ale všichni členové pracovali na ní zdarma, každý člen věnoval společnému podniku 10 dní práce. Ještě však bude třeba nějaké stovky na dodělání, neb je tam třeba ještě barev a jiných dodělavek, ale to již hoši nějak spraví.

se národu vypěstoval lid národně sebevědomý, ale také pokrokově snaživý. Sokolství vychovává lid hrdý na svoji lidskou důstojnost a s katolicismem, který vyžaduje poníženost, je srovnati nelze.

Napsal jsem z počátku, že slavnost enniská předělila všecky podobné slavnosti a pro toto tvrzení mám důvody. Program sestával z dvou řečí, druhým řečníkem byl obě. M. Pázdral, právník z West. Sokolové provedli malý rej, čtyry sestavy prostných a cvičení na hrazdě i bradlech. Další částí programu byly kuplety velmi pěkně provedené od manželů Radových a ještě jednoho Sokolika, jehož jméno jsem již zapoměl. Tak předneseny různé deklamace, zpěvy a večer při taneční zábavě byla tančena beseda, čtverylka a jiné národní tance, jak jsme to kdysi za studentských let dělávali při pořádání besed. Že jídlo a pití nechybělo, není

Cvičení Sokolek o sletu v Praze.

Již dříve jsem se tu a tam sešel s některým tím Sokolíkem z enniského hnízda, ale poznal jsem je teprve, 19. října všecky. Oni sice všichni neskáčí, jako starosta Toupal, ten toho již moc nenasokoluje, ale kde je třeba přiložit ruky k dílu, tu se nedá pobízeti, a tak je to s každým. Staří i mladí jsou nadšení pro myšlenku sokolskou a vytrvají v práci, třeba byli ohrožováni od těch katolických havranů v sousedství. K té vytrvalosti a nezdolnosti sokolské jsem je nadchl řečí, již jsem proslovil při otevření budovy. Snesl jsem do ní všecky důvody, proč Sokolstvo stojí v čele národa a jakých služeb mu prokázalo. Těloevik co doplněk práce jsem prohlásil sice za hlavní snahu Sokolstva, ale poukázal jsem na to, že zdravé tělo má býti jen prostředkem ku vypěstování duchů svěžích, volných, po vzdělání bažících. Ukázal jsem na ten český, ale také bratrský ráz sokolský, jímž

třeba ani dokládati. Děvčata besedu tančící byla oděna v národní české a moravské kroje, což slavnost tím více oparádilo, tak že byla skutečnou slavností národní.

Těch Sokolíků enniských jest jen asi 40, ale 12 se podílelo na veřejném cvičení, což jest zajisté poměr velice slušný. Jsou to snad vesměs farmáři, z nichž někteří mají do síně až 10 mil a neomeškají cvičení lež v případech neobyčejných. Slyšel jsem o jednom Sokoliku, který ze vzdálenosti 11 mil jezdil do cvičení koňmo a málokdy scházel. Mohli by si ti farmáři pomyslet: „Vždyť máme dosti těloeviku při práci rolnické“, ale oni i vzdor tomu milují těloevik a přicházejí do Sokola. Při takovém nadšení ovšem není tak těžko postaviti si budovu za \$3000, jaká by všude ve větším městě stála aspoň \$10,000.

Z těch sokolských jednot, jež tu po Texasu máte, jeví

jakousi činnost mimo Sokola enniského ještě shinerský, onavilský a dallašský. V Granger, Galvestonu a Hallettsvillu se necvičí pravidelně, jen dorost se časem sejde a v Galvestonu udržuje činnost asi 8 Sokolic. Kde však činnost ochabne, mělo by se aspoň dbát o získání dorostu, který by mezery v řadách doplnil.

A teď ještě k vám Sokolici Nár. Jed. Sok. mám slovo upřímné. Jest snad na čase, abyste nyní po sletu v Praze učinili nový krok ku spojení všeho amerického Sokolstva, což by se mohlo státi přijetím pravého sokolského stejnokroje, s nímž jest pojem Sokolství takřka nerozlučně spojen. Zde v Texasu nalezá se celá řada Sokolů ze starých vlastí, kteří si přinesli ten jim milý sokolský stejnokroj a chovají jej co drahou památku. Váš modrý v celém Texasu snad ani nikdo nezná a pochybuji, že jej tu kdo nositi bude. Vždyť i tam na Severu jest málo používán a při veřejných vycházkách jde více Sokolů bez stejnokroje, nežli v něm. Kdyby Nár. Jed. Sokolská bud' přijala český stejnokroj, aneb jej aspoň připustila pro ty, kdo by jej nositi chtěli, měli bychom zde v Texasu brzy pěkné čtyři sokolské, které by se jistě objevovaly na veřejných slavnostech.

A pak nyní máte hoši Nár. Jed. Sokolské velice vhodnou příležitost zanechat modrého kroje, neboť ho přijali katoličtí Orlici, kteří si však přikládají také ten hrůzý název Sokolů. Viděl jsem je v Omaze a zůstal jsem nad tím celý zkoprnělý. Stálo jich několik na rohu 13. a Williams ulice čekající na káru. Dám se s nimi do řeči v domnění, že jsou to naši Sokolové, až když se jeden z nich obrátil ke mně předem a spatřil jsem Sokola přibitého na kříži, teprve jsem viděl, že jsou to havrani a ne Sokolové. Nechte jim bratři ten stejnokroj a přijmete garibaldistkou košili za svou, do té se Vám křížáci jistě nenasadí. Vždyť to byli lidé v rudých košilích, kteří svatému papíncovi odebrali Řím a po těch se jistě ti římská havrani opičiti nebudou. Přijetím českého sokolského stejnokroje učiníte veliký krok ku spojení Sokolstva amerického, jemuž zdar přeje

Jos. Buñata.

Ennis, Tex., 25. října.

Jsmo ve svém, konečně ve vlastní budově zdělující sokolské veřejnosti, že 19. t. m. otevřena byla první tělocvična na Jihu, první bašta čelící nárazům a příboji živlů zpátečnických. Bylo svízelné bratři, námahy i obětí nekončené, bylo též nadšení i energie a výsledek všeho nyní důstojně a obdivuhodně tyčí se k oblakům co důkaz upřímné snahy, práce. Odevzdání tělocvičny svému účelu budiž znamením, že vše naše společná již i na Jihu zapouští kořeny, má se k životu a žádá pozornosti lidu českého, který dosud nečinně a lhostejně Sokolství přehlížel, mu v cestu překážky stavěl, jeho snahy zavrhoval. Je nás dosud však málo, skutečných a cele oddaných myšlenec Tyršově skrovně — nám třeba je opory Vaši bratři, morální a časem i finanční. Máme u nás dosud jediný Sokolstvu nakloněný časopis "Texas" — ten nemaje pevné základy nemůže cele věnovati se nám a s námi postupovati — lidu však potřebno znovu a stále ovoce vykonané sokolské práce klásti na oči a tento ku společné s námi cestě nabádati.

Jak zmohl jsem se přes krátký čas trvání jednoty ku na naše poměry nákladné budově? Prosba k jednotám, řádům a spolkům vynesla ubohou jistinu, vybírané od farmy k farmě příspěvky též neohromily velkodušností věnovatelů — v nájmu bylo nám čím dále nesnesitelnější — bratři, padnul návrh, přišla jest doba zkoušky ohněm — vyklopte své kapsy! Musím předem uvést, že mimo několik majetných bratří — jednota čítá své členy z nájemníků, mužů mozolné práce. Každý dle možnosti složil svůj obol a o zbytek nákladu rozdělili se všichni stejnoměrně jako ru-

čitelé. Stavbu dle projektu bratří K. Moučky a J. Zázvorský při jejich vedení a dohledu provedla jednota vlastnoručně. A nebylo Babylonu, stavba rostla, nebýti letního vedra a tím uspišené sklízně bavluny, mohla budova býti o třetinu času dříve dostavena.

Otevření, veřejné s tímto spojené jakož i národní slavnost očekávány byly dychektivě, nedečkaně. Ovšem, budova svým vzhledem, rozměrem (jak bude fotografický snímek hotov zašleme k otisknutí) předpověděnou vnitřní výpravou budila v nás hrdost jako těm mnohým "národoveům" závist a hněv. Připravili jsme se jak evičebně tak v se-staveném pořadu a vyčkávali určeného 19. t. m. — jakož na stavbě zimničně poslední týden bylo doděláváno, barveno, smeješeno atd.

Četli jste zajisté zprávy z VI. Olympiády — je Vám známo o těžkostech a nepříjemnostech zaviněných rozměrem přírody — důkladného lijáku. Ten "věčný boj, věčná nespokojenost" se i nám co příkaz ujasnil — nám podobně děsně rozbité cesty umožnily reptání a lání nad nadělením podobným, než nedali jsme se zastrašiti. Slavnost se bude odbývat, uvidíme naše skutečné přátele, kteří pro nás i oběti jsou schopni a nám pomocné ruky neodepřou. Co středa a čtvrtek plačtivým vzhledem pokazil, pátek hleděl napravit a v sobotu dostavil se pěkný, teplý den. Program ovšem, zahájení slavnosti muselo býti opozděno — byl hodné zkrácen, veřejné provedeno těsně před soumrakem — nebudu rozepisovati se o pořadu dne doufaje, že host náš br. B. Hatka z Granger tak učiní.

Musím však uvést, že ku otevření na pozvání zavítal k nám br. J. Buñata z Caldwell co slavnostní řečník a úlohy té zhostil se výborně. Též bratři dallašští jako obě. M. Pázdral z West osobně dostavili se v kruh náš vzdávající tím hold myšlenec společné. Návštěva, jak uvedeno, přes bídné cesty byla slušná a výtězek též.

Jsmo doma! Bratři, seznali jsme co společnou cílevědomou prací možno dokázati, zmoci a vybudovati. Nejsme u mety poslední, nesmí nastati stagnace naopak — pod vlastním krovem jsouce neodvislí od nikoho více, začítí nutno život jiný, chopiti se třeba zanedbaných stezek a povinností. Výchova a působení na venek, sokolská ukázněnost, výchova upřímných a družných myslí doma. Necht' domov náš úsvitem doby nové na Jihu a my co přední stráž pamětlivi bud' mež hesla: "Ni zisk, ni slávu".

Na zdar!

Frant. Moučka.

Oak Park, Ill., 25. října.

Ještě jsem nikdy nepsal do "Sokola Amerického", ale zkusím dnes. Stále čekám, zdali se neobjeví nějaký dopis z našeho kruhu, ale ono stále nic. Dopisovatele jsme si zvolili a ten se tak činí, že ještě ani jednoho dopisu nenapsal od té doby co má ten úřad, a je v tom úřadě již hnedle jedenáct měsíců. Rozhodl jsem se tudíž sám něco napsati, aby oni bratři, kteří ani jednou do roka schůzi nenavštíví, nezapoměli, že ještě tu jsme. Velice smutno mi je a jistě všem činovníkům, že se tolik bratrů Sokolů v této osadě nalezá, jimž je sokolská věc tak lhostejná. Nežli jsme si vystavěli novou Sokolovnu, myslím jsem si, že až bude vystavěna, budou mít Sokolové větší zájem a budou schůze více navštěvovati a jinak se starati, ale kde pak! Je to čím dále horší. Nuže bratři: vzmužte se, zanechte trochu toho pohodlí doma, aspoň jednou za měsíc pro tu chvíli, vždyť vám může jenom prospěti, když jednou za měsíc se s bratry sejdete a své náhledy o sokolských záležitostech ve schůzi pronesete, a tak Sokolu aspoň něčím prospějete. Jak příjemné jest pak vědomí, že jsme něco učinili ku zúšlechťení českého lidu, že jsme nežili život bezcenný. A ještě jednu věc, a to tu nejdůležitější, musím s vámi sdělit: Ne-

opomínejte dítky obého pohlaví posílat do cvičení, tím získáte pro dítky své jen utvrzení jich síly tělesné i duševní a až to děcko doroste, nemůže říci, že jste se nestarali o jeho blaho, nebot' pozná, jaký účel jste měli tenkrát na mysli. Cvičitele máme dobrého, nebot' br. Novotný jest "starý veterán" a své věci úplně rozumí, tak že jeho péči cvičenci zdárně pokračují. Dále pak dáme jen příklad širší veřejnosti i přimějeme mnohé k následování. — Jak jest smutné, když vidíme mládež mezi patnáctým a dvacátým rokem stáří se chvástati: "Já bych se nedal k Sokolům, jsem u "Golden Leafs". A tak vysloví se v anglické řeči, nebot' se za svůj český jazyk stydí, a při tom si nepomyslí, že tím svůj národ v očích cizonárodovce ponižuje. Jest čas k práci, nuže bratři Sokola Oak Park: Vzhůru do práce nové v novém období! Zimní večery se blíží a příležitosti k utužení dost a dost! Na zdar!

Fr. Šindelář.

odbýt a pak hrát zase dále, ale u nás to tak nejde. Doufám, že na příště bude lepší pořádek zaveden.

Dne 2. listopadu mají naše sestry "Stodolový tanec", jelikož jsem o tom nevěděl dříve a v čas, abych byl mohl podat něco o tom do Sokola, tak musím vyčkati až jak bude a jak se hojně bratři dostaví.

Na den 28. listopadu v den díkůčinění pořádá naše jednota přednášku, i doufám, že se bratři všichni sůčastní. Náš nový zábavní výbor již koná přípravy na naše sokolské "Šibřinky", které budou pořádány poslední sobotu v lednu 1913. Přípravují jakési překvapení pro všechny návštěvníky, a tu i my se velice těšíme. Náš dramatický odbor jest tak slabý, že se nemůže k ničemu připravit, nevím co by jim tak překáželo, ale doufám, že neztratí zcela mysle čilé a přece nám ukáže brzkou činnost a náležité vzpružení.

Na zdar!

Jos. Koutník.

ŠESTÝ SLET V PRAZE.

Skupiny dorostu.

Long Island City, N. Y., 29. října.

Nemám příliš mnoho co psát, ale musím, nebot' se nám rok blíží ku konci, tak abych ještě něco napsal pokud jest mojí povinností. Připadá nám nominace a v prosinci již volba, tak třeba nastoupí jiný za mně, a také by mně těšilo, kdyby některý bratr si vzal za úlohu psát do "Sokola" a více přispíval a zjednal i více zájmu. U naší jednoty jest totiž málo čtenářů, kteří si "Sokola" přečtou aneb všimnou. Proto u nás jest asi dopisovatel málo ku prospěchu, když píše, dobře a když nepíše, jest snad také dobře.

Tak bylo svoláno pořadové na sobotu, dne 26. října a tu dostavilo se nás asi 18. Jest ovšem málo. O 8. hodině jich bylo málo, tak se dali do karet, za půl hodiny nás už bylo více a již se čekalo na povel náčelníka, ale snad se mu dobře dařilo, tak zapoměl na cvičení a v 9 hod. majetník zavřel dveře do prostorné místnosti, že prý tam má "Lesnickou zábavu". To as přišlo bratřím právě vhod i hrálo se dále. Té příležitosti bylo sice dost, že se pořadové mohlo

Chicago, 30. října.

Trubačko-bubenická četa Sokol Praha pořádala, dne 5. října svůj čtvrtý výroční ples, jenž jak všichni přítomní byli svědky, vydal se znamenitě. Avšak očekávali jsme větší podporu členstva našeho. Těšili jsme se, že snad ta jejich liknavost již pominula, ale byli jsme opět zklamáni, stále je všude zřít jen tytéž tváře. Není tu snad jen o tu zábavu, není tu jen o to vytančení, zde jde o to, abychom se jednou za čas společně sešli a se seznamovali, se vzpružili ku další činnosti. Zamrazila nás ta lhostejnost členů, ale jest to asi všude tak, nebot' stejné stezky dochází ode všad. Byli jsme ale mile překvapeni milou návštěvou od jiných bratrských jednot. Sestry Sokolky a bratři Sokolové v čele snaživého a obětavého starosty Sokola Oak Park, br. Koleru bavili se s námi bratrsky. Bratru Kolerovi platíž náš dík za jeho milou návštěvu, jakož i Sokolkám jednoty Rozvoj a všem přítomným Sokolům a Sokolkám jiných jednot. Bude nám jen v milé upomínce. Dík náš platíž i těm

bratřím, kteří nám s ochotou ve všem vypomohli, jak mravně tak i hmotně.

Bylo by skutečně dobré, kdyby se pořádali i u nás přednášky, mohly by být jen třeba mezi členstvem, nemuselo by být nic nákladného, ale bylo by dobré pro mladší generaci Sokolstva, čili jako soukromné zábavy srdečné, se vši obětavostí členů. Jak nám starší Sokolové vypráví, jinak se bavívali. Něco podobného by nám mladším snad vlilo trochu života i obětavosti. Snad příští doba nám přinese. Jen teď pracujeme společně bez rozdílu stáří na prospěch věci naší a hlavně i po stránce tělocvičné. Vřelý pozdrav všem. Na zdar!

Jan Vondrášek.

Cedar Rapids, Ia., 30. října.

Jak ten čas utíká, — již čtyři měsíce od sletu, kdy radovali jsme se s drahými bratry ve vlasti a s bratry Slovaný z úspěchů, jakých se Sokolstvo dodělalo za první padesátiletí a tenkrát jsme si dali slib, že pokud síly naše stačí budeme pracovat na prospěch věci naší v této nové vlasti.

U nás to počíná dosti slibně, zapsáno máme již 38 cvičenců a v devíti hodinách v měsíci říjnu průměrem cvičilo 24 bratří, největší návštěva 28 a nejmenší 19 v jednom cvičení. Nejplněnější byli v měsíci tomto bratři Václav Melša, cvičitel prvního družstva, náš starý cvičenec Boleslav, cvičitel druhého družstva, dále br. Králík, Víšek, Hruška Vác., a sice nevynechali jediného cvičení v měsíci. Bratr Langer k nám dojíždí každou neděli ze sousedního města Monticello a ovšem se v neděli ráno pilně "dře" s ostatními bratry.

Největší pokrok v tomto měsíci udělali bratři Víšek, Králík a Hruška Vilém. Kdyby bratr Chmelíček chodil pravidelně do cvičení, pokračoval by též velmi rychle, což bratře Chmelíčku, abys to zkusil!

U nás by mělo cvičit průměrně 50 cvičenců. Bratři, již jste zapoměli na svůj čestný slib, když jste přistupovali k jednotě, a sice, že budete pravidelně cvičení navštěvovati, pamatujte, že slovo dělá muže a co Sokol slíbí má též splnit. Vím, že je v jednotě naší dost mladíků, kteří mají cvičení navštěvovat a protože bratři ruku na srdce a slibte si, že se napravíte, pomozte cvičitelskému sboru získat letos průměrnou návštěvu 50 cvičenců v jedné hodině a je to u nás snadné.

Dorostenců je zapsáno 32 a průměrná návštěva v říjnu byla as 20 v jedné hodině, kde je asi dvacet dalších dorostenců, kteří loni cvičení navštěvovali? Bratři otcové, vy nám v tomto můžete být nápomoeni, pošlejte hochy své do cvičení.

Žáků je zapsáno as 18 a žaček 23, také malý—přemalý počet a špatně svědčí o zájmu rodičů sokolských o děti své. Vím, že je mnoho rodin sokolských, které mají děti a do Sokola je neposílají, vždyť příspěvky na sokolské děti jsou pouze \$1.20 ročně a když si bratr myslí, že by ani tolik platit nemohl, nu tak se mu i to odpustí; tedy výmluvy v tom ohledu není. Bratři i sestry, vezměte si slova tato k srdci, míním velmi vážně, neboť dítě sokolských oběhů pohlaví má být u nás alespoň jedno sto. Tu Sokolky by nám mohly být vzorem. Cvičí jich až 36.

Nyní se připravuje první družstvo na ukázkou sokolského tělocviku na universitě státu Iowa, kamž předem bude do knihovny zaslána sokolská výstavka fotografií sletových, která takový dobrý dojem učinila v naší veřejné knihovně, kde byla asi po deset dnů umístěna.

Dne 17. bude u nás přednáseti br. Dr. L. J. Fisher z Chicaga o sletu v Praze. Přednášku doprovází asi 150 krásnými barevnými obrazy, a protože dostavtež se všichni jistě.

V úterý, v den volební a sice večer po cvičení se sejde, abychom vyslechli volební výsledky. Zábavní výbor

připraví zákusky a věřím, že se budeme mít dobře. Dne 22. t. m. v pátek budeme mít rodinný sokolský večírek, pozve se celá rodina sokolská, aby se podívala na pravidelné cvičení členstva a Sokolek a po cvičení se vespolek pobavíme zpěvem a p. Br. Melša, Hruška a Lumír Hašek prý mají v parádě pro tento večírek něco originelního, těšíme se.

Výbor šibřinkový již pracuje na listu. Bude prý letošní list "Šibřinky" zvětšený a četba pěkně upravena jako prý nikdy před tím. Br. Cyril Slapnička se uvolil zase býti obchodním jednatelem, totiž sebrat oznámky. Letos jich má sebrat asi za šest set dolarů, a protože br. obchodníci nedejte se pobízet, až na Vás přijde. "Šibřinky" jsou jediný list, který se zde v rodinách dlouho schovává.

Záb. výbor na "t'opáka" též připravuje pěknou taneční zábavu. Bude prodávat pouze 75 lístků a jak víte, listky jdou jako na dračku, proto se přihlaste brzy. Též prý na zábavě bude něco nového a do výhry bude dán velký "t'opan".

Nový domovník náš se tuží a zdali tak bude pokračovat, což srdečně doufám, budeme se honosit tak čistou Sokolnou, jak br. Čermák nám ji vždy představuje.

Výbor sběrací doufám, že jistě tento měsíc počne pracovat na sbírce mezi členy, peněz potřebujem, abychom mohli dostát zadost našim závazkům, vždyť máme asi \$28,000 dluhů a za posledních pár roků se nic neuplatilo, a proto bratři bud'te štedří až na Vás výbor přijde.

Doufám pevně, že dočkáme se doby, kdy celá budova naše odevzdána bude naší věci sokolské, což je tužbou každého z nás, a proto bratři každý podejte ruky pomocné a práce půjde hravě v před.

Živili!

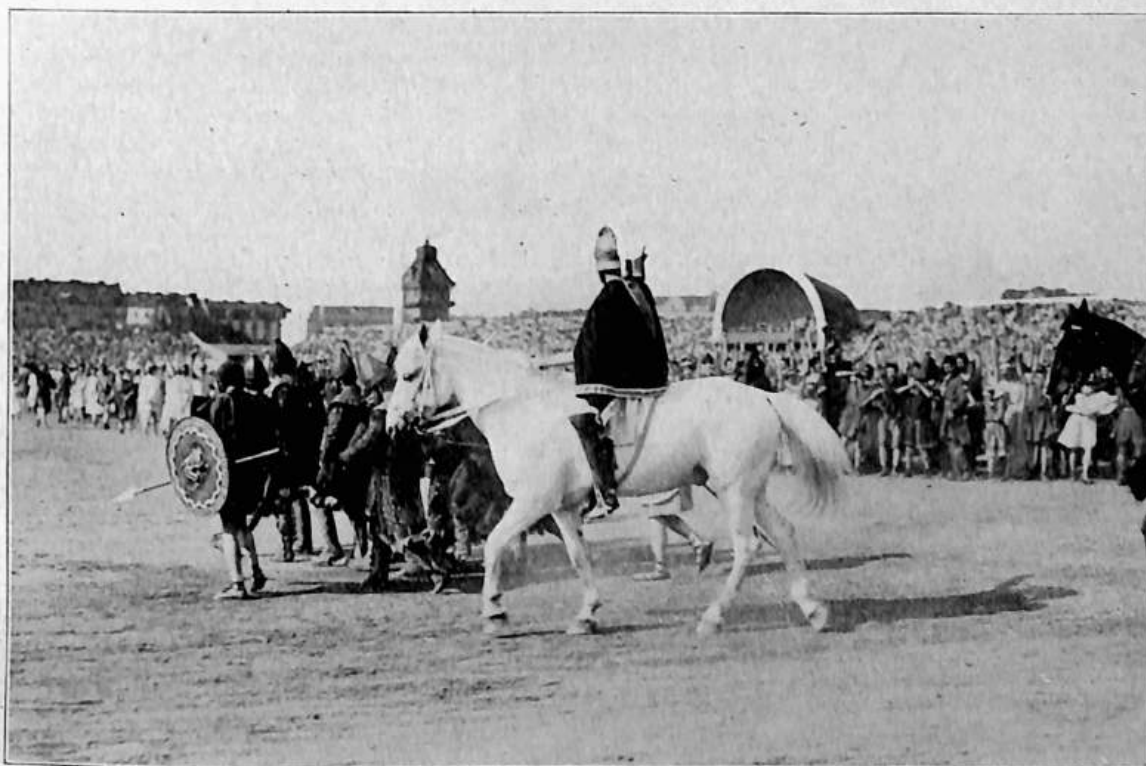
Franta Filip.

Chicago, Ill., 31. října.

V minulém dopise zmínil jsem se, že bude u nás Plzeňáků návštěva cvičení hojná a nemýlil jsem se. Cvičení navštěvována jsou hojně jak Sokoly tak i Sokolkami. Dlužno zaznamenati, že dosti mladíků navštěvuje večerní cvičení, jak v úterý tak v pátek a jest si jenom přát, by u nás také až se vycvičí zůstali. "Veteráni" posud se neukázali, bezpochyby chodili na houby, neb několik jich jest nadšenými "hubaři". Doufám ale, že nyní po sezoně se rozkývají a začnou cvičit a budou předcházet dobrým příkladem liknavým mladším. Jak Sokolové tak Sokolky pilně cvičí a často veřejně vystupují. Súčastnili se veřejného cvičení chicagských sborů v parku Svatopluka Čecha a minulou neděli cvičili u T. J. S. Vlast' na jižní straně u příležitosti 20-letého trvání dotyčné jednoty. Sluší zaznamenati, že v obou případech nejenom cvičením, ale i vzorným chováním nám imponovali. Jen tak stále sestry a bratři!

Dne 9. října uspořádal náš člen br. Dr. Ludvík Fišer, jenž se právě navrátil z Čech, přednášku a promítal obrázky z cesty a výpravy na slet Vseslovanského Sokolstva v Praze. Přednáška konala se v síni naší při naplněné síni a nutno doznati, že br. dr. Fisher nejenom přednášel, ale on vlil do své přednášky život a dojmy, které při návštěvě vlasti zažil. Dobře postřehl každé významnější snahy a ocenil práci, která byla v Čechách vykonána, i nabádal liknavější ku větší vzpruhy o záchraně toho našeho Čestství. Přednáška celá jak uspořádáním tak i přednesem nejen každého uspokojila, ale předčila naše očekávání. Poznamenati nutno, že Dr. Fisher jakožto člen Plzeňského Sokola učinil vše úplně bezplatně a čistý výtěžek velice slušný připadl sboru, začež bratře Dr. Fisher přijmi naše srdečné díky! Dle zdělení br. Fishera v poslední schůzi jest ochoten celou přednášku napsanou i s obrázky zapůjčiti br. jednotám, které si budou přát, za mírný poplatek a hrazení dopravních výloh, na což tímto upozorňuji zvláště.

MARATHON O SLETU V PRAZE.

Miltiades vrací se s vojskem svým po porážce Persanů.

Sbor pěvců a kněží žehnajících vítězům.

V neděli, dne 24. října doprovodili jsme zemřelého člena naší jednoty br. Karla Kmena na Čes. Národní Hřbitov. Nerad se zmiňuji o zemřelých, ale jest nutno konstatovati, aby ti živí si vzali příklad. Dotyčný br. patřil k jakémusi sdružení evangelíků. V domě smutku jsme při tom nebyli, ale na hřbitově u otevřeného rovu si p. reverend místo slov útěchy pozůstalým zvolil téma na obhajobu, že ta jeho církev jest jediná ta pravá a že kdo k ní bude patřit, že bude spasen atd. Naše 4členná deputace bez jakékoliv řeči sice odešla, ale faktem smutným jest, že neznáme naše členy až po smrti. Nevidím žádného rozdílu zda reverend jest katolický, evangelický či jiný, jest a vždy i zůstane klerikálem. Jsem-li Sokolem, nemohu patřit k žádné sektě, at' vyznání jakéhokoli! Jak jinak působí, když pravému svobodomyšlnému při posledním loučení promluví několik slov

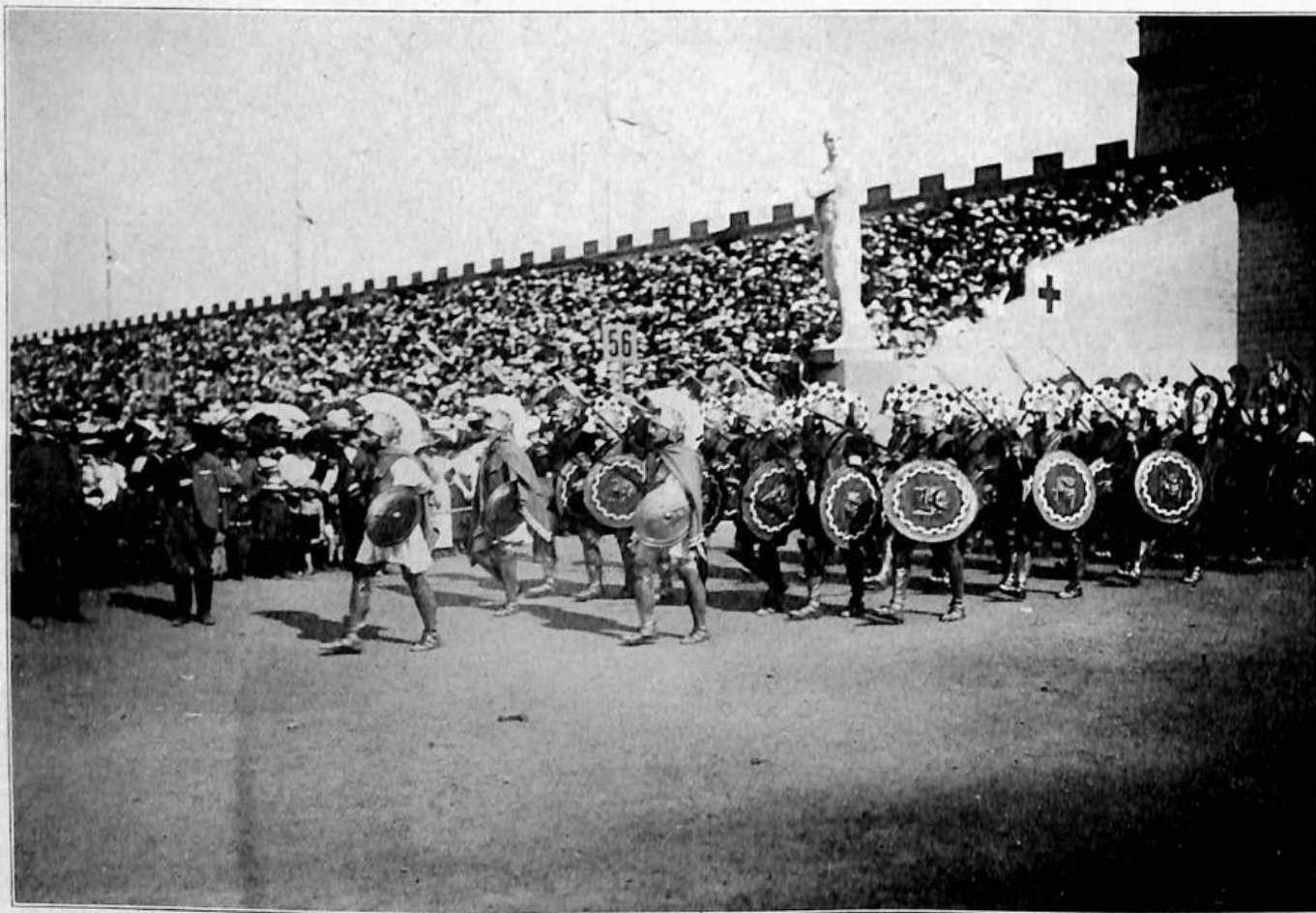
nietvím učitelek, aby navštěvovalo kostely. Soudě dle toho pravím, že nejen v Chicagu, ale po celé Americe se hodně připozdívá a bylo by nutno, by všechny chicagské jednoty naše se usnesly na určitém plánu co v té příčině nutno činiti a jak zakročit. Vše jest příliš vážná a potřebuje okamžitého vzhopení všech, kteří to se svobodomyšlností myslí upřímně. Věřím pevně, že naše jednoty v příští schůzi usnesou se na nějaké akci ku zamezení podobných nájezdů černých pánů na instituci jakou jest veřejná škola. Doufám, že i jiné jednoty budou pohotově na místě a budou pracovat tam, kde povinnost volá.

V. Cipra.

Chicago, Ill., 1. listopadu.

Šťastny byly Plzeňské Sokolky ve volbě správního výboru na tento rok. Sok. Scheffelova, Hazardová a Ringova

MARATHON O SLETU V PRAZE.

Vítězná vojsko řecké.

od srdce člen sboru a nechte "spíe" z knížky, kde mnohdy ten mrtvý, kdyby mohl jistě by takovému placenému řečníku pěkně poděkoval. Doporučoval bych, aby bratři, když někoho navrhuji za člena, otázali se jej jak smýšlí o klerikalismu a zdali zápal pro svobodomyšlnou výchovu nejen v jednotě ale i v rodině jest upřímný. Nemůžeme nikomu zazlívat, když má jiné přesvědčení, naopak sám vážím si každého, kdo nejenom přesvědčení má, ale také se dle něho řídí. Dvěma pánům současně sloužiti nelze. Budeme-li činiti ústupky na pohled nevinným sektám a podlehneme-li nátlaku ženy, můžeme se brzy dočkat toho, že co dnes z útrpnosti pomíjíme, za krátko budeme nuceni vykonávat! Dle zpráv, které se objevily v těchto dnech ve "Svornosti" jest klerikalism na postupu a donucuje žaetvo veřejných škol prostřed-

si zaslouží uznání v plné míře, neboť si vymýšlí samé novinky, které se jim daří skvěle. Abych jim učinila radost, musí začít kde jsem v minulém dopisu přestala. První novinkou byl "večírek na Valentina". Žasly jsme tenkrát nad jejich prací, neboť proměnily si Plz. Sokola v hotový ráj. Samotnému patronu lásky by bylo srdce zaplesalo nad těmi sty a sty červených srdíček, jež tvořily strop a strany síně, za spuštěnou oponou utvořenou ze samých květů jablonových na jevišti hráli hudebníci, okénkem postranním se vyvolávali šťastní majitelé zaslaných "Valentinů". Ani vykladačka karet nescházela. Velkomyslně se tato zábava dovolila těm mladším pořádat, neboť většina se bála novinky, ale pak s díky přijatý výdělek \$115.

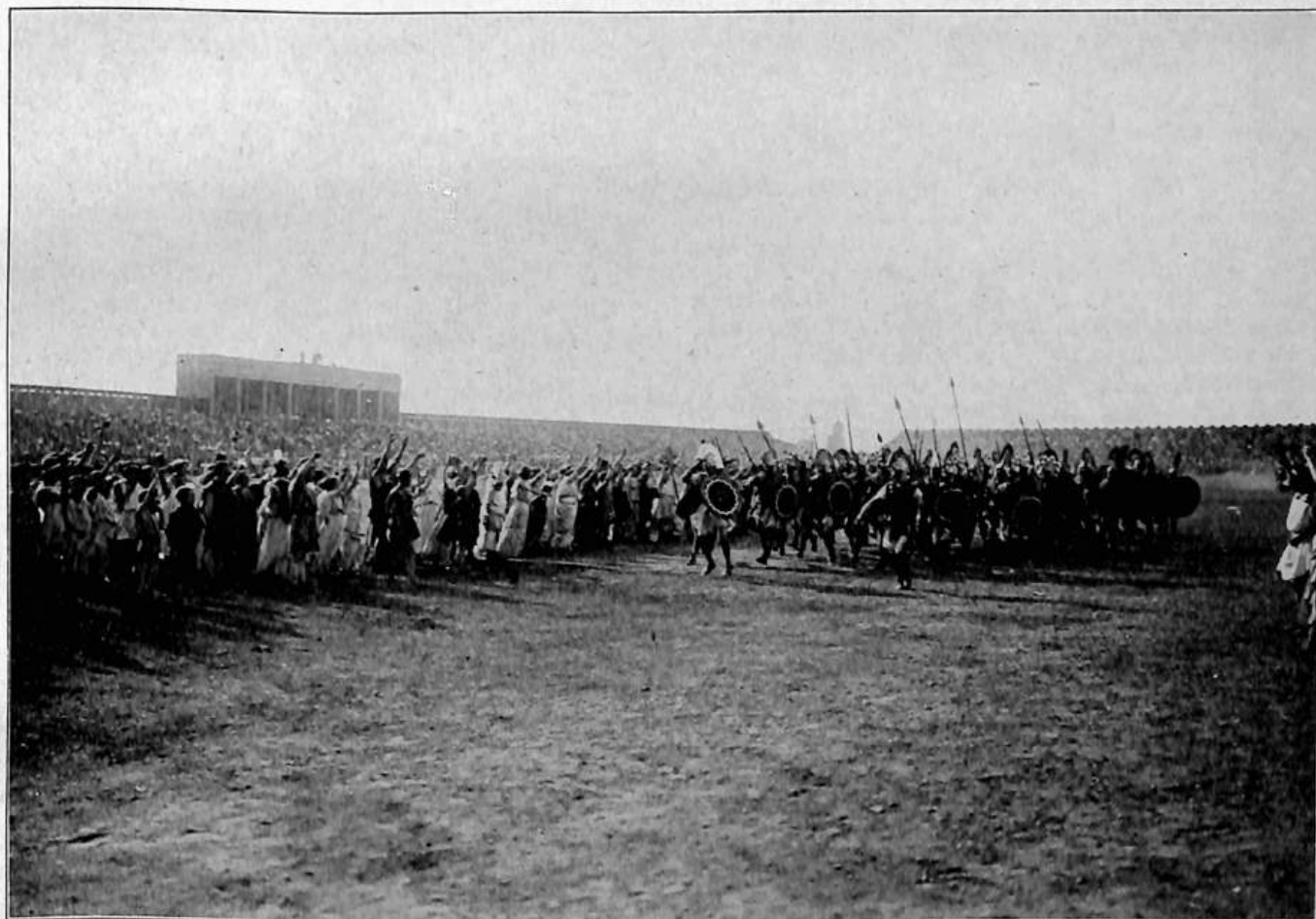
Přednáška na oslavu narození Washingtona setkala se

s úspěchem. Návštěva byla obrovská, což se ostatně dalo očekávat, bylť předem oznámeno, že bude přítomen hrabě Luetzow, jenž výbor měl by příště hledět, aby náš slavnostní řečník byl úplně mocen české řeči. Máme-li slyšet vzletné myšlenky pronášené nedostatečnou řečí, je nám asi tak jako když matka nějakého toho nadějného "Kubelika" nás pozoruje, když posloucháme jak mučí krásné tony pěkné skladby a my se při tom usmíváme, již k vůli té matee, a zatím je nám jako bychom chtěli z kůže vylétnout. Rubingerova kapela zaslouží si naše díky za výborné provedení hudebního programu.

Květnový věneček byl jeden z těch příjemných zábav, na které rádi vzpomínáme. Sín opět vkusně dekorována a Sokolky nás skutečně překvapily vzorně provedeným "May Pole Dance". Cvičitel Stýblo má zásluhu, že Sokolky za

vám nadšeně řeknou, že je to "great". Velkým fiaskem byl nápad Sokolky K., ona totiž minulý rok dlela na návštěvě u rodiny, kde měli nejmodernější gasolinová kamna, jež byla jako plynová. Byla tak unesena jejich praktičností, že kde koho umluvila a kamna podobná se pro tábor koupila. Stála \$36 a byla by ozdobou každé kuchyně. Ale milým kamnům se ve stanu nechtělo líbit a jak zavanul větřík, o který nebylo letos nouze, že prý je jim zima a nechtěla vařit. Ta kamna poskytla více látky k rozhovoru v táboře než cokoliv jiného, a každou chvíli si vzal někdo za úkol ses. K. ujistit, že by jí ani pět'ák za ta kamna nedal, ovšem k jejímu velkému potěšení a aby její radost byla úplná, byla jednoho rána vybureována s ostatními výkřikem, že kamna hoří. Žel tentokrát nebyl žert. Sok. K. seděla strnulá a čekala s hrůzou, jakého neštěstí bude původcem, když tu

MARATHON O SLETU V PRAZE.

Líd athénský loučí se s vojskem svým.

tak krátký čas tento dosti obtížný tanec tak pěkně naevičily. Škoda, že právě ten večer se snad v každé síni odbývala nějaká zábava, jinak úspěch by byl všestranný.

Vše co jsme si na leto slibovaly, že pro zvelebení "tábora" učiníme jsme vykonaly. Dva moderní stány se 16 postelí jsme mimo jiného koupily, zkrátka "tábor" byl tak zařízen, že každý člen byl vším právem naň hrd. Ale scházelo lecos přece k naší spokojenosti. Ono bude asi stále zapotřebí nějakých oprav, musíme hledět od chyb se učit, svorně pracovat a být shovívavějšími k těm, již s obětavostí na se berou břemeno vedení tábora. Není maličkostí obsloužit až 60 hladových lidí třikrát denně. Vzdor nepříznivému počasí, které panovalo takřka po celou dobu táboření, všichni letošní návštěvníci těší se na příští rok. Ti mladší

slyší za spuštěným ještě stanem, že ji někdo volá. Vstane a sotva jde k otvoru a ptá se co je, major tábora spustí: "Jděte se podívat na ta kamna, jestli s tím něco svedete, gasolin je pryč a ono to hoří pořád jako blázen." Bylo mu připomenuto, že ujist'oval výbor, který to měl na starosti, že zná vše co se týče řízení kamen. A tak se ocitli v postavení jako pán, který najímal "šofra"! Umíte řídit automobil, ptá se pán. Znáám vše, co se týče jich řízení. Dobrá, pojedem. Sedli, ale "šofer" nemůže s mechanismem nic svést. Tento je nějaký jiný nežli znám, povídá rozpačitě. Pán vysvětlí jak má jet. Přijedou ke křižovate, "šofer" se namáhá a již visí pán i "šofer" na telegrafní tyči, kam je vlak odhodil. Idiot, syčí pán. Ale jak zastavit jste mně zapoměl vysvětlit, odpovídá "šofer". Ano, a jak

zastavit jste se zapoměl zeptát, pane major. Šla se tedy sok. K. na ta kamna podívat a již jen malý neduživý pláminek plápolal kol jedné rourky, udusila ho hadříkem a tím i dokonala užitečnost kamen. Kuchařka nedávno z Čech přijetá bezstarostně nechala otvor kudy kape gasolin otevřený den před tím a to celé půldne, pouze 3 minuty stačí. Kamna se naplnila a můžeme se považovat za šťastny, že to nedopadlo hůře. Výdělek z tábora je asi \$219. Jestli ale účel světil prostředky, je otázkou.

“Obžinky” odbývány v září. Opět novinka, účastníci byli oděni v prostých, venkovských šatech. Patří bez odporu k nejzdařilejší a nejsrdečnější zábavě, kterou sbor náš pořádá vůbec. Zdálo se, že v této zábavě jsme byli úplně svými. Svědčí jen jak šťastni bychom byli, kdybychom mohli odhodit častěji to malicherné třídění a cenil se pouze člověk! Sokolové zamýšlí prý podobnou zábavu pořádat též a jelikož napodobení je největší pochvalou, více psátí nemusím. Výtěžek byl \$135.

Vzhledem k přípravám, jaké činí výbor pro náš předposvícenský ples, poslední to v roce, který pořádáme, zdá se, že chtějí předčítat vše předešlé jestli to již bude možné.

Slovíčko o sletu. Rodiče jedné naší Sokolky bydlí v předměstí. Ona byla náruživou čtenářkou všeho co se sletu týkalo a když přijela k rodičům, se záplem vždy o tom rozprávěla. Nedávno přijel ji navštívit nejmladší bratr, který navštěvuje La Grange High School školu, již navštěvují děti nejvlivlivnějších amerických občanů. Pouze asi tři české děti tam chodí a povídá jí tak ledabyly při občerstvení: Tuhle jsme měli hodinu ve slohu a psaní a předmět jsme si mohli volit sami. Nevěděl jsem co psát a tu psal jsem o sletu sokolském. Chlapec číst česky neumí. A co jsi psal, s úžasem se sestra ptá. Napsal jsem toho čtyři listky. Jak čeští Sokolové pořádali výpravu do Čech, jak celá Praha je uvítala, jak první byl krásný mladík, který šel s obdivuhodnou přesností od jednoho výkonu k druhému a jak končil během do náručí předáka—Slovinců. Češi, že byli jejich učitelé a teď že si odnášeli první cenu. Jak všichni byli uneseni výkony 8 českých Sokolek s jich evičitelem a jak pohuta byla paní amer. konsula zvuky národních písní, které tanec dívek doprovázely. Jak jim k velkému úspěchu gratulovala atd. Učitelka, když to přečetla asi dvakrát, řekla: “Velmi zajímavé” i žádala chlapce, aby obsah úkolu přečetl třídě. Ostýchal se, načež přečetla sama. Tentýž chlapec před časem, když zde byl veden boj o zavedení češtiny do škol vyšších, souhlasil úplně se svým učitelem, který byl toho náhledu, když si zde cizonárodovec uhlájí existenci, má se stát Američanem. Přiznala se mně pak ona sestra, že byla pro ni jedna z těch krásných, vděčných chvil, které život nám tak skoupě uštěďruje za všechno jeho štědré sázení trní v cestu, kterou kráčíme tu pouze jednou! Mnohému se toto bude zdát maličkostí, ale právě z takových to maličkostí tvořilo se to naše velké probuzení...

Na zdar!

Marie Kalíková.

New York, 2. listopadu.

Dovoluji sobě opět zabrat trochu místa v “Sokole Amer.” a oznámit, že jsem byl T. J. S. Little Ferry pozván, abych se účastnil jejich slavnosti 15-letého trvání a banketu, dne 26. října, jakž bylo v Sokolovně odbýváno. Byl jsem ve společnosti br. J. Pavlíka od T. J. S. New York a byli jsme oba překvapeni, neočekávali jsme nic podobného v tak malé české osadě, skutečně tu naši zahánbili ty největší jednoty. Bylo přichystáno pro 250 osob a veškerá místa byla zabrána a místnost byla v nejlepší pořádku udržena a každý byl nejlepšími pokrmy a zákusky obsloužen. To ale není co mnou hnulo zvláště jako to, když mně bylo ozná-

meno, že celou tu práci vykonaly tamnější Příznivkyně Sokola a Sokolky, že celou práci upravení a obslužení na se vzaly a každý přítomný musí doznat, že bylo vzorné. Podobnou ochotu nenajde snad nikde v žádné jiné osadě, takovou obětavost dojísta též ne. Bylo nám řečeno, že na přípravách pracovaly po celé 3 dny a pak ještě celou noc a v neděli při úklidu celý den. Musí se vzít i na zřetel, že malá T. J. S. Little Ferry nemá tolik nádobí a náčiní, aby jim stačilo pro 250 osob, a proto obětavé a ochotné ženy a dívky sehnaly mezi sebou 1300 různých kusů nádobí a příborů, které opět po upotřebení musely roznést a na pravé místo odevzdat. Byla práce obrovská a vše z ryzé ochoty a z lásky k věci sokolské. Zřídka se spatří taková obětavost a tu skutečně by si měli členové T. J. S. Little Ferry vzít vesměs příklad a tak nejlépe by ocenili práci, kterou ony české ženy, matky a dívky vykonaly. O banketu onom byli hosté různých národností zastoupeni a všichni byli tak jako my překvapeni. Bylo by žádoucí a k přání, aby bylo takové obětavosti více, aby ženy a dívky též jiných jednot tak pracovaly a pomáhaly, pak nepřátelé naši by nejásali, nýbrž zalezli by do svých děr jako krtkové. Největší práci vykonaly: Marie Fousová, Františka Rosická, Marie Veveřová, Marie Novotná, St. Lhotasková, Anna Krausová, Barbora Kotlabová, Marie Krátká, Marie Benešová, Marie Kavříková a Josefa Koematová, vesměs příznivkyně sboru. Co se týče Sokolek, ty nemohu všechny vyjmenovat, zabralo by moc místa. Co se týče zábavního výboru T. J. S. Little Ferry, ti též svému slibu dostáli a práci svědomitě vykonali.

Nebylo na tom dost, že ženy vykonaly takovou práci, ještě věnovaly Příznivkyně a Sokolky každá částku peněžitou, které byly starostovi J. Kavříkovi odevzdány; zároveň přispěli darem F. Kamizl a V. Pavlík. A tu třeba vzdát i oněm obětavým ženám a Sokolkám nejvřelejší dík.

Na zdar!

M. Grabenstein.

Dne 9. září uspořádal dr. Ludvík Fisher v Plzeňském Sokole v Chicagu přednášku o VI. Sletu, doprovázenou více než 150 obrázky, které si ponejvíce sám byl zhotovil. Dr. Fisher líčil cestu přes moře, přistání v Rotterdamu, cestu Holandskem a jelikož ke každému výkladu měl nějaký zajímavý obraz, diváci, kteří dvoranu Plz. Sokola naplnili do nejposlednějšího místa, mohli říci, že prodělávali celou letošní výpravu s bratrem řečníkem. Výjevy z Prahy, uvítání, průvod, krásné obrazy ze sletišť, Marathon, pomník Palackého — to vše vyvolávalo bouři nadšení. Pozoruhodným byl slovní doprovod k obrázkům — neb ukázal se býti Dr. Fisher nejen nevšedním řečníkem, ale nadšeným Čechem a Sokolem. “Ta přednáška stála by za poslechnutí i bez obrázků”, tak zněl úsudek všeobecný. Dr. Fisher dal si hlavně na tom záležeti, aby v nitru dorostu našeho probudil více úcty a lásky ke všemu co českého — a také se mu to v plné míře podařilo. Čistý výtěžek, který byl značný, věnován byl tělocvičně Plz. Sokola. Dr. Fisher si přednášku svoji napsal a jest ochoten tuto i obrázky jednotám našim zapůjčiti. Viz oznámení na jiném místě.

ČESKÝ CVIČITEL HLEDÁ MÍSTO V AMERICE.

Český evičitel, 26 roků star, svobodný, zaměstnáním knihvedoucí, rád by přijmul místo evičitele u některé čelnější jednoty v Americe. Jest absolvent kursu České Obce Sokolské z r. 1911, výborným evičitelem a dobrým evičencem. Adresu a další podrobnosti na požádání zašle

Fr. Vůch, 2416 S. 11th St., St. Louis, Mo.

ZÁPISY A RŮZNÉ ZPRÁVY.

ZÁPIS O SCHŮZI VÝK. VÝB. N. J. S.

New York, N. Y., 28. října.

Starosta K. E. Hrbek zahájil schůzi v přítomnosti všech členů.

Zápis o minulé schůzi po přečtení přijat. Br. Pavlík se omlouvá, že nemohl býti minulé schůzi přítomen, bylťe nemocen. Br. E. Hrbek se omlouvá, že nemůže býti této schůzi přítomen a žádá o prominutí, načež náměstek br. Kadlec ve schůzi pokračoval.

Br. Čermák zasílá dopis, jenž byl přijat a obsah vzat k vědomosti.

Br. J. Holan z Chicaga se přihlašuje za přednášče při kursu Župy Jižní a žádá o podmínky. Usneseno, aby přihláška br. Holana byla přijata a usneseno, aby mu jednatel oznámil, že obdrží \$5.00 denně a cestovné. Vše to má jednatel vyřídit.

T. J. S. Cicero, Ill., se hlásí v počtu 58 členů za člena N. J. S. a žádají o přijetí, zároveň zasílají patřičný poplatek. Žádost tato byla přijata a T. J. S. K. Jonáš byla dnešním dnem členem N. J. S. prohlášena.

Těl. Sbor Libuše, Crete, Neb., se hlásí v počtu 26 členů za člena N. J. S. a žádají o přijetí, zároveň zasílají patřičný poplatek. Žádost byla přijata a T. J. S. Libuše byla dnešním dnem členem N. J. S. prohlášena.

Dopis br. J. R. Jičínského přijat a obsah vzat k vědomosti.

T. J. S. East Islip zasílá dopis, jenž byl přijat a obsah vzat k vědomosti.

T. J. S. Malin, Oregon, žádá o půjčku \$125 na zakoupení náčiní. Má být vyhověno, musí ale dříve dát postačitelnou záruku na onu částku. Jednatel má vyřídit.

T. J. S. Bayonne zasílá dopis, jenž byl přijat a obsah vzat k vědomosti, zároveň žádají, aby tam byl vyslán evičitel, neboť miní zavést tělocvičnou školu. Žádosti má být vyhověno a jednatel má vyřídit. Zároveň má být Župní Výbor Župy Východní o tom uvědoměn.

T. J. S. Fuegner-Tyrš, So. Omaha, zasílá dopis, jenž byl přijat a jednatel má vyřídit.

T. J. S. Berwin, Ill., žádá, by tam byl vyslán evičitel. Náčelník Župy Střední br. Stýblo oznamuje, že se postará, aby evičitel k T. J. S. Berwin byl vyslán.

Župní Výbor Župy Střední zasílá dopis, v němž oznamují, že nebudou platit boreům k VI. sletu do Prahy vyslaným náhradu za ztrátu času a cestovné k poslednímu společnému nácviku boreů, a že má hradit Výk. Výb. N. J. S. Po zralém uvážení bylo usneseno, aby kryl Výk. Výbor, totéž se má státi s borei Župy Východní.

Br. J. R. Jičínský zasílá dopis, jenž byl přijat a jednatel má vyřídit.

T. J. S. Říp zasílá dopis, jenž byl přijat a usneseno, aby bylo dopsáno v záležitosti této Č. O. S. v Praze, by nesprávné obvinění proti T. J. S. Říp ohledně firmy Otty v Praze bylo odvoláno. Jednatel má vyřídit.

T. J. S. Portland, Oregon, zasílá dopis, jenž byl přijat a obsah vzat k vědomosti a jednatel má oznámit, že žádosti jejich jest vyhověno.

Br. R. Novák z Cedar Rapids zasílá dopis, jenž byl přijat a zmíněný účet má býti Výk. Výborem vyrovnán.

T. J. S. Bratři Osvěty, Scio, zasílají protest proti přijetí V. Chládky za člena T. J. S. Portland. Má být dopsáno jednatelům v záležitosti této k T. J. S. Portland a zároveň T. J. S. Bratři Osvěty ve Scio.

Česko Amer. Sokol žádá o poshovění poplatků. Má být vyhověno.

Následující jednoty žádají o záslužní listiny:

T. J. S. Fuegner: bratři F. Červený a A. Sádlo.

T. J. S. New York: Jos. Kraupner, Jos. Oktavec a M. Vepřek. Má být vesměs vyhověno.

Jednatel oznamuje, že zaslal různé tiskopisy T. J. S. St. Louis, Žižka, Waller, Los Angeles, Fuegner-Tyrš, So. Omaha.

Usneseno, by bylo dopsáno Národní Tiskárně, by na příště byl vždy zasílán "Sokol Amer." všem členům Výk. Výb. N. J. S. a všem tajemníkům jednot opatřený zvlášť poštovní známkou.

T. J. S. Fuegner, L. I., žádá, aby byl vyslán Výk. Výb. řečník k přednášce, již miní na den díkůvzdání uspořádati. Má být požádán br. K. E. Hrbek.

Následující jednoty zaslaly zprávy a různé poplatky: T. J. S. E. Bernard, Tex., \$8.60; Žižka \$5.00; Minneapolis \$9.30; Crete \$22.00; Sokolky Libuše, vstupné \$2.50; Praha (Chicago) \$62.30; Říp \$28.80; Bridgeport \$8.80; T. S. Dívek a Paní, L. I., \$1.75; Praha (Oklahoma) \$10.20; Oklahoma City \$7.50; Bohemia, L. I. \$9.30; Plzeňský Sokol \$110.10; Schuyler \$17.40; New York \$156.80; Little Ferry \$34.60; Milwaukee \$44.00; Newark \$17.30; Berwyn \$15.60; Manitowoc \$10.50; Plattsmouth \$14.00; Ravenna \$8.10; Svornost \$17.10; Philadelphia \$11.70; Fuegner \$22.20; Portland \$19.20 a za platební knížky 50c; Sokolky Blesk \$1.95; Sokolky Portland \$2.75; Omaha \$1.90, připsané úroky na banku \$116.10; Sokolky So. Omaha \$2.30; Schuyler \$1.55; Iowa City \$14.90 a za platební knížky 50c; T. S. D. a Paní, Newark \$3.80 T. J. S. K. Jonáš, Cicero, Ill., vstupné \$5.00.

PŘÍJEM A VYDÁNÍ N. J. S. ZA MĚSÍC ŘÍJEN 1912.

Příjem.

3. Předplatné na "Sokol Amer.", J. Pultr.....	\$ 1.00
3. T. J. S. East Bernard, Tex., za III. 1912.....	8.60
9. T. J. S. Žižka, Waller, Tex., za III. 1912.....	5.00
9. T. J. S. Minneapolis, Minn., za III. 1912.....	9.30
9. T. J. S. Crete, Neb., za III. 1912.....	22.20
9. Sbor Sokolek Libuše, Crete, Neb., vstupné.....	2.50
11. T. J. S. Praha, Chicago, za III. 1912.....	62.30
11. T. J. S. Říp, Allegheny, Pa., za II. a na III. 1912	28.80
11. T. J. S. Lev, Bridgeport, O., na III. 1912.....	8.80
12. T. S. D. a Paní v L. I., N. Y., za III. 1912.....	1.75
12. T. J. S. Praha, Prague, Okla., na III. 1912.....	10.20
12. T. J. S. Portland, Oregon, za I.—II. a na III. '12	19.20
12. Sbor Sokolek, Portland, Ore., za platební knížky	.50
12. Sbor Sokolek Blesk, Baltimore, Md., za III. 1912	1.95
12. T. J. S. Oklahoma City, Okla., za II. 1912.....	7.50
12. T. J. S. Bohemia, L. I., N. Y., za III. 1912.....	9.30
14. Plzeňský Sokol, Chicago, za III. 1912.....	110.10
14. T. J. S. Schuyler, Neb., za II. 1912.....	17.40
16. T. J. S. New York, N. Y., za III. 1912.....	156.80
16. T. J. S. Little Ferry, N. J., za III. 1912.....	34.60
16. T. J. S. Milwaukee, Wis., za IV. 1911.....	44.00
16. Sbor Sokolek Portland, Oregon.....	2.75
18. Sbor Sokolek Omaha, Neb., za III. 1912.....	1.90
18. T. J. S. Newark, N. J., za III. 1912.....	17.30
18. Úroky z banku.....	116.10
19. Za předplatné na "Sokol Americký", K. Šiller..	.75
26 T. J. S. Berwyn, Ill.....	15.60
26. Sbor Sokolek Libuše, S. Omaha, Neb., na III. 1912	2.30
26. Sbor Sokolek Schuyler, Neb., za III. 1912.....	1.55
26. Č. A. S. Manitowoc, Wis., za III. 1912.....	10.50
26. T. J. S. Iowa City, Ia., za III. 1912.....	14.90

26. T. J. S. Iowa City, Ia., za platební knížky.....	50	Fond pro příští sjezd v Baltimore, Md....	\$2,319.19
26. Předplatné na "Sokol Amer.", J. Springer, Praha	1.00	Fond pro příští běh evičitelský.....	54.85
26. T. J. S. Plattsmouth, Neb., za III. 1912.....	14.00	Fond základní N. J. S.....	300.00
26. T. J. S. Ravenna, Neb., za III. 1912.....	8.10	Záloha na nářadí u jednot.....	250.00
26. T. S. D. a Paní Newark, N. J., za II. a III. 1912	3.80	Půjčka u župních výborů.....	338.25
26. T. J. S. Svornost, N. Y., za III. 1912.....	17.10	Na Union Dime Saving Banku.....	\$1,000.00
28. T. J. S. Philadelphia, Pa., za III. 1912.....	11.70	Na Emigrant Industrial Savings Banku.....	2,000.00
28. T. J. S. Karel Jonáš, Cicero, Ill., za vstupné.....	5.00	Hotovost v pokladně N. J. S.....	1,053.34
29. T. J. S. Klatovský Sokol, Chicago, na III. 1912..	22.20		
29. Předplatné na "Sokol Americký", p. Mičan, Janíček a D. A. S. Elisabeth.....	3.90		\$4,053.34
29. K dobru připsáno Střední Župě za ztrátu času a jízdné boreům ku mimořádné zkoušce do Chicaga	61.20		
29. K dobru připsáno Východní Župě za ztrátu času a jízdné boreům z Baltimore k mimořádné zkoušce do Chicaga	100.00		
	\$ 993.95		
Hotovost z minulého měsíce.....	4,217.91		
Úhrnem	\$5,211.86		

Vydání.

5. Pořad. S. A. za měsíc září t. r., Dr. J. Rudiš-Jičínský	\$ 35.00
5. Pořad. S. A. za měsíc září t. r., br. Jos. Čermák ..	25.00
5. Za 6400 výtisků S. A. s výpravou, poštovním a 8. str. přílohou pro září, Nár. Tiskárna, Chicago..	301.90
5. Za 500 papíru s tiskem pro redaktora Jos. Čermáka	2.50
19. Za dovoz beden po dráze, výzdoba a hlídka na výstavce, cestovné po dráze z Rotterdamu a zpět do Cedar Rapids, Ia., Dr. J. Rudiš-Jičínskýmu	68.55
19. Za rytiny pro srpnové číslo S. A., Národní Tiskárna Chicago	46.60
19. Pořad. S. A. za měsíc říjen t. r., Dr. J. Rudiš-Jičínský	35.00
19. Pořad. S. A. za měsíc říjen t. r., br. Jos. Čermák	25.00
31. Polovina vyd. na ozdobu výstavky při sletu v Praze, br. J. Stočes.....	10.80
31. Za papírové roury a spol. pečet' pro V. V.....	1.20
31. Za 6400 výtisků S. A. s výpravou, pošt. a 8. str. přílohou pro říjen, Národní Tiskárna, Chicago..	292.50
31. Za štočky pro S. A. ze dne 1. října t. r., Commercial Art Co., Cedar Rapids, Ia.....	5.10
31. Za štočky pro S. A. ze dne 7.—10. září, The Franklin Co., Chicago.....	66.20
31. Předpl. na Věstník Sokolský, pro br. J. Čermáka	1.62
31. Služné tajemníka V. V. za III. čtvrtletí t. r., br. M. Grabenstein	8.75
31. Služné pokladníka V. V. za III. čtvrtletí t. r., br. Frant. Lier	5.00
31. Služné jednatele V. V. za III. čtvrtletí t. r., br. J. Černý	60.00
31. Za cestovné zástupcům V. V. do Little Ferry a Bayonne, N. J., br. J. Pavlík, Grabenstein, Černý	1.35
31. Za poštovné, dovoz a pod. za III. čtvrtletí t. r., jednatele V. V.....	5.25
31. Cestovné a ztráta času ku mimořádnému evičení do Chicaga	161.29
Úhrnem	\$1,158.52

Příjem

Vydání

Hotovost

Na zdar!

Jan Černý, jednatel.

PŘÍJEM A VYDÁNÍ N. J. S. ZA III. ČTVRTLETÍ počínaje 1. srpna do 31. října 1912.

Příjem.

Za vstupné a příspěvky od jednot.....	\$1,462.80
Sokol Americký.....	26.17
Výevik a vzdělání v jednotách.....	5.29
Knihy "Tělocvik".....	27.50
Závody a slavnosti.....	52.00
Fond pro příští sjezd.....	30.90
Pamětní spis prvního všesokolského sletu v Chicagu	14.10
Splátka od župních výborů.....	211.20
Tiskopisy	1.00
Úroky z banku.....	116.10

\$1,947.06

Hotovost z minulého čtvrtletí.....

4,011.91

Úhrnem

\$5,958.97

Vydání.

Sokol Americký.....	\$1,429.60
Různá vydání	54.54
Organisátor	70.35
Sjezdy, závody a slavnosti.....	268.02
Tiskopisy	2.50
Výevik a vzdělání v jednotách.....	1.62
Služné tajemníka, pokladníka a jednatele V. V....	73.75
Poštovné, dovoz a pod.....	5.25

Úhrnem

1,905.63

Příjem

\$5,958.97

Vydání

1,905.63

Hotovost

\$4,053.34

Na zdar!

Jan Černý, jednatel.

VŠEM JEDNOTÁM ŽUPY JIŽNÍ.

BRATŘÍ!

Upozorňujeme Vás, že odbýván bude **evičitelský kurs** v Župě Jižní v městě Ennis, Texas, počínaje dnem 6. ledna 1913. Jest povinností každé jednoty v Župě Jižní zastoupenné, by nejméně jednoho člena vyslala do kursu onoho, neboť tak nařizují stanovy N. J. S. na str. 13. odstavec 7.

Doufáme, bratří, že v zájmu Vašem, aby stěžováno nebylo, že nemáte evičitelské síly, vykonáte povinnost Vaši a nejméně jednoho člena vyšlete do kursu Župy Jižní do města Ennis, Texas.

Za Výkonný Výbor N. J. S.

K. E. HRBEK, starosta.

JAN ČERNÝ, jednatel.

PÍSEMNICTVÍ.

V nastalých delších večerech kdy všude v jednotách našich zvýšená činnost se jeví v těloevičně, nesmíme zapomínati ani na utužení volné mysle a tu dobrá kniha, dobrý časopis jsou pomůckami nejlepšími. A dobrou knihou bez odporu jest i 36. ročník národního kalendáře „Amerikána“, jakž vydal August Geringer v Chicagu, 541 W. 12th St. Titulní obraz krásného města Detroit, kde i naši jsou a hodně se činí, již jakoby vás uváděl do skvostného obsahu vlastní knihy. Vedle obyčejné a pečlivě upravené části kalendářní jest kalendář i tentokráte vyzdoben celou řadou krásných ilustrací a podobenek velikých mužů českých i našich Zdrůbka, Bittnera a Procházky a co hlavního podává i pěkné ukázky sokolské práce z pláně letenské ze sletu v Praze, k nimž napsal br. J. Čermák několik slov posudku i vylíčení, jakž jen brk sokolský a nadšený dovede. Na to již následuje jedna lepší povídka druhé, jedno zajímavější líčení a mnohé poučení těch kterých článků vesměs původních. Tak jsou práce Pšenkova, básně Machara, Kasla a Jarníka, povídka Bittnerova, Petrželkova, Pelee, Bujarkové, články Zd. Kroužilkové, Ant. Jurky, G. Doré a hlavně pokračování líčení o krajanech v cizině E. St. Vráze. Článek tento jest ilustrován a čte se velice pěkně, jako vše co z pera Vrázova vyšlo vůbec. Také cestopisná čerta Nyklova se nám zamlouvá, jako různé pokyny a rady prospěšné pro každého. Kalendář tento rok od roku se zlepšuje a vyniká rozhodně nad jiné i tím, že letos pořízeny jsou fotografické snímky originelní pro povídku Pšenkovu „Amerika“ a jiné. Zajímavá to novinka a vydavatelstvu jen ku cti slouží, jako autoru samému.

Po mateřské jednotě pražské slavila Kutná Hora, Jičín a pak Železný Brod své padesátiletí. V Kutné Hoře, protože Američané byli jsme pozváni zvláště, ovšem jsme i byli a to v počtu dosti slušném, kdežto ve vlastním našem rodišti, žel nebylo. Oslava v Kutné Hoře dopadla důstojně a rozhodně po sokolsku průkazem práce těloevičné i jinak. V Jičíně bylo též tak a mimo to vydán „Pamětní Spis Jičínského Sokola“, jehož obsah jest nejen po stránce literární bohatý, ale dokazuje, jak od roku 1862 až do roku letošního pilně se pracovalo. Redakci měli na starosti br. Bušek, Matějka a Šmejce. Vesměs starí harcovníci sokolští a přátelé naši osobní. Dali si na díle svém záležeti. „K nové metě“ jest báseň úvodní z pera Ferd. Tomka, a pak již jde jedna práce sokolská za druhou „Padesátiletí“ Matějky, „Padesát let naší jednoty“ našeho Buška přehled dějinný s obrazem nynější nádherné Sokolny, „Líc a rub“ Dr. Lohaře, po stránce finanční i součinnosti celku a krásná báseň Irmy Geislovoy: „Poslání Sokolstva“, jakž v čísle minulém jsme otiskli. Na to Dr. Fišera píše: „Jičín kolébkou Župy Čížkovy“, následuje přehled členstva a statistiky členstva evičního i obraz sboru evičtelského a hned pak pozoruhodný článek: „Práce žen v naší jednotě“, sestry Z. Fajfrové, statistika a sbor ženský evičtelský. Jest tu práce br. Lorence „Drazí bratři“ a obraz zábavního odboru a pak br. Fišera přehled toho co konala jednotu na poli osvětovém a vzdělavatelném „Vzdělávací činnost Sokola“, kdežto o činnosti menšinové jednoty referuje jednatel br. Jos. Bušek, „Ze Vzpomínek“ píše magister Nievelt a pak již vzpomíná se záslužné činnosti dvou činovníků pilných Buška a Šmejce br. Lorencem. „Co srdce pojí, moře nerozdvojí“ napsali jsme ze vzpomínek vlastních sami, kdežto „Z ovzduší těloevičen“ líčí náš starý známý a dobrý bratr Jan Mendík. Pak již následuje celá řada zajímavých článků popisných z okolí, musea, o ochranitelkách, o východisku k českému ráji atd. Celkem dílo to vzácné ceny a pro nás nedivte se, tím spíše, žet' čistě sokolské a od nás!

Těloevičná Jednota Sokol v Týneč Pannenském vydala Pamětní spis u příležitosti otevření těloevičny, dne 25. srpna t. r. a také tu shrnuto několik přímo skvostných prací sokolských. Br. V. Kukaň táže se „Proč tu jsme“ a na tuto otázku ihned způsobem svým různým a poetickým odpovídá, kdežto br. K. Vaníček rozmlouvá o „Sokolu na venkově“ udílí rady a zároveň kárá, dožaduje se hlavně toho, aby smysl pro čest byla u lidu jeho větší a více upřímnosti. Sestra Boža Heringová v článku „Ženy v Sokole“ podává lecos zajímavého a poučného a pak již následuje nástin dějinný Týneč Pannenského s Žerotínem od br. Štědrého, br. J. Macka „Několik úryvků z dějin naší jednoty se zprávou o stavbě Sokolny“ a Švácha „Vzpomínka na „Sokola bytinského“.

Však ale také u nás tu „za tou velkou vodou“ vyšla kniha rázu pamětního, jejíž obsah nejen přesvědčuje o usilovné práci, ale dokazuje také jak žena, sestra, Sokolka i zde pracovala. Jsou to „Dějiny Těloevičného sboru Dívek a Paní“ v New Yorku, počínaje ode dne 19. prosince 1882 až do 1. dubna 1912. Litujeme jen, že neměli jsme na výstavce N. J. S. v Praze bylo by jen sestrám newyorským ku cti a sestře Marii Šimůnkové, jež sepsala ku větší jistě potěše, tak jako k zásluze za práci, již se tak poctivě a pilně podjala. Kniha jest vázaná a pěkně vypravena „New Yorkskými Listy“. Mnohé jsou tu i ilustrace činovnic, činovníků a evičitelů, jako Wokála, Pavlíka, Martynyho, závodnic a členek družstva z pátého sletu, pěveckého odboru T. Sboru Dívek a Paní, výboru zasedacího a pilné starostky A. Veselé. Jsme tomu rádi, že jeden výtisk poslán byl i Č. O. S. do musea sokolského v Praze, jako přejem sestrám našim v New Yorku k další neunavné činnosti a práci všechen zdar!

„Učebnice jazyka anglického pro samouky“, jakž upravil F. Franzl v New Yorku vychází v sešitech nákladem Českého Lidového Knihkupectví, 400 E. 72nd St., tamtéž. Jest dílko rozhodně praktického rázu, třeba ve výslovnosti jako na příklad „plate“ označeno jest „phlejt“ místo široké samohlásky a, jež čte se v tomto případě jako ej ve spojení s p a bez souhlásky h. Tak jak výslovnost označena bylo by chybně. Také označení v „those“ — „thouz“ sotva vyhoví, když dlouhé ó by spíše vystihlo. Učení se úkolům tu podaným nahlas jest znamenitý pokyn a dílko v celku jen vyhoví. Jen litujeme, že i na podobné čistě odborné publikace umísťují se oznámky naprosto pochybného rázu, doporučující prášky proti bolením hlavy obsahující nebezpečný srdeční acetanilid a jiné humbuky.

Jako zvláštní příloha „Sokolských Besed“ vyšla Ročenka dorostu sokolského na r. 1913. Již několikrát ocenili jsme blahodárnou činnost br. R. V. Nováka na Smíchově i poukázali na práce jeho vydatné pro dorost český. „Ročenka“ tato pak novým jest důkazem co vše lze vykonati při dobré vůli nadšeného činovníka. Příruční knížečka lepě úpravy obsahuje kalendarium, historický kalendář, úvod a pak již práce Tyršovy, Pelikána, Sokola — Borského, Ignáta Herrmanna, Dr. Tichého a jiné a jiné. Slet poslední ovšem neméně pěkně jest popsán a práce dorostu oceněna. Jest tu i celá řada pěkných ilustrací a ukázek z prací Alešových. Doporučujeme jednotám vřele. Dopíšte si na redakci: „Sokolské Besedy“, Smíchov, Vltavská ul. 728.

Umělecké portréty Fuegnera a Tyrše, dle originálů mistra Rudolfa Béma v barvách. K letošnímu velkolepému sokolskému sletu v Praze byly vydány nádherné barevné reprodukcce podobizen Fuegnera a Tyrše dle skvělých originálů výborného portretisty, českého mistra Rudolfa Béma. Můžeme říci bez nadsázky: Ano, to jsou konečně obrazy, které dávno měly být v každé české rodině! Nebyla to úloha snadná a pro kteréhokoliv malíře; bylť třeba vzkřísiti tak říkaje z mrtvých bývalé zjevy živoucích mužů dle nejroz-

manitějších památek fotografií, vzpomínek starých pamětníků a dle údajů nečetných už osob, jež slavnou dvojici sokolských bohatýrů znali (zde neocenitelnou službu prokázala umělci vzácná ochota a sdílná paměť vážené dcery Fugnerovy a choti Tyršovy, spisovatelky Renaty Tyršové). Znalci umění stanuli před těmito obrazy s nelibým obdivem. Obrazy jsou reprodukovány v rozměrech 39x31 cm, s bílým okrajem 50x35 cm, tedy ve formátě značně rozsáhlém a tištěny jsou na zvláštním krásném papíře pro umělecký tisk. Obrazy prodávány jsou pouze po koruně a vyšly vlastním nákladem umělcovým, který umístil prodej jich u R. Filipové, Praha II., Ferdinandova tř. č. 12.

Dostali jsme poprvé „Všedelnický Kalendář na rok 1913“, jakž vydán byl „Spravedlností“, 1821 Loomis ul. v Chicagu, Ill., a přiznáme upřímně, že nás potěšila ta kniha vzácného obsahu i pěkných ilustrací, vedle titulního obrazu skvostné reprodukce Milletova díla „Na sbírce“. Vedle obvyklé části kalendářní jsou tu mnohé básně a mnohé články poučné i pěkné povídky tendence ovšem sociální, ale to nikterak jistě není pracem těm na újmu, protože jsou z pera Hlaváčková, Krále, Beránka, Paldy a jiných známých písmařů. Mimo to jsou tu skvosty Macharovy, ukázky z prací cizích autorů Areybašev, Salten, Shoenherr, Freilligrath, Flammarion atd. a co hlavního i povídka Grantova „Proti svému soudu“ a příspěvek k sociálním poměrům americkým „Kletba dětské práce“, napsal J. Pohanka. „Jaká změna stala se za čtvrtstoletí v českých zemích“ vytrysklo z pera Hlaváčková, kdežto o prvé české stávečce mluví tu vše a s pochopením důsledků náš Palda, jako Beránek pěkně líčí Marxe, zakladatele vědeckého socialismu. Cena kalendáře 50 centů. Jen ta část oznamková, žel, že jako jiných kalendářů jest bez výběru a ohledu na hodnotu.

„Vývin průmyslu a dělnická třída“ jest knížečka z anglického dle Valla upravená F. Hlaváčkem. Náklad neslo České Odvětví socialistické strany v Americe. Cena 5 ctů. Jest vhodná pomůcka ku porozumění vlastnímu hnutí socialistickému a poslouží každému, jestli chce věc náležitě studovati a pak teprve posuzovati.

UPOZORNĚNÍ VENKOVSKÝM ČLENŮM TĚL. JED. SOKOL NEW YORK, N. Y.

Veškeré money orders a cheky bud'těž vystaveny na jméno pokladníka Emil Polák, adresovány však musí být na finančního tajemníka: Boh. K. Souček, 429 E. 69th St., New York, N. Y. — Na zdar!

Boh. K. Souček,
fin. taj. T. J. S. New York,
429 E. 69th St.

Přednášku „VI. slet všesokolský v Praze 1912“,

doprovázenou více než 150 obrazy, mohou si nyní všechny jednoty sokolské zaopatřiti. Dr. Fisher napsal totiž svoji přednášku a je ochoten zapůjčiti ji i s obrázky jednotám za podmínek, které na požádání zašle. Přednáška i obrázky vzbudily v Chicagu, kde poprvé byly předevy, zaslouženou pozornost a doporučovali bychom jednotám, by užily této příležitosti a ukázaly svým členům a zejména dorostu, aspoň v obrazech veliké dny slovanského Sokolstva, a šířily tak porozumění a lásku k myšlence sokolské.

Veškeré dotazy a přihlášky řízeny bud'těž na adresu:

Dr. L. J. FISHER,
3711 W. 26th St., Chicago, Ill.

JIHOSLOVANÉ OBRACÍ SE O POMOC K ČESKÝM BRATŘÍM.

Provolání prof. Pupina, srbského konsula k americkým Čechům.

Profesor Kolumbijské university, pan M. I. Pupin, čestný generální konsul srbský v New Yorku, vydal k bratřím Čechům ve Spojených Státech tuto výzvu:

„Na Balkáně vybojovává se dnes jedna z nejkrvavějších válek v dějinách evropských. Jihoslované povstali, aby proléváli krev za svobodu a za nezadatelná práva lidská. Není to žádná válka z politických důvodů, ani pro slávu korunovaných hlav; je to odboj potlačovaného plemene proti utlačovatelům. Černohorec, Srb, Bulhar a Řek prolévají svou krev, aby jejich zotročení bratři nabyli svobodu a stali se účastnými dobrodiní nezadatelných práv lidských. Každý, kdo věří, že člověk má svaté právo vzepřít se tyranii a útlaku, s celou duší přeje Jihoslovanům vítězství. Jihoslované opět vzhlíží ke svým velkým bratřím Čechům, Slovákům, Rusům a Polákům v důvěře, že se jim dostane sympathy a pomoci. Vítězství Jihoslovanů bude vítězstvím všeho Slovanstva! Slované musejí se dnes spojit a státi při svých rekovných bratřích na Balkáně, musejí ukázati světu, že slovanská solidarita není pouhým slovem, a svět bude míti pak k nám úctu.

Velcí a slavní Čechové dovolávám se Vaší pomoci pro raněné bratry na Balkáně. Krvácejí, aby Jihoslovanstvo bylo svobodné a požívalo lidských práv a aby jméno veškerého Slovanstva bylo ctěno a váženo celým světem!”

V Chicagu utvořil se již výbor český, jenž přijímá milodary pro bojující Jihoslovany. Veškeré příspěvky bud'těž zasílány pokladníkovi tohoto výboru: J. F. Štěpina, pokladník American State Bank, 1825-27 Blue Island Avenue, Chicago, Ill.

Kdo rychle dá, dvakráte dá!

JEDNOTÁM ŽUPY JIŽNÍ.

Ennis, Texas, 28. října.

Bratři! — V uvážení, že našim poměrům prospěšnější je pořádání evičitelského kursu místo vydržování společného evičitele, rozhodl se Ústř. Výbor Župy Jižní pro odbývání kursu počínaje dnem 6. ledna 1913. Vázání zněním stanov str. 13, odst. 7, vyšle na útraty Župy každá v této zastoupená jednota nejméně jednoho člena, oznámí předem tajemníkovi jména i počet vyslaných. Tito necht' den před započítím kursu na místo dorazí. — Jsme přesvědčeni, že zájem a oddanost myšlence hlásané překoná i různého druhu překážky, jako oběti, že při této řídké příležitosti hleděti budete ku svému prospěchu vytěžit co nejvíce. Necht' aspoň v Texasu není jednoty na kursu nezastoupené.

Za Ústřední Výbor Župy Jižní

FRANK TOUPAL, starosta. KAREL MOUČKA, jednatel.

LISTÁRNA REDAKCE.

South Omaha: Dostali jsme pouze dva dopisy a nikoliv čtyři. Z těch dvou jeden šel do koše, protože podle stanov našich byl příliš rázu osobního a pak by byl poškodil činnovníka, jenž jinde uchytili se snažil.

S. L.: Jména vyloučených, těch kdož se přestěhovali, aneb ocestovali měli by jste oznamovati přímo výpravčímu listu. Takto posíláte nám a my musíme opět poslati tiskárně do Chicaga. Do roka stojí několik známek poštovních a dává nám zbytečnou práci.

Starý pán: V případě tvém doporučovali bychom trochu více pohybu a to možno-li před snídaní. Vyjdi si as na 20 minut na čerstvý vzduch. Nežli vyjdeš osvěží tvář i hruďník

studenou vodou. Omývej prsa a pošpláchej možno-li důkladně. Vdechuj zhluboka a po pět — deset minut si začvič protná, jež znáš. To udrží klouby ohebnými a prospěje oběhu krve.

Nestor: Šlo do koše. Jet' nepraktické naprosto a nám se nehodí.

Chicago: Fotografie došly. Máme však tolik sletových ilustrací, jichž reprodukce vyžaduje náklad nemalý a proto poshove zatím.

NOVÍ, Odstouplí a Vyloučení členové.

Bratři, kteří sami oznamují novou adresu, mají tuto zaslati přímo výpravčímu, s udáním adresy staré a jména jednoty, k níž náleží. Mnozí zasílají změny adres br. pořadatelům Sok. Amer. Tito musí pak zasílati změny ty výpravčímu, což jest spojeno se zbytečným vydáním a ztrátou času.

Starší čísla zasíláme vždy při pravidelné expedici. — Přeje-li si některý bratr, by mu bylo číslo zasláno ihned, necht' přiloží poštovné.

— Z T. J. S. Iowa City, Ia., vystoupily: Helena a Adeline Žárový a Helena Foldová.

— Do Sokola Čech v Clevelandu přijat byl Jos. Vaníček. Odstoupil Václav Hořica.

— Z T. J. S. Podlipný, Detroit, Mich., odstoupil Bedřich Masák. Pro neplacení vyloučen Václav Beran.

— Do T. J. S. Omaha byl uveden Václav Stehlík a F. A. Hotovec. Přestoupil do Cedar Rapids Otto Slapnička.

— Do T. J. S. Fugner Tyrš v So. Omaha po vyrovnání znovu přijat Jan Husák. Čestně odstoupil Fr. Hájek. Zemřel Jos. Novotný. Pro neplacení vyloučení byli: Fr. Kadleček, Ant. Menoušek, Jos. Rohla, Jos. L. Šporl.

— Od T. J. S. Minneapolis, Minn., odstoupili: J. J. Schramek a Karel Helebrant.

— Do T. J. S. Owatonna, Minn., přijat byl Fred. Hauser. Odstoupil John A. Wavrin.

— Do T. J. Sokol Ůten. Záb. Besedy v Portland, Ore., znovu přijat byl Vojtěch Kolmayer. Odstoupili Jos. Ledvina, V. Chládek. Vyloučen pro neplacení přisp. Jan Mikeš.

— Do T. J. S. Los Angeles, Cal., přijati byli: Jan Pandula, Jan Carnot, Felix Mařík, Rud. Koutný, Frant. Teplý, Václav Turecký, Josef Ondrášilk, Pavel Dzurinik, A. F. Bělohlávek.

— Do T. J. S. New York přijati byli (v září): Čermák Václav, Oktavec Josef, Weber Jaroslav. Odstoupili: Bílek Robert, Polívka Alois, Synáček František. Zemřel: Bříza Frant. Vyloučení pro neplacení: Funda Jan, Hluboký František, Sedláček Jaroslav, Zahajský František. — Dále přijati byli (v říjnu): Jos. Szama, Ant. Weiss, Frant. Slanec, Frant. Král, Jos. Andrie, Oldřich J. Rokos.

— Do T. J. S. Little Ferry, N. J., přijati byli: Josef Havlík, Fr. Horovský, Vác. Lomický. Odstoupil Fr. Šafránek.

— Do T. J. S. Praha, Okla., přijati byli: Rob. Bohuslavický, Karel J. Šalda, V. Kozák, Fr. Kunz, John Chmelař, Karel Sojka, Fr. Rendl.

— Do T. J. S. Dallas, Texas, uvedeni byli: Julius Podhradský, Josef Vávra, Alois Šill, Gust. Malík. Přestupní listinu obdržel Ferd. Burda. Vystoupil Jos. Ondroušek. Zemřel Bedřich Janke. (Jaké mají nové adresy?)

— Do T. J. S. Milwaukee přijati byli: Cyril Koutný, Oskar Stěpka, Jar. Novák. Vyloučení pro neplacení: Matěj Hodek, Ed. Junek, L. Živnůstka, Jos. Slavata. Odstoupili: Jos. Šabart ml, Jos. Lesenický, Jos. Koreš, Jan Bachman.

— Do Plzenského Sokola v Chicagu přijati byli: Vinc. Holas a Jos. Kratochvíl (s přest. list. Vinohradského Sokola) Odstoupil Geo. Zajíček. Zemřel Karel Kmen.

— Ze Sokola Čechie v Chicagu vyloučen Alois Manda. — Ze Slovanské Lípy v Chicagu vyloučení byli pro neplacení: K. A. Florian a Josef Novák.

Adresář Nár. Jed. Sokolské ve Spoj. Státech.

Výkonný Výbor Národní Jednoty Sokolské v New Yorku. Schůze poslední pondělí v měsíci v Sokolovně, 420—424 E. 71. St. — K. E. Hrbek, starosta, 420 E. 71st St.; Jos. Kadlec, náměstek, 590 E. 169. St., Bronx; John Černý, jednatel, 431 E. 71st St.; Max Grabenstein, taj., 991 Boston Rd., Bronx; Fr. Lier, pokl., 1185 Lexington Avenue, New York. — J. Pavlík, E. Wokál, F. Bartůnek; výbor finanční: St. Kostka, Al. Wokál, Anna Veselá; náčelník Ferd. Martyny, 1329 First ave., podnác. Aug. Tesaf, 2218 Jules St., St. Louis, Mo.; 2. podnáčelník Fr. Slavětinský, Ravenna, Neb.

župa Východní. Sídlo v Baltimore, Md.

Ústřední Výbor: Starosta Sylvester Stiegler, 1006 N. Castle St.; náměstek Karel Neuman, 901 N. Montford Ave.; jednatel Jar. Frane, 2000 E. Eager St.; pokladník Vinc. Jelínek, 216 N. Madeira St.; náčelník Fr. Štětko, 2010 Ashland Ave.; 1. podnáčelník Karel Neuman; 2. podnác. Vinc. Jelínek; účetní výbor: Fr. Čermák, K. Matoušek, Fr. Kadaň. Schůze odbývají se každou 4. neděli v měsíci. Dopisy zasílány buďtež na jednatele.

Sok. Jed. Blesk v Baltimore; schůze 2. pátek v Sokolovně, S. E. cor. Gay & Preston Sts.; tajemník Vinc. Ševčík, 2300 E. Madison St.

T. J. Česko-Slovenský Sokol v Bayonne, N. J. Schůze 1. čtvrtek v měsíci v Hooper Cooper Hall, 94—96 E. 22nd St., cor. Ave. F. Taj. Fr. T. Schipp, 71 E. 31st St.

T. J. S. Fugner, L. I. City, N. Y.; 2. sobotu v měsíci v místnosti spolkové, 270 Prospect St.; taj. Vác. Vančura, 59—2nd Ave., Long Island City, N. Y.

T. J. S. Newark, N. J., 2. pondělí v Bohemian Auditorium, 17th St. & 19th ave.; taj. A. Žamburek, 357 Walnut St.

T. J. S. Svornost, Morrisania, N. Y., schůze 1. sobotu v měsíci v čísle 428—430 E. 166th St.; tajemník J. Kolman, 590 E. 169th St.

T. J. S. New York; 2. a 4. pondělí, 420—424 E. 71st St.; taj. Vác. Elian, 516 E. 81st St.

Sok. Jed. Philadelphia, Pa.; 1. neděli v měsíci v České Budově a Sokolovně, 2202 N. Marshall St. ve 3. hod. odpol.; taj. Tonda Jaroš, 2202 N. Marshall St.

T. J. S. Sokol Westfield, Mass. 1. a 3. středu v Sokolovně, 118—120 Meadow St., taj. Vinc. Březina, 38 Cross St.

Sbor Sokolek Sok. Jed. Blesk v Baltimore, Md.; 3. neděli v Sokolovně; taj. Jos. Kliment, 805 N. Rose St.

Těl. Sbor Paní a Dívek v New Yorku Schůze poslední čtvrtek v Sokolovně. Taj. Hattie Yanda, 1087 Lexington av.

Těl. Sbor Dívek a Paní v Long Island City, N. Y.; taj. Marie Celer, 305 Prospect st., Dutch Kills, L. I. C., N. Y.

Těl. Sbor Dívek a Paní v Newarku, N. J. Schůze každou druhou středu. Taj. Vilemina Ulman, 31 Cortland St.

T. J. S. Little Ferry, N. J. Schůze 3. čtvrtek; tajemník F. Kallminzer, box 88.

Česko Těl. Záb. Sp. Sokol v Bohemia, L. I., N. Y.; schůze každých 2. čtvrtek v měsíci; taj. Jos. F. Thuma.

Těl. Sbor Dívek a Paní v Little Ferry, N. J. Schůze třetí neděli o 1/23. odpol.; taj. Ant. Smietansky, box 102.

T. J. S. East Islip, L. I., N. Y. Taj. Fr. Tůma, box 177.

župa Sev.-Vých. Sídlo v Cleveland, O.

Ústřední výbor: Starosta Leop. Všeček, 7709 Cedar ave.; náměstek Rudolf Sýkora; jednatel Alois Havelka, 2518 E. 93 St.; pokladník Vác. Hořica, 3238 E. 49 St., S. E.; náčelník Emil Šlapák, 8711 Capitol ave., S. E.; 1. podnáčelník Vác. Hořica; 2. podnáčelník Jos. Vozka (579 — 25th St., Detroit, Mich.); knihovník E. Šlapák; organizátor J. Fryš (Detroit, Mich.); organizátor: V. Příkrýl (Mount Pleasant, Pa.) — ostatní v Clevelandu. — Další členové výboru: Ant. Kolářský, Jindřich Koděra, Václav Přeck, Josef Trčka. — Schůze každou 3. sobotu v tělocvičně Sokola Cleveland, 8932 Quinby Ave. S. E. — Dopisy zasílány buďtež na jednatele: Alois Havelka, 2518 E. 93. St., Cleveland, Ohio.

Sokol Cleveland. Schůze 1. a 3. neděli v měsíci v Sokolovně, 8932 Quinby Ave., S. E.; taj. Fr. Skala, 9597 Easton Ave.

Sokol Čech, Cleveland, O.; 2. neděli v Sokolovně na Wendell Ave.; tajemník Karel Šumek, 4804 Vivian Ave. S. E.

T. J. S. Nová Vlast, Cleveland, O.; 1. středu večer v síni Sokol na Clark ave.; jednatel Vác. Mrázek, 3160 W. 48th St., S. W.

T. J. S. Tyrš, Newburg, O. Schůze 1. neděli v měsíci. Tělocvična 11000 Buckeye Rd. S. E. Jednatel Václav Huml, 2834 E. 101 St. S. E., Cleveland, Ohio.

Těl. a Podp. Jed. Budivoj, Detroit, Mich.; 1. pondělí v Sokolovně, roh Erskine a St. Antoine Sts.; taj. Vác. Kasík, 405 Woodward Arcade.

T. J. S. Podlipný, Detroit, Mich.; 2. pátek v Sokolovně, roh Tillman a Ash ul., taj. Fr. Frýzek, 871 Putnam Ave.; účetní Václ. Becker, 147 Williams.

Sokol Lorain, Lorain O. Schůze 4. neděli v měsíci v Sokolovně, 2404 Kelly Pl. Taj. Ad. Navrátil, 3106 Broadway.

T. J. S. Ríp, Allegheny, Pa.; schůze 1. neděli v Čes. Nár. Síní, 1000 Vinial St.; taj. Lud. Sechter, 836 E. Ohio St.

T. J. S. L. Klácel, Mt. Pleasant, Pa.; taj. Jan Šimandl, 246 Oak St.

T. J. S. Lev, Bridgeport, O. Schůze 3. neděli v měsíci v síni Č. S. P. S.; taj. Jos. Princlík, box 77.

Župa Střední. Sídlo v Cedar Rapids, Ia.

Ústřední výbor: Starosta Dr. J. Rudíš-Jičínský, náměstek Jos. Halq, jednatel Fr. Filip, Security Bank, pokladník Václav Janda, náčelník Rudolf Stýblo, 1619 W. 18th St., Chicago, Ill., I. podnáčelník Boleslav Hašek, Cedar Rapids, Ia. II. podnáčelník Karel Kolářík, St. Poul, Minn. Výbor účetní: Fr. Jirásek, B. O. Hašek a Rud. Novák. Schůze 3. čtvrtek v Sokolovně, na 3. ul. a 5. Ave.

Plzeňský Sokol, Chicago; 2. a 4. čtvrtek, taj. Fr. Hartman, 2525 S. Ridgeway Avenue.

Sokol Chicago, Chicago, Ill.; 1. a 3. čtvrtek v Sokolovně, 2335—2341 So. Kedzie ave.; taj. Jos. Zeman, 1933 So. Spaulding ave.

Těl. Jed. Čechie, Chicago, Ill.; 3. čtvrtek v síni Atlas Hall, 1436-40 Emma st; taj. K. Doubek, 3329 Hirsch St.

T. J. S. Tábor, Chicago, Ill.; 1. a 3. čtvrtek v Sokolovně, 1300—1302 S. 41st av.; taj. Jos. Čapek, 1339 S. 42. Ct.

T. J. S. Praha, Chicago, Ill.; schůze 1. a 3. středu v síni patronátu Č.S.P.S. Taj. Jak. Janěš, 4746 Honore St.

Sokol Slovanská Lípa, Chicago, Ill.; schůze každý 2. a 4. čtvrtek v Sokolovně, 515—517 DeKoven St.; taj. Josef Hladovec, 2514 So. Lawndale ave.

T.J.S. Rozvoj, Chicago (Irving Park) Schůze 4. čtvrtek v měsíci. Taj. A. Lisý, 4911 N. 40. Ave.

T. J. S. Vlast, Chicago, Ill. Schůze 3. středu v měsíci v síni Čes. Am. Svob. školy 4. wardy, roh 30. ul. a Union ave. Taj. Václ. Fikar, 3015 Union Ave.

Česko Americký Sokol v Chicagu, Ill. Schůze 1. a 3. čtvrtek v Čes. Angl. Svob. škole, 1126 W. 18. St.; taj. Theo. Vavřínek, 1810 So. Fisk St.

T. J. Klatovský Sokol, Chicago, Ill.; schůze každou 3. středu v síni Ladimír Klácel, roh Leavitt a 19. ul.; taj. Josef Nádr, 1911 W. 47th St.

T. J. S. Oak Park, Ill. Schůze 1. a 3. čtvrtek v měsíci ve vlastní Sokolovně, 6452-54 z. 12. ul. Taj. Fr. Šindelář, 1506 So. Clarence Ave.

T. J. S. Hawthorne, Ill. Taj. Ant. Kopie, 5026 W. 29. Ct., Cicero, Ill.

T. J. S. Berwyn, Ill. Schůze 2. čtvrtek v měsíci v Sokolně. Taj. Karel Smíšek, box 66, La Vergne, Ill.

T. J. S. Karel Jonáš, Cicero, Ill. — Taj. Fr. Kasl, 5338 W. 25. St.

Čes. Amer. Sokol, Manitowoc, Wis.; 2. středu v síni Slov. Lípy; tajemník Alois Jaroš, 708 Chicago St.

T. J. S. Milwaukee, Wis. Schůze 2. a 4. středu v Čes. Amer. Síní; jednatel Fr. Hrdlička, 1055 — 29. St.

T. J. Sokol, St. Louis, Mo.; 2. a 4. pondělí v Sokolně, roh 9. ul. a Allen ave.; jednatel Aug. Tesař, 2218 Jules Street.

T. J. S. East St. Louis, Ill. Schůze každou 1. neděli ve 2 hod. odpoledne v Sokolovně, na 11. a Exchange ave., taj. Emil Plamínek, 912 Exchange Av. Těl. Jed. Tyrš, Cedar Rapids, Ia.; 1. neděli v Sokolně, na 3. ul. a 4. ave.; taj. Jos. Trejtnar, 608—4th ave. W.

T. J. S. Edwardsville, Ill. Schůze 1. neděli o 2. hod. odp. v síni Č. S. P. S., Vandalia St., taj. Jos. Eisman, box 344.

T. J. S. Iowa City, Ia. Schůze 2. úterý v síni Č. S. P. S. Taj. V. J. Albrecht, 1116 E. Davenport St.

Č. A. J. Sokol v St. Paul, Minn. Schůze 1. středu v měsíci v síni Č. S. P. S., roh 7. a Western Ave.; taj. F. J. Svoboda, 76 Park Place.

T. J. S. Owatonna, Minn. Schůze 2. čtvrtek v síni Č. S. P. S. Taj. L. E. Rypka, Oak Grove Farm, box 242, Owatonna, Minn.

T. J. S. Minneapolis, Minn. Tajem. O. F. Meiner, 2644 — 30. Ave. So. — Schůze 2. neděli v měsíci ve 2 hod. odp. v České Národní Síní, 2226 Washington ave. a 23. Ave. No.

Župa Západní. Sídlo v Omaha, Neb.

Ústřední výbor: starosta J. J. Mík; jednatel Oldřich J. Jelen, 1231 So. 14th St., pokladník Jos. Vonásek; náčelník Fr. Slavětinský, Ravenna, Neb. Další výbory: Karel Špalek, Fr. Křeček, Fr. Říha, Vojt. Košťál, Fr. Benák, Emilie Jelenova, Til. Kmentova, Mamie Kmentova, Kamila Dlaskova, Ethel Dlaskova, Olga Dlaskova, Marie Jindrova. — Schůze každé 2. pondělí v měsíci večer v Sokolovně T. J. S. Omaha.

T. J. S. Karel Jonáš, Abie, Neb.; 1. neděli; taj. F. Johanes.

T. J. Sokol Žižka, Bruno, Neb.; 1. neděli; taj. F. R. Okřina.

T. J. Sokol, Crete, Neb.; 1. úterý ve své síni; taj. Jos. Smrž.

T. J. Sokol Omaha, Neb.; 2. středu; taj. Karel Špalek, 1706 So. 11th St.

T. J. Sokol, Plattsmouth, Neb.; 2. pondělí; taj. Fr. Kaláček, P. O. B. 522.

T. J. Sokol, Schuyler, Neb.; 2. středu v síni Č. S. P. S.; taj. Chas. Mastný.

T. J. S. Fügner-Tyrš v So. Omaha, Neb. Schůze 1. pondělí v 8 hod. večer. Taj. J. J. Ohnesorg, 191 So. 24. St.

Sbor Sokolek Líbuše, So. Omaha, Neb.; 3. neděli v Národní síni, 21st & U Sts.; tajemnice Marie Oufada, 176 So. 22. St.

T. J. S. Jirí z Poděbrad, Clarkson, Neb. Schůze 4. neděli ve 2 hod. odp. v místnosti Z.C.B.J.; taj. Ant. Odvárka.

Sbor Sokolek, Omaha, Neb. Schůze 4. pondělí. Taj. Eliška Špička, 1903 So. 10th St.

T. J. S. Dodge, Neb.; schůze 2. pondělí v síni Div. Družstva; taj. Jindř. Studnička.

T. J. S. Howells, Neb.; taj. Josef Kořen.

T. J. S. Ord, Neb. Tajemník Ant. Bartuněk.

T. J. S. Havlíček, Milligan, Neb. Taj. Václav Elznice.

Sbor Sokolek Vlastenky ve Schuyler, Neb.; taj. Emma Kovář.

Sokol Ravenský, Ravenna, Neb., taj. Frank Fiala.

Sbor Sokolek Wilber, Neb., tajemnice M. Chab.

Sbor Sokolek Líbuše, Crete, Neb. — Taj. Ottilie Eliáš.

Župa Jižní. Sídlo v Ennis, Texas.

Ústřední výbor: Starosta Fr. Toupal; náměstek Vác. Strunc; jednatel Karel Moučka, R. 6.; pokladník Fr. Moučka; organizátor L. O. Hošek; náčelník Ant. Brožek, R. 2, Crisp, Tex. — Veškeré dopisy buďtež zaslány na jednatele.

T. J. S. Hvězda Západu, Black Wolf, Kansas; 1. neděli; taj. Jos. Jiríček, R. F. D. 2, Wilson, Kans.

T. J. S. Karel Jonáš, Wilson, Kans.; 2. a 4. neděli; taj. V. E. Doleček.

T. J. S. Timken, Kans.; tajemník Jan Vesecký.

T. J. S. Oklahoma City; tajemník Dominik Tuma, 433 W. Frisco St.

T. J. S. Praha, Okla. Taj. Karel Šalda, box 343, Prague, Okla.

T. J. S. Vyšehrad, Lucas, Kans.; taj. Jaroslav Sládek, R. 4 — box 24.

T. J. S. Karel Havlíček Borovský, Ennis, Tex. Tajemník Jos. Zázvorka.

T. J. S. Galveston, Tex., taj. J. J. Oveský, c. o. Hotel Texas.

T. J. S. Shiner, Tex., taj. Al. Černý, R. R. 2.

T. J. S. Granger, Tex. Tajemník B. Hatka, box 323.

T. J. S. Oenaville, Tex., taj. J. R. Bartek, R. 3, box 52.

T. J. S. Žižka, Waller, Tex.; taj. K. A. Kulhánek.

T. J. S. Hallettsville, Tex., taj. F. G. Fabian.

T. J. S. East Bernard, Tex. Taj. Štěp. Valčík.

T. J. S. Žižka, Dallas, Tex. Taj. Wm. J. Rezek, R. R. 9, box 26 F.

Župa Pacifická. Sídlo v San Francisco, California.

Schůze v Sokolně, 739-749 Page St.; jednatel Fr. Ryzner, 739-749 Page St.; pokl. B. Kantner, 4206 — 24th St.; náčelník Fr. Bernhard, 739 Page St.

T. J. S. San Francisco, Cal.; taj. Karel Kokeš, Sokol Hall, 739-749 Page Street.

T. J. S. Bratři Osvěty, Scio, Oregon; taj. Ant. Liška, Scio, Oregon.

Sbor Sokolek v San Francisco, Cal.; taj. Marie Křeček, 383 Arkansas St.

T. J. S. Oakland, Cal. Taj. Vác. Machek, 2239 Peralta St.

T. J. S. Čtenářské Zábavní Besedy, Portland, Oregon; jednatel Jos. Talafous, 340 — 4th St.

Sbor Sokolek Čtenář. Záb. Besedy, Portland, Oregon. Taj. Varelle Jambor, 157 N. E. 69 St.

T. J. S. Los Angeles (ine.); tajemník Frant. Šik, 748½ San Pedro St.

T. J. S. Malin, Oregon. Taj. Fr. Zumphe, Malin, Klamath Co., Oregon.

Práce v tělocvičně.

Tři tělocvičné tance,

provedené Družstvem chicagských Sokolek při VI. sletu v Praze. Sestavil J. Čermák.

I.

MAZURKA.

Vyhovuje četným žádostem bratří cvičitelů i cvičitelek zde i ve staré vlasti, uveřejňují tělocvičné tance, které Sletové Družstvo chicagských Sokolek provedlo v Praze při VI. Sletu, a sice budu je uveřejňovati v témž pořadu, v jakém tance byly provedeny: I.) Mazurka, II.) Valčík, III.) Polka. Hudbu, jak v posledním čísle Sokola bylo oznámeno, dostati lze v Chicagu u br. Juřeny, kapelníka Sokola Chicaga.

Abych vyhnul se popisování jednotlivých eviků, popíšu některé zde a stačí potom pouze na vysvětlení toto se odvolati.

Vysvětlení.

1. Mazurkový krok cvičíme v tomto tanci dvojí a sice krok poníž a povýš. Mazurkový krok poníž provádíme, když na 3. notu, kdy volnou nohu po švihů únožmo neb přednožmo ohnem, noha volná ocit'uje se ve výši kotníku se špičkou dolů odehnoutou. Povýš, když pata nohy volné octne se v témž pohybu ve výši kolena.

2. Dvojný obrat výponmo ve stoji skřížném: řekneme-li v levo, tedy na 1. notu vykonáme stoj úkročný v l., na 2. notu stoj skřížný v pr. v před a sice tak těsně, že špička pravé nohy dotýká se zevní strany nohy levé. Na to ve výponu provedem dvojný obrat, po kterém ocit'uje se levá noha v poloze skřížné v předu. Cvičíme-li v pravo, tedy počínáme úkrokem v pravo, skřížmo levou, obrat v pravo.

3. Dvojný obrat s třemi poskoky: cvičíme-li v levo, tedy na 1. notu doskočíme na l. nohu s obratem v levo (poněkud více než $\frac{1}{2}$ obr.) doskokem na pr. opět obrat v l. a opětným doskokem na levou dokončíme dvojný obrat. (Jelikož dle amer. způsobu náš dvojný obrat nazýváme celým obratem, řekli bychom, že každým doskokem vykonáme $\frac{1}{3}$ obratu. Při doskoku volná noha v poloze skřížné v zadu.)

4. Krok poskočný s mírným švihem nohy volné: Krok v l. v před přednožit v pravo, noha v koleně mírně ohnutá; poskok o levé a pravá provází poskok mírným švihem (pohyb v kloubu kolenním, špička dolů odehnuta.)

5. Dvojný obrat letmo v levo: stoj úkročný v levo, s mírným natočením trupu v levo, na 1. notu. Na 2. notu výskok na místě a v letu dvojný obrat, takže když na 3. notu opět doskočíme na l. nohu, jsme obličejem v p. v. směr obrácení. Celý ten obrat letmo provedem v jednom mazurkovém taktu a sice: stoj v levo na první notu; výskok a obrat na 2. notu a doskok na 3. notu. Činí-li nezkušeným cvičenkám obrat obtíž, mohou jej provést tak, že vykonají část' obratu při stoji a pak výskokem obrat jen dokončí.

Cvičenky po nástupu stojí ve stoji spatném a připazí. S prvním akordem přede hry položí ruce lehce v bok a levá noha zaujme stoj skřížný v před. (obr. 1.)

SESTAVA I.

a) Na první notu: Výšvih levé nohy do unožení, zanožit a ze zadu pak přisunout špičku levé nohy k patě pravé tak, že špička na patu mírně narazí (obr. 2.) Na 2. notu: Sun pravé nohy v před dovnitř (obr. 3.) Na 3. notu: Levá nyní poskokem narazí opět špičkou na patu nohy pravé, kterou jaksi od země odrazí do přednožení dovnitř. Dohromady jeden maz. takt. — Nyní z přednožení v pr. provedem shora popsany krok v pr. a opět v levo. Dohromady tři takty.

b) Ve 4. taktu provedem dvojný obrat v levo výponmo ve stoji skřížném.

c) Tři mazurkové kroky poníž v pravo. Na poslední notu třetího taktu doskočíme na pravou nohu, a levou skřížíme v zadu tak, že noha za patou nohy pravé jest v poloze kolmé, a špička lehce země se dotýká. Čtvrtý takt: na první dvě noty stoj únožný v levo, (výdrž dvě noty) a na třetí notu opět postoj skřížný vzadu. (Třetí mazurkový krok nedokončíme, ale na třetí notu třetího taktu doskočíme na pr. nohu, a levá na tutéž notu zaujme skřížnou polohu vzadu.)

Opakovat c) v levo a zakončit na 4. takt dvěma podupy.

Opakovat cvičení a) b) c) opáčně.

Cvičení v levo 16 a v pravo 16, dohromady 32 takty.

SESTAVA II.

a) Stoj kročný v levo v před zevnitř, přisunout v zá-pětí pravou nohu, a výpon; předpažit nahoru v levo, zapažit v pravo (obr. 4.). Jeden akt.

b) Výpad v pravo v zad, upažit (obr. 5). Jeden takt.

c) Předklon a levá ruka pohybuje se dolů (jeden takt) obr. 6), pak pohybem dovnitř nahoru vzpřím a opět upažit. Pohyb dolů jeden takt a pohyb nahoru do upažení jeden takt.

d) Obloukem stoj zánožný v levo, hluboký předklon, předpažit (paže ohnuty) obr. 7.). Jeden takt.

e) Vzpřím, a úpažmo vzpažit v oblouk, hled vzhůru obrácen. Jeden takt.

f) Stoj zánožný v levo zevnitř, a dvojný obrat v levo výponmo ve stoji skřížném. Při obratu rozpažit. Jeden takt.

g) Stoj zánožný zevnitř v levo (první dvě noty posl. taktu) a na třetí notu stoj skřížný v pravo v zad, upažit na levo, hled na pravo. (Obr. 8.) Dohromady osm taktů.

Opakovat a) b) c) d) e) f) g) v pravo, též osm taktů — dohromady 16 taktů.

SESTAVA III.

a) Tři mazurkové kroky stranou v levo (povýš) (tři takty a ve čtvrtém taktu, třemi poskoky na místě dvojný obrat v levo, doskok na levou, s levé na pravou a s pravé

opět na levou (vysvětl. 3.). Při provádění maz. kroku pravá paže vzpaží obloukem, levá ruka položena lehce v bok; při dvojném obratu s poskoky rozpažit.

b) opakovat totéž v pravo.

c) opět v levo.

d) v pravo a na místě dvojného obratu zakončit dvěma podupy. 16 taktů.

SESTAVA IV.

a) Krok v levo s poskokem, s přednožením a švihem nohy pravé, upažit na levo dolů (ve výši boků) (obr. 9.). Jeden takt. Totéž v pravo. Jeden takt.

b) Přenést váhu těla na levou nohu (ve výponu) zanožit v pravo, (noha pr. v kolenně ohnuta) vzpažit v oblouk, hled vzhůru obrácen. (Poloha nohou jako při kroku Merkur, obr. 10.) Jeden takt.

Ve výponu pohyb provázíme hmitem výponmo asi takto: Krok na 1. notu; výpon ve stoji o 1. noze na 2. notu a plný stoj na 3. notu.

c) Přenést váhu těla na pravou nohu, přednožit v levo, upažit na pravo (ve výši boků). I tento krok provázíme hmitem výponmo, jako cvičení b). Jeden takt.

d) opakovat a), dva takty.

e) opakovat b), jeden takt.

f) Dvojný obrat na pravo ve stoji skřížném v levo. Jeden takt. (Po obratu ocit'uje se pravá noha ve stoji přednožném. Levá mírný podřep.) Celé cvičení dohromady 8 taktů.

g) Pravá ruka opiše kruh z upažení pohybem dolů, (při čemž předkloníme, obr. 11.), pak nahoru, při mírném úklonu na levo, až opět do upažení. Pohyb ruky volný — oblouk dolů, 4 takty a oblouk nahoru 4 takty, dohromady 8 taktů.

Opakovat cvičení a, b, c, d, e, f, g, v pravo.

SESTAVA V.

a) Jeden mazurkový krok poníž směrem šikmo v levo na zad (jeden takt) a třemi poskoky na místě půl obrat v pravo. Jeden takt.

b) Opakovat a) v pravo a poskoky obrat v levo.

c) a d) Opakovat a) a b). Dohromady osm taktů.

e) Jeden mazurkový krok (povýš) v levo v před, jeden takt, a dvojný obrat ve výponu v levo, jeden takt.

f) Po obratu opakovat cvičení a) sestavy I. Jeden takt. — Zakončit dvojným obratem ve stoji skřížném v pravo. Čtyři takty.

g) Opakovat e) v pravo.

h), i), k) Opakovat e), f), g) opáčně. Též osm taktů. Celá sestava 16 taktů.

SESTAVA VI.

a) Dvojný obrat letmo v levo (jeden takt). Při obratu v levo levá paže mírně ohnutá, vzpaží, pravá zapaží, zrak upřen na 1. ruku. (obr. 12.)

b) Po obratu letmo hned výponmo dvojný obrat v pravo ve stoji skřížném v l. (jeden takt.)

c) Úskok na pravo do mírného předklonu, předpažit v oblouk a levá noha zkrřížena v zad jako na obr. 7. (Jeden takt.)

d) Vzpřím do vzpažení v oblouk. (Při vzpažení paže svoji polohu nemění.)

e) Tři mazurkové kroky v levo (poníž) a ve 4. taktu na místě tři poskoky (na l., pr., levo.) Dohromady osm taktů.

f), g), h), i), j), opakovat a), b), c), d, e, opáčně také osm taktů — dohromady 16 taktů.

SESTAVA VII.

a) Podřep v pravo, stoj předn. skřížmo v levo, paže v oblouk v poloze svislé (obr. 13.) Jeden takt.

b) Přednožit, unožit a zanožit — vzpřím a rozpažit. (Jeden takt.) Levá noha pohybuje se obloukem do zanožení (obr. 14.).

c) Tři drobné krůčky na pravo, ve stoji skřížném v levo v zad. (Jeden takt — vykonáme hbitě jeden úkrok na jednu notu). Při těchto krocích paže vydrží v upažení a trup mírně nachýlen ve směru kroků. (obr. 15.)

d) Dvojný obrat výponmo ve stoji skřížném v levo. Jeden takt.

e) Dva mazurkové kroky v levo (dva takty).

f) Přenést váhu těla na levou nohu, zaujmout stoj únožný v pravo, pr. ruka v bok, levá vzpaží v oblouk a úklon na pravo. (Výdrž — jeden takt.) (Obr. 16.)

g) Přenést váhu těla na pr. nohu, zaujmout stoj únožný v levo, levou ruku v bok, vzpažit v oblouk v pravo, úklon na levo. (Jeden takt.)

h) Opakovat dva mazurkové kroky v levo, ale na 1.

notu celý obrat v levo, takže kroky provádíme zády k původnímu směru obrácení. (Dva takty.)

i) Opakovat f) a g).

j) Opakovat h) a zakončit dvěma podupy. Dohromady 16 taktů.

Opakovat celé cvičení od a) až do j) opáčně a na místě dvou podupů zaujmou cvičenky postoj jako na obr. 8., však s tím rozdílem, že vzpaží v pravo v oblouk. V tomto postoji setrvávají čtyři doby, načež zaujmou stoj spatný a zvolna a lehce připaží.

Nástup k tělocvičným tancům.

Věren danému slibu, podávám zde popis nástupu k tělocvičným tancům, jak jej provedlo Sletové Družstvo chicagských Sokolek. Nástup jest velice jednoduchý a doufám, že podaří se mi popsati jej tak, aby stal se pochopitelným i bez zvláštních výkresů. Nastoupiti lze v rytmu jakémkoliv — kroky polkovými, "šotyšovými", valčíkovými i mazurkovými. Popíši zde nástup ten pouze krokem "šotyšovým", jak byl prováděn při sletu — neboť znalost kroků různých jest u nás již tak rozšířena, že každý důmyslný cvičitel neb cvičitelka dovede si jiné kroky pro nástup přispůsobiti, jak toho místnost neb charakter cvičení vyžaduje.

Pouze dvou různých kroků bylo při nástupu použito a sice:

1. Šin v levo zevnitř 1, přisun pravou 2! (pravou přisunem k levé patě tak, že nitřním krajem špičky narazíme mírně na patu nohy levé, neb můžeme přisunouti do polohy úplně skřížné. Při tomto mírném nárazu tvoří nohy pravý

uhel.) Opětný šin levou zevnitř 3! a zakončit poskokem o levé 4! (Při poskoku v levo pravá vydrží v zanožení. Opakovat opáčně 5! 6! 7! 8!

2. Krok v levo v před 1! poskok o levé s mírným švihem pravé přednožmo dovnitř 2! Opáčně 3! 4!

Poznamenáme-li při popisu evičení krok 1., nebo krok 2., budeme již věděti, který krok a jak jej provádíme a nebude třeba více jej popisovati.

* * *

Cvičenky nastupují ve dvojicích, ale tak, že dvě dvojice tvoří společnou skupinu. První dvě evičenky podají si nitřní ruce při pažích skrčených (ruce ve výši ramen.) Druhé dvě evičenky stojí za prvními, učiní totéž. Levá evičenka od první dvojice zapaží v levo a podá levou ruku levé evičence od druhé dvojice, která předpaží dolů. Pravá evičenka zapaží v pravo a podá opět pravou ruku pravé evičence od druhé dvojice. Tvoří tedy čtyři evičenky při tomto spojení skupinu podobnou čtverci.

Cvičení:

1. Všechny společně krok 1. 4 doby v levo a 4 doby v pravo. Dohromady 8 šotyšových not, čili dva takty.

2. Přední dvě evičenky zvednou spojené nitřní ruce do výše a evičí krok 2. na místě s dvojným obrátem zevnitř — t. j. levá v levo, pravá v pravo. Každý krok 2 noty, evičí v levo, v pravo, v levo a pravo (opět 8 not čili dva takty.) Zadní dvojice při mírném předklonu tímž krokem pohybuje se v před pod vztýčené ruce předních (8 dob) tak že po ukončení čtvrtého taktu oetne se zadní dvojice na místě první a přední na místě druhé (v zadu.)

Cvičení 1. a 2. se opakuje, čímž dvojice vrátí se na svá původní místa.

3. Všechny opět společně opakují krok 1. v levo i pravo, (2 takty.)

4. Přední evičenky pustí vnitřní ruce, vytočí se krokem 2. ze svých míst ze vnitř a spojí opět ruce, nitřní, když se byly oetly za evičenkami, které dříve tvořily dvojici zadní a nyní tančí tímž krokem 2 takty v před, zaujmuve místo předních. Opakováním evičení oetnou se zase evičenky na svých původních místech.

5. Všechny společně opakují krok 1. ale čtyřikráte — a sice: v l., pr., l. a pravo, čtyři takty.

6. Přední dvojice pustí nitřní ruce a drží se za ruce pouze se zadní evičenkou, které též nitřní ruce pustí. Nyní krokem 2. víří (levé v levo, pravé v pravo) v úplném upažení. Víří opět čtyři takty, až se všechny po vykonání celého kruhu oetnou na svých původních místech. (Při tomto víření mohou klásti volnou ruku v bok anebo též upažit.)

7. Chceme-li po tomto již zaujmouti místo pro tanec ve volném rozstupu, provedem rozstup takto: opakovat krok 1. čtyři takty (jako ve evič. 3.) na to přední evičenky pustí vnitřní ruce, a vytočí se poněkud ze svých míst, aby učinily místo zadním, které mezi nimi prolítnou ku předu. Když zadní evičenka obtančila půl kruhu, čímž oetla se po levém boku evičenky přední, která vykonavši dvojný obrát téměř na místě (neb v malém kruhu), zůstala poblíž svého původního místa. Zadní, která po obtančení půlkruhu oetla se v plném rozstupu na zevní straně přední evičenky obličejem v opáčný směr obrácena (při čemž stále drží se za ruce v upažení) nyní tančí na místě, a přední, která je nyní na vnitřní straně, obtančí půl kola zevnitř, čímž oetne se na vykázaném místě v plném rozstupu, obličejem v zad obrácena, ale na poslední notu poskokem obrátí se čelem před.

Oprava "opravy".

V posl. čísle "Sokola" přinesl jsem na tomto místě opravu evičení "Tennisového", ale jsem nucen dnes podati ještě opravu oné "opravy". Omyl zavinila ta neblahá okolnost, že věci, vyžadující hodiny času, nemohu někdy obětovati ani minuty a tu ve spěchu se mnohé přehlédne.

V opravě Oddílu III. B udáno jest, že evičení 3. a) zůstane beze změny, ale má býti jak následuje:

3. a) Prudký švih raketou dolu až do vzpažení a přenést váhu těla na pr. nohu.
- b) Poskokem o pr. noze, výšvih v l. do vysokého přednožení, půl obrát v pravo (zády k pův. směru) a s obrátem raketa klesne za pr. rameno. (obr. 24.)
- c) přenést váhu těla na l. nohu, raketa a pr. ruka vydrží.
- d) Poskokem o l. noze opětný půl obrát v pravo (oetnem se tak obličejem k pův. směru), unožit v pravo.

Cvičení 4. a) b) c) d) beze změny.

Doufám pevně, že oprava tato jest již tou poslední.

Na zdar!

0 tělocvičné soustavě.

(Pokračování.)

II. Polohy jednostranné: jedna paže skrčená, druhá natažená.

1. **Tyč k pravému boku, strmě, v pravou stranou:** Levá paže ohnuta, ruka drží tyč na pr. kyčli, pravá paže v upažení (příp. šikmo vzhůru).

2. **Tyč k levému boku, strmě, v levo na před:** Pravá paže ohnuta, ruka její drží tyč na l. boku, levá paže v předpažení (příp. v předp. šikmo vzhůru).

3. **Tyč k pravému rameni, šikmo, v pravo stranou:** Levá paže přes prsa ohnuta, loket od těla, ruka u pr. ramene, pravá paže napjata dolů stranou.

4. **Tyč k pravému rameni, strmě, v pr. stranou:** Pravá paže napjata vzhůru stranou, ruka asi uprostřed tyče, levá jako u ev. 3. (při obou posld. možno položit levou ruku i na prsa — ostatní způsob. zůstanou nezměněny).

5. **Tyč k prav. rameni, šikmo, v pr. na zad:** Levá paže ohnuta, loket od těla, ruka u pr. ramene v předu, pr. paže napjata na zad (t. j. v zapažení).

6. **Tyč k pr. rameni, strmě, v pr. na před:** Levá paže ohnuta, loket od těla, ruka na, pod, k rameni napřed, pr. paže předpaží šikmo vzhůru.

7. **Tyč na (pod) pr. rameno, šikmo, v pr. napřed:** Levá paže ohnuta, ruka na (pod) pr. rameno, pravá paže předpaží šikmo dolů.

8. **Tyč nad hlavu, šikmo, v levo stranou:** Pravá paže ohnuta, loket stranou od těla, ruka na hlavě nebo na pěst nad hlavou, levá paže v upažení.

9. **Tyč na hlavu, šikmo, v pravo napřed:** Levá paže ohnuta, ruka na hlavě neb nad ní (na pěst), pravá paže předpaží dovnitř.

10. **Tyč na hlavu, strmě, v pravo na před:** Levá paže ohnuta, ruka na hlavě, prava paže předpaží šikmo vzhůru dovnitř.

11. **Tyč za hlavu, šikmo, v pravo stranou:** Levá paže ohnuta, loket obrácen stranou vzhůru, ruka drží tyč na krku za hlavou, pravá paže v odpažení.

12. **Tyč za hlavu, strmě, v levo stranou:** Levá paže natažena vzhůru v levo stranou stranou, pravá paže ohnuta, drží tyč rukou za hlavou.

13. **Tyč za hlavu, strmě, v levo na před:** Pravá paže ohnuta za hlavou na l. rameni v zadu, levá paže předpaží šikmo vzhůru.

14. **Tyč v zadu k pravému boku, strmě, v pravo stranou:** Levá paže ohnuta v zadu v kříži, ruka se dotýká pr. boku, pravá paže v upažení.

(Stručně: Tyč v zadu, strmě v pravo stranou.)

15. **Tyč v zadu k levému boku, strmě, v l. na před:** Pravá paže ohnuta v zadu v kříži, ruka se dotýká l. boku, levá paže drží tyč v předpažení.

Stručněji: Tyč v zadu, strmě, v l. na před.)

Oddíl II.—Tyč držíme obouruč neb jednoruč na konci. Těmito způsoby cvičíme změny poloh a výdrže. Zejména možno kroužiti a švihati, jakož i prováděti šerm holí. Pojmenování jako u předešlého oddílu. Při polohách směřujících stranou označujeme směr k vůli lepší jasnosti slovy: dovnitř—zevnitř.

a) Polohy kolmé:

1. **Tyč do pravé ruky, kolmo (vzhůru):** (též k pr. ram. v pr. dolů): Pravá paže v připázení, tyč postavena na ukazováček nebo na prostředním prstě, palec ze předu dovnitř tlačí tyč k tělu, (příp. se drží mezi palcem a ukazovákem jako péro).

Polohy této užíváme jako základní; s tyčí v této poloze vykonáváme nastupování, pochody, obraty a pod.

2. **Tyč do pravé ruky, kolmo dolů k noze:** Tyč opíráme jedním koncem o zemi, za druhý konec ji držíme v připázení. Do této polohy přejdeme nejsnáze z polohy předcházející, propustíme-li tyč mezi prsty k zemi. Polohy této užíváme při pohovu.

3. **Tyč před prsa, kolmo, vzhůru (dolů):** Paže napjaty v před, tyč kolmo, volným koncem vzhůru nebo dolů obrácena. Obou-, jednoruč.

4. **Tyč nad hlavu, kolmo, vzhůru:** Paže nataženy. Obou-, jednoruč.

5. **Tyč za pravé rameno, kolmo dolů:** Cvičí se pažema ohnutýma. Obou-, jednoruč.

6. **Tyč za hlavu, kolmo, dolů:** Cvičí se pažema ohnutýma. Obou-, jednoruč.

Držíce obouruč na konci, můžeme pošínováním hmat obouruč měniti a současně cvičiti i změny poloh.

b) Polohy rovné.

1. **Tyč před prsa, rovně, v před:** Paže drží tyč natažené v před (v předpaž.) Obou-, jednoruč.

2. **Tyč před prsa, rovně, v zad, na pravé rameno:** Paže v předpažení. Obou-, jednoruč.

3. **Tyč nad hlavu, rovně, v zad (v před, stranou):** Obou-, jednoruč.

Ostatní polohy rovné (jakož i kolmé) lze snadno vyhledati a pojmenovati dle oddělení I.

c) Polohy šikmé a strmě:

1. **Tyč před prsa, šikmo, na před:** Paže v předpažení šikmo dolů; obou-, jednoruč.

2. **Tyč před prsa, strmě, na před:** Obdobně jako č. 1. (t. j. předp. šik. vzhůru).

3. **Tyč nad hlavu, šikmo, na před (na zad — stranou):** Cvičí se pažema nataženýma; obou-, jednoruč.

4. **Tyč nad hlavu, strmě na zad (na před — stranou):** Jako předešlé.

5. **Tyč za hlavu, šikmo, v zad:**

6. **Tyč za pravé rameno, šikmo na zad dovnitř:** Při této poloze vřijde tyč šikmo přes záda.

Oddíl III.—Tyč obouruč aneb jednoruč uprostřed.

Pojmenování poloh se řídí pravidlem všeobecným. — Vhodné polohy k těmto způsobům držení dají se lehce na-

lézti v oddílu. Těmito způsoby cvičíme nejvíce výdrže s rozličnými doprovody, zejména platí to o polohách: stranou v předu, nad hlavou — avšak i změny poloh možno takto cvičiti. Tento oddíl však obsahuje celkem málo zajímavé cvičební látky. Držíme-li tyč uprostřed, jsou cvičení tato skoro totožná s pohyby a výdržemi paží při prostných (jako činka).

KUŽELE.

Kužel — jak se ho nyní užívá ku cvičení — povstal z kyje, jehož se užívalo (nebo doposud užívá) za zbraň. Tvar kuželovitý dán kyji v Indii, odkud pochází cvičení s kužely. Cena a význam kroužení s kužely byla uznána jak se stanoviska estetického a pedagogického tak i zdravotního.

Na kuželi rozeznáváme: 1. hlavici, 2. krk, 3. tělo (dřív), 4. půdici (patu).

Váha kuželů: pro žáky, ženy a veřejná vystoupení užívá se kuželů 1 lb. těžkých, pro členy sokolských jednot 2 lb. těžkých.

Hmaty nejčastěji užívané při cvičení s kužely:

1. **Hmat palcový:** Krček kužele držíme mezi palcem a ukazováčkem, hlavice kužele opírá se v dlani o prostřední prst anebo vyčnívá u malíka z dlaně (hmat pevný); volně držíme kužel mezi palcem a ukazováčkem.

2. **Hmat dlanní:** krček kužele objímáme konci prstů, hlavice jeho leží v dlani a držívá se obyčejně jen volně.

3. **Hmat hrbetní:** krček kužele leží mezi ukazovákem a prostředním prstem, jeho hlavici podpíráme palcem v dlani ze spodu; nepodpíráme-li hlavice, držíme kužel volným hmatem.

Polohy kuželů jsou: 1. vodorovná (rovná): půdici obrácena v před, v zad, v pravo, v levo, 2. šikmá dolů (sklopná) v před, v zad, v pravo, v levo, šikmá vzhůru (strmá) v před, v zad, v pravo, v levo, svislá (hlavice nahoře, tělo kužele dole), 4. vztyčná (hlavice dole, tělo kužele nahoře).

Polohy převrácené jsou polohy rovné a šikmé, při nichž směřuje tělo kužele v před — v zad, stranou: v pravo — v levo, a kužel je obrácen půdici k našemu tělu, t. j. dovnitř.

Polohy odvrácené jsou tytéž, jen že kužel je obrácen půdici zvenitř, t. j. od našeho těla.

Změny poloh kužele: 1. zdvihání (zvedání): ze svislé polohy do vodorovných, 2. vztyčování: pohyb vzhůru z poloh svislých a vodorovných, 3. sklopení: ze vztyčené polohy do poloh rovných a šikmých, 4. spouštění: ze všech poloh do polohy svislé.

Pohyby kuželům nejpřiměřenější jsou oblouky (švihy, kmihy) a kruhy, které při prostných se dosti neuplatňují — ač i všechny ostatní cviky, jež konáme při prostných, jsou tu možny.

Látku pro cvičení s kužely poskytují vám tudíž:

I. pohyby pažema napjatýma (zejména pohyby kruhem čili "kroužení pažema": vznikají velké kruhy),

II. skrčení, trčení a napínání paží (tím způsobem povstávají kruhy střední),

III. kroužení v záručí ("kroužení rukou" kužely — povstávají malé kruhy),

IV. úpolnické pohyby paží,

V. výdrže paží.

Cviky 1., 2. a 3. jsou nejdůležitější, ostatní jsou vedlejší.

(Pokračování.)